

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూన్ నెల 17-వ తేది గురువారము No 66
సంపుటము ౧౪ శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర శ్వేతమాస శుద్ధ సప్తమి ౭. సంచిక ౬౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్టబొగొట్టును
జొలుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలెనది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇదివరకు లేదు 1842

వర్తకశిఖామణులకు అమూల్యమైన తరుణము	సీమవెండికి గారంటి నిచ్చెదము ఖరారు ధర	ప్రతి గృహమునందును అవశ్యముగా నుండితీరవలెను
3 నుండి 5 కులముల యెత్తువరకు 3 పైజాలందు పేలాగిన్నెలు, పట్టెలరట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ దిగవ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రాము అత్యధికము యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. అదే, ప్రత్యేకముగా మెరుగుచేయబడియున్నది.		
1 గిన్నె మొదలు 3 వరకు	1.కి ధర	1-1-0
6 " 12 " "	" "	1-0-6
3 డజన్లు ఒకేసారి తీసిన	" "	1-0-0
6 " " "	" "	0-15-6
12 " " " (1 గ్రాము)	" "	0-15-0

అలిపోను నెం. 2802

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ
తొలివిలాసము "ఉమ్మడియూర్" నగలనర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మైసూరు పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో నొకటియగు, Rged Trade Mark
లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

- (5) మ. ఎస్. ప్రసిద్ధానందన్, సాత్ స్త్రీలు తిరుక్కణ్ణన్ కోవిల్, పొట్టు కిల్లూరు, తల్లా తంజావూరు, పీఠ ప్రాసినది.
తమరినుండి జూన్ నెలలో రప్పించిన మాత్రలు చాల నుణకాయలని తెలియపర్చియున్నది. కావున నయ
స్థితి 2 సీసాలు కస్తూరిమాత్రలను 2 సీసాలు గోరోజనమాత్రలను బంప ప్రార్థన.
- (6) మ. జి. వి. కస్తూరిరాజు, పైడిట్టు, ఇన్ కంలాక్సు ఆఫీస్, తిరుచినాపల్లి, పీఠ ప్రాసినది.
తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను 5 సంవత్సరములనుండి వాడుచున్నాను. అవి ఉత్కృష్టమున
తెలియపర్చినది. వాటివలన అన్ని జ్వరములు నుణగు కలుగును. వెల పరమగును, నుగ సుశ్లేషకముగను, ఉం
చుటవలన మాత్రాంత్యమువారు అధికముగా నీనీనే వాడుచున్నారు. ఇప్పుడు 12 సీసాలను బంపగోరుచున్నాను.
- (7) మ. సి. సుబ్రాయామణి కేరాఫ్ బండ్ల దిలాస్వామి రాత్తూరుపేట, పొట్టుపేటపాలెం, జిల్లాగుంటూరు
పీఠ ప్రాసినది. నమక తనము పంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాల బాగా పనిచేసినది. గావున ఆదేశముల నిచ్చి కొను
చున్నాను. పంపునే 75 సీసాలను బంపగోరుచున్నాను.
- (8) మ. పి.కె.ఎం. రత్నమారు, పోను, కోలూరు, పీఠ ప్రాసినది.
లోకప్రఖ్యాతమైన ఆదేశకోగములను నుణకాయలని తెలు లోకామయ కస్తూరి మాత్రల సీసా 12 మ వి. పి.యెయ
పొట్టుచున్నాను.

శ్రీ సుబ్రాయామణి వైద్యశాల, మైసూరు.

కౌనుథియేటరు 2253

16-వ తేది బుధవారమునుండి 18-వ తేది శుక్రవారము
వరకు ప్రతిదినము రెండుసార్లు సాయంత్రం 5-15, 9-30 గం.
టలకు.

మదకా ఫియోటల్ లిమిటెడ్ వారివలన
ప్రచురించబడును

"క్రిమొలైను అండు రొమ్మొన్న"
"విలంబాన" అక్షు-రి కిల్లులో చూపబడు మిక్రొ
క్రిమొలైను స్పెషిక్ స్పెన్ యింక అనేక యితరఫలిములు.

కావలయును

వెంకటేశ్వర్, వాయ్లర్ శ్రేష్ఠ, లోయర్ శ్రేష్ఠ ప్రై
విం నైనవారును, స్కూల్ ఫైనల్ క్యాండిడేట్లును మా బోర్డు
పాఠశాలలకు ఉపాధ్యాయులుగా కావలయును. వేతనములు
వారి వారి సామర్థ్యములకు, యోగ్యతలనుబట్టి యియ్యబడును
వరఖాస్తుదారులు వారి వారి వరఖాస్తులను 30-5-26 వ తేది
లోగా మా ఆఫీసుకు పంపింతుకొనవలయును.

గుమ్మడపు వెంకటరంగారావు, టి. ప్రెసిడెంటు.
సందిగామ తా॥ కాబోర్డుఆఫీసు, చందీగామ, 1-266

విజయనగరనివాసులగు ప్రఖ్యాత మదకా డాక్

శ్రీ యథాధిక రామాయణము

రామాయణము పర్యవసానము. ఇందు శ్రీ
రామ జననము, శతావస్థానము, హనుకాపట్టాభిషేకము,
సుగ్రీవసఖ్యము, హనుమత్సేవము, సామ్రాజ్యవిజయము వాఙ్మ
స్థములు. పారికథాకాలక్షేపములనం బరికినదియును. దీనిని
వాస్తవీగాక రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు ప్రాసీ
తెచ్చించుకొనవలెను.

ఇల్లాలు (మొదటిభాగము)

ఇల్లాండ్రవిధుల బోధించుకథ

నూరు నవలలు చదువుటకంటే నిది యువకుల కత్తెంతో నీతిదాయక మని యొకరును, గృహిణులు ప్రతిదినమును చదివి మానసుచేయకగిన గీతవాక్యమువంటిదని వేరొకరును, యువజనులను మహాపాపకారక మని యింకొకరును, ఇంక పండిత చుట్టలనేవల నేకవిధములం బద్ధగద్యముల జేర్చినియున్నారు. విద్యార్థిభాగ్యధికారుల అంగీకారము వడసినది. 170 పుటలు వెల రూ॥ 1-0-0. వలయువారు.

2841

దంటు లక్ష్మీకాంతకవిగారు

మొదట, చేబోలుపొట్టు, గుంటూరు.

పండ్లనుండి చీము, నెత్తురుకారుట

నూతనచికిత్స, దంతములతీయు సమయము, పద్ధతి మతీయితర ఉపయోగకరముల విషయములు యీ నెల "సదారోగ్యము, దంతశ్రేయము" అను ఆంగ్లసంచికయందు గలవు. వీని చైతన్యము తెలిసికొనదగినవలయును. వెల ఆణాలు 4. తెనుగున ఒక ఆణా మాత్రమే. రిజిస్ట్రకాబుషన్ డ్వాడరులకు ఉచితముగ నివ్వబడును.

పత్రికాధిపతులు:

డాక్టరు ఎచ్. వెంకటరావు,

ఎల్.ఎమ్. ఎస్. దంతచికిత్సకులు. జమీదార్ ఘాట్, పూలంగడి పోలీస్ స్టేషన్ యెదుట 250, చినాజువారు రోడ్డు, చెన్నపట్నం. సంవత్సరమునందా రూ 1-8-0.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-టో. భాగము:—వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి ననుభవసిద్ధముగా సులభముగా చేయదగిన 600 యోగములును గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి రు. 1-4-0; పి. పి. 0-4-0

2-భాగము:—మధులు, భస్మములు, వంటజుట్టి జైష. భములు, ఆనవములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, చూర్ణములు. మొ॥ 610 యోగములు, ఆనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో యున్నది. (8) 8851 1-కి రు. 1-12-0; పి. పి. 0-6-0

పి.సి. పి. అంతుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి నెల్లూరుజిల్లా.

వస్తుగూ దీపిక

2806

ఆయురవ మార్పు నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించబడి ఇందు సమస్త సప్తపులు మూలకములు, కాయచూరముల ఫలములు ఆహార పదార్థములు మొదలగు వానియొక్క ముగుగు దుగ్ధములు జక్ష్మగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయములన ఆరోగ్యమును బడయుగలరు. ప్రతి గృహముంగను నీ గ్రంథ ముంచదగినదే వెల రు 5-0-0 పొట్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

యర్రా జగ్గరావుబ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

తప్పించుకొండి (Image of a skull and crossbones) సంసారసౌఖ్య మనుభవించు వీలు లేనప్పుడు నీవు దురదృష్టవంతుడవే. అతిమాత్రము, మేహరోగము, క్షయ మొదలగు వ్యాధులు మిఠికాకనువ్వదు గగ్గరించును. అజీర్ణము, వలబద్ధము మిమ్ములను దుఃఖితులుగా జేయును. (ఇదివరలో బర్లిన్ మరియు బియన్నా)లో నుండిన మా మెడికల్ డైరెక్టరుగారికి వీటన్నిటియందు సాఫల్యము గలదు. కాన మమ్ములను జేరుగామాచి మా సలహాను పొందుడు. మీ రట్లుచేయ వీలులేనప్పుడు పూరివికరములకు అయ్యుత్తరములలో వ్రాయుడు. ఉత్తరములన్నియు అతిరహస్యముగా నుంచబడును. ఆంధ్రదేశపువారలకై యింటర్ ప్రీటర్ కూడ ఉంచబడియున్నాడు. ది ఆర్ గెనో థెరపెటిక్ మెడికల్ యిన్స్టిట్యూట్, బర్లిన్ రోడ్డు, హైగౌండు, లెంగనూరు దక్షిణ హిందూదేశము.

అక్షరహాసలు

ఆపూర్వశైలి భజనకీర్తనలు అపురూప పద్య రత్నములు ప్రతికీర్తనచరణముల ప్రథమాక్షరములు చేరిన భగవన్నామములగును. వెల పోస్టేజి గాక 8 ఆణాలు. 2887

చిరునామా:—గోపరాజు వేంకటసుబ్బారావు, రిజిడ్డు హుజూరు క్యాఫెటీషరు, కాకినాడ

శ్రీ శ్రీ శ్రీదిగుమర్తి హనుమంతరావు

జీవితసంగ్రహము

ప్రాపంచక జీవితమును విడనాడి పరమపదముగాంచిన శ్రీయుత దిగుమర్తి హనుమంతరావుగారు సత్యాగ్రహవ్రత దీక్షపరులనియు, ఆంధ్రదేశమున సత్యాగ్రహశ్రమమును స్థాపించి దానిని స్ఫుర్తికెమ్ముటయందు తమజీవితమును ధారపోసిరియు, భారతీయులకందరకు తోయును. ఈసత్యాగ్రహశ్రమపు ప్రారంభమహోత్సవమును గాంధీమహాత్ముడు జరిపెను. పినాకిని ఆశ్రమమునకువెళ్లిన వాయుకు లనేమట హనుమంతరావుగారి గుర విశేషములనుమాచి ఆశ్చర్యపడుమందెడివారు. మేకపిల్లవలె వినయవ్యభావముగలిగి గోమాతవలెనగుడు రుషివలె పవిత్రుడైయున్న హనుమంతరావు అందంగౌరవమును పొందుచుండెను.

బాల్యదశ

ఇతడు యాజ్ఞ పల్కెడు. గోదావరిజిల్లానుండలి నరసాపురముతాలాకా పిరిత్రావ్వీకుల నివాసస్థలము. వీరికుటుంబములో ఒక తొగవాడు కాకినాడయందు నివాసములేర్పరచుకొని జిల్లా యందలి విజ్ఞానవంతులలో అగ్రగణ్యులని ప్రసిద్ధిగాంచిరి. మరి కొందరు విశాఖపట్నము గంజాముజిల్లాలయందు నివాసముకల్పించుకొనిరి. హనుమంతరావుతాత ఎట్టి గొప్పఉద్యోగమునందుండకున్నను జిల్లాయందంతయు గౌరవింపబడుచుండిరి. వీరికి 5 గురు మనుస్థులు. మాడవకుమారుడు హనుమంతరావుతల్లిడి. రెండవకుమారుడును, హనుమంతరావుగారి పెత్తందొడయు డి. వెంకటరామయ్యపంతులుగారు 20 సంవత్సరములు గనర్ప మెంటు ప్లీడరు పట్టిప్రాసిక్యూటరుపదవులయందుండి ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు ప్రజలయొక్కయు విశ్వాసగౌరవములను పొందుచుండెను. వీరి ఉన్నతతీరి మే హనుమంతరావుకు ఆదర్శప్రాయమైయుండెను. వెంకటరామయ్యగారు పూర్వార్చారపరాయణులు. ప్రభావితీవితమునం దున్నతస్థానము నలంకరించి యుండిరి వారిపవిత్రజీవితము ప్రజల కచ్చేరుపు కలుగజేయుచుండెను. హనుమంతరావుగారికి మంచినీరములు అలవడుటకు వారి పెత్తందొడి జీవితమే కారణమని చెప్పవచ్చును. పెత్తందొడి కన్న వీరు ఎక్కువత్యాగము, కార్యదీక్ష, పవిత్రజీవితము, భూతదయగలవారైరి.

బరంపురమునకు వడమట 20 మైళ్లదూరముననున్న అస్సానగరమున వీరు విరోధి శామసంవత్సర భాద్రపద బహుళ దశమినాడు (8-10-1890) జననమొందిరి. బాల్యదశయందు వీరు తల్లితండ్రులకు వినుగు కలిగించని విధమున అణకువతో నుండెడివారు. 5 వ సంవత్సరమురాగానే అక్షరాభ్యాసము చేయుచుండెను. అశుభగల బుద్ధిమంతుడను జేరును అచిరకాలములోనే వీరు సంపాదించగలిగిరి. ఇంగ్లీషునందు ఎక్కువ తెలివితేటలు చిన్నతనమునందే ప్రకటించెను. కాని తెక్కలు వాసగనావు. చిన్నతనమునందే ఇంగ్లీషువ్యాసరచనకు సక్రమ ప్రవర్తనమునకు బహుకుతులను పొందిరి. చిన్నవయసునందే రోగులపట్ల వీరు అధికమగు సానుభూతిగలవారుగ నుండిరి. రాత్రియంతయు వీరి మంచమునందే కామకొనియుండి వారికి మందు పథ్యము ఇచ్చుచు, మంచములలో వారు తమ కష్టములను మరచునట్లు చేయుచుండెడివారు. ఈవిధమున వారు పరిచేయటచే ఒకపర్యాయము క్షయరోగపు చిహ్నములు వీరియందు కనుపడెను. వీరి ఆరోగ్యముచెడి సంవత్సరమున కోకపర్యాయము వ్యాధిగ్రస్తుడగుచుండెను. కాని తన ఆరోగ్యము చెడిపోవుదున్నను లక్ష్యముచేతుక ఇతరుల కష్టములను తొలగింపవలయునను ఉద్దేశముగల మహాపురుషుడగుటచే వారు తమ పట్టుదల నెన్నడును మానకుండిరి. వీరి పెత్తందొడిమారుడగు డి. విశ్వనాథరావుగారు చిన్నతనమునందే మరణించినను బరంపురమునం దెన్నియో ఉద్యమములకు కారకులుగనుండిరి. బరంపురం ధర్మసహాయనిధి, యువజనసంఘము, యువజన ప్రజ్ఞక భాండారము, జాతీయవ్యాయామసంఘము, మున్నగు వాటిని స్థాపించిరి.

భారతనేపక సంఘము

చిన్నవయసునందే హనుమంతరావుగారు గోకలేగారిచే పూనాయందు స్థాపింపబడిన భారతనేపక సంఘము విషయమై తరుమగ వినుమందెడివారు. ఈసంఘమునకు చేరిన శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు యన్. రామనంద్రరావుగారు బరంపురమునకు వచ్చియుండిరి. శ్రీయుత చింతామణిగారుకూడ కొంతకాలము బరంపురమునం దుండిరి. వీరి ననుసరించి వీరికి నేపచేయవలయునని హనుమంతరావు ఉత్సాహపడుచుండెడి వారు. పాశ్చాల

వదలగనే వీరుండు బసవవల్లి వారికి కావలసిన శస్త్రపులన్నిటిని తెచ్చిఇచ్చుచు వారి సంభాషణలను శ్రద్ధతో వినుచుండెడి వారు. వారికి నేపచేయుటయే జీవితాదర్శమున వీరుతలచుచుండిరి. భారతనేపకడను బిరుదును పొందుట మిగుల గొప్పవిషయమని వీరికి దృఢాభిప్రాయ మేర్పడెను. ఆ వయసునుండే భారత నేపకసంఘమున సభ్యుడుగ చేరవలయునని వీరు సంకల్పించుకొనిరి. ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షయందు కృతార్థుడుకాగానే సంఘమునందు చేర్చుకొనవలయునని దరఖాస్తు పంపుకొనిరి. కాని పట్టభద్రుడైనపిమ్మట సంఘమునందు చేరుట ఉచితమని గోకలేగారి సంఘము సలహాఇచ్చెను. దేశసేవకై స్థాపింపబడిన సంఘమువారుకూడ పట్టుదుల వ్యామోహమునకు లోనగుట ధర్మముగలేదని వీరు వాదించిరి గాని గోకలేగారు పట్టుదుల వహించిరి. గొప్పహోదా అంతకుగల త్యాగమొనర్చిన ప్రజలు ఆకర్షింపబడుదురని గోకలేగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. అందుచే హనుమంతరావుగారు చెన్నపురి పశ్చిమప్రకలాశాల యందు వి.ఎ.క్లాసులో చేరి పట్టభద్రుడయ్యెను. మరల భారతనేపక సంఘమునకు దరఖాస్తు పంపుకొనిరి. వీరి దరఖాస్తు అంగీకరింపబడెను. గోకలేయే నూతనసభ్యునినంద్ర ప్రమాణముల గైకొని హనుమంతరావుని సభ్యునిగ చేర్చుకొనెను.

ఈ కాలమున వీరు రాజమహేంద్రవరమున ఒక గొప్ప కుటుంబమునకు చేరిన కన్యకు పెండ్లాడిరి. వివాహము దేశ సేవారతివి తగ్గింపలేదు. 5 సంవత్సరముల కాలము నేపక సంఘమునందు శిక్ష పొందిరి. 1918 సంవత్సరమున ఆహారములేక ట్రామము వల్ల పశువులు మరణించుచున్నపుడు వీరు పాశ్చాత్య భారతదేశము సంయుక్తరాష్ట్రములందు జేనుపరిశితులను పరిశీలించుటకు నియామింపబడిరి. పిమ్మట వీరు మద్రాసునందున్న శ్రాంతికి పంపబడిరి. పూనాయందు గాని మద్రాసునందుగాని భారత నేపక సంఘసభ్యులు తమ ఉన్నతాదర్శములకు అనుగుణముగ ప్రవర్తించుట లేదని వీరుఅనుభవముపల్ల గు రెతేగిరి. ప్రభుత్వోద్యోగములను తిరస్కరించి, భారతసేవకు డనుపేరుతో స్వల్ప వేతనముల సంగీకరించుట తప్ప ఈసంఘమునకు చేరినవారు ఎట్టి గొప్పపని చేయునుండుట హనుమంతరావుకు ఆవేదన కలుగజేయుచుండెను. గ్రామపునరుద్ధరణము, ప్రజాప్రబోధము, దేశీయ పరిశ్రమాభివృద్ధి, పంచాయతీ సంఘములను స్థాపించుట నిన్ను జాతుల సుస్థిరములు మొదలగు పనులయందు ఈసంఘమువారు ఎట్టి ప్రశంసనీయుమగు దీక్ష ప్రకటించుకుండిరి. సభ్యులు ఆత్మ నిగ్రహశిక్షణము పొందుకుండిరి. ఆహారవ్యవహారములందు ఎట్టి కఠిననియమములు లేకుండెను. నేపకసంఘసభ్యత్వ మనిన స్వార్థత్యాగపు ఉత్సాహపూర్వకతయనియు, భారతీయత నుద్ధరింప నిష్కల్యాపముగదీక్ష వహించుటయనియు, వీరు తలచియుండిరి. బ్రహ్మచర్యము, దేశభక్తి, భూతదయ, నిరాడంబర కష్టజీవితము వీటిని సభ్యులు సంతోషముతో అంగీకరింపవలయునని వీరి అభిప్రాయము. కాని భారత నేపకసంఘమువారి కిట్టి ఉన్నతాదర్శములు లేకుండెను. ప్రభుత్వమువారి నిరోధములను అప్పుడప్పుడు అబులవలె ఆడేపించుటతో కాలముగడపుచుండెడి వారు. కొందరు సభ్యులు సభ్యత్వపు బంబడికలకు విగ్రహముగ ఉన్నతోద్యోగముల నభిలషించుచుండెడివారు. గాంధీమహాత్ముడు సత్యాగ్రహమును ప్రకటించెను. గోఖలే ప్రకటించిన ఆదర్శములకును సత్యాగ్రహ నియమములకును నెట్టి వ్యత్యాసము లేకుండెను రాజకీయములను పవిత్రమొనర్చవలయునని గోఖలే గారు జ్ఞప్తించిరిగాని వారి ఉద్దేశము క్రియారూపముదాల్పలేదు. ఈ ఉద్దేశమును నెఱవేర్చు ఖ్యాతి రాజకీయములందు గోకలే శిష్యుడగు గాంధీగారికి లభించెను.

సత్యాగ్రహము

సంఘమునందున్న పరిశితులు వినుగు, కలుగజేయుటచే సత్యాగ్రహవ్రతము నవలంబించుటకు అనుమతి ఇవ్వవలయునని హనుమంతరావుగారుకార్యసంఘమువారినికోరిరి. కాని అందులకు కార్యసంఘమువారు అంగీకరింపలేదు. సభ్యత్వమును వదులకొనవలసివచ్చెను. దక్షిణాఫ్రికానుండి గాంధీమహాత్ముడు తిరిగివచ్చిన పిమ్మట చెన్నపురియందు హనుమంతరావుగారు మహాత్ముని సం దర్శించిరి. చెన్నపురియందు మహాత్ముడు వారిపలి యున్నంత కాలము హనుమంతరావు వారికి నేపచేయుచుండిరి. మహాత్ముడు వీరి గుర్తితేషములను గ్రహింపగలిగిరి. మహాత్ముని పవిత్రజీవితము హనుమంతరావుగారి ఆకర్షించెను. నేపకసంఘసభ్యత్వమును వదులకొని సత్యాగ్రహ దీక్ష నవలంబించి 1919 సంవత్సరమున వీరు సబర్కతి ఆశ్రమమును ప్రవేశించిరి. అచ్చట ఒక సంవత్సరముండిరి. గాంధీమహాత్ముని పవిత్రజీవితమును ఆదర్శముగ నుండుకొని వారిని అన్నివిధముల ననుసరించుచుండిరి. రోగపీడితుడైనందున ఇంకను కొంతకాలము ఆశ్రమమునందు గడపు భాగ్యము వీరికి లభింపకుండెను. కాని మహాత్ముని ఉత్సాహము పవిత్రజీవ

తమ వీరికి బాగుగ అలవడెను. మహాత్ముని ఆశీర్వాదము పొంది ఆంధ్రదేశమున సబర్బతి ఆశ్రమమునంటి ఆశ్రమమును స్థాపింప వలయునను సంకల్పముతో తిరిగి వచ్చిరి.

పల్లిపాడు ఆశ్రమమును స్థాపించుట

నెల్లూరు వాస్తవ్యులను, ఉత్సాహపరులను అగు సి. వి. కృష్ణగారు వీరితోపాటు సబర్బతి ఆశ్రమమున కొంతకాలము నివసించియుండిరి వీరిసహాయముతో నెల్లూరుజిల్లాలోపినా కిసీ సదీతీరముననున్న పల్లిపాడునందు సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమును స్థాపించిరి. 1921 సంవత్సరము ఏప్రిలు నెలలో గాంధీమహాత్ముడే ఆశ్రమ ప్రారంభమహోత్సవమును జరిపిరి.

సత్యాగ్రహ ఆదర్శములను వ్యాపింపజేయుటకును ఆర్యధర్మమును పునరుద్ధరించుటకును ఈ ఆశ్రమమును స్థాపింపబడెను. అందుచే ఆశ్రమవాసులు పవిత్రముగ జీవితము గడపుట విధిగ నుండెను. ఆశ్రమవాసులు బ్రహ్మచర్యవ్రతపలంబులుగనుసత్యాగ్రహ పరులుగను అహింసారతులుగను నుండవలయునని నియమము ఏర్పడెను. ఆశ్రమము నకు కావలసిన భుక్తులు ఆశ్రమవాసులే సంపాదించుకొనవలయు నను ఉద్దేశముతో ప్రతిసభ్యుడును వడుకుట, శేయిట, నేద్యము జేయుట మున్నగు పనులను చేయించుడవలయునని విధింపబడెను.

ప్రకృతి చికిత్స

హనుమంతరావుగారికి ప్రకృతి చికిత్సయందు విశ్వాసము అధికముగ నుండెను. వీరి విషయమున నిపుణులుగకూడ నుండిరి. ఆంధ్రదేశమున దంతయు ప్రకృతి చికిత్సావిధానమును వ్యాపింపజేయవలయునని అభిలాష వీరికి అధికముగ నుండెను. పినాకినియం దున్నప్పుడు రోగిపీడితులగు రెడ్లకు చికిత్సచేయుచుండిరి. ఆహారవిహారవిషయములందు మంచినీటిని లెచ్చించుచుండిరి. గుజరాతునుండి చర్మరోగము నున్న ఒక వ్యాధిగ్రస్తుని గాంధీమహాత్ముడు వీరి వద్దకు పంపెను. వీరికి ప్రకృతిచికిత్సపై గల అభిమానమును గురించి గాంధీమహాత్ముడు యంగుఇండియాలో ఇట్లు వ్రాసెను:

“ప్రకృతిచికిత్సపై వీరికి గాఢమగు అభిమాన ముండెను” డౌవధములపల్ల రోగము కుదురునని వీరికి నమ్మకములేదు. నీటి చికిత్సయే శ్రేష్ఠముగ చికిత్సయని వీరి అభిమానము. ఈ విధానమును ఆంధ్రదేశమున వ్యాపింపజేయవలయునని ఉత్సాహముతో నుండిరి. తనకు రోగము వచ్చినప్పుడుకూడ డౌవధములను తీసికొనలేదు. రోగము కుదిరె నని తెలిచెను గాని మార్చి 20 వ తేదిన మరణించిరి. మరణించుటకు కొన్ని దినములు పూర్వమే వాకిక పెద్దజాబు వ్రాసిరి. ప్రకృతి చికిత్సయందు నమ్మకము గల వారైన నున్న నై ను పుచ్చకొని నందులకు నన్ను అజేపించిరి. నే నెప్పుడు పట్టుదల చూపెదనని నమ్మియుండిరి. విపరీతములతో కూడిన ఈకాలమున మరణించు నంతవఱకు విశ్వాసమును పట్టుదలను విడనాడనివారిని చూచుట ఆనందకారణ మగుచున్నది.”

ఈ సమయమున ఆశ్రమజీవితమున ఒకవిషయము జరిగెను. నెల్లూరియం దున్న గొల్లవారు యీనాలవారు ఒక నాటిరాత్రి ఆశ్రమము ప్రవేశించి హనుమంతరావు భార్యగద నున్న ఆభరణములను దొంగిలించుకొని పోయిరి. హనుమంతరావు భార్య తనంతటానే ఆభరణములన్నియు తీసి దొంగలకిచ్చెను. పోలీసువారు ఈ సంగతి నివిని, తమకు దిబ్బాద్రీయవలయునని హనుమంతరావును కోరిరి. కాని అందులకు హనుమంతరావు ఎంతమాత్రము అంగీకరింపలేదు. దొంగతనము వివరములనుకూడ తెలుపలేదు. ఆధ్యాత్మికచింత గల ఆశ్రమవాసులు ఆభరణము లుంచుకొనుట తప్పనియు, దరిద్రులగువారు దొంగిలించుటయందు విపరీతమేమియు లేదనియు, ఇట్టి పరిస్థితులలో పోలీసు కంప్లెయంటు చేయుట అవమానకరమనియు చెప్పిరి. కాని ప్రభుత్వమువారే దొంగలను పట్టుకొని కేసు నడిగించిరి. దొంగలు పశ్చాత్తాపము చెంది దొంగిలించిన సొమ్ము తిరిగి ఇచ్చిరి గాని న్యాయస్థానపు శిక్షను తప్పించుకొనగొలకపోయిరి. ఈవిధమున హనుమంతరావుగారు పరీక్షాసమయమున ఆశ్రమఆదర్శములకు అనుగుణముగ ప్రవర్తించి కీర్తి గాంచిరి. ఆశ్రమమున వీరు ఆశ్రమవాసులకు హిందీ నేర్పుచుండిరి. ఘటివిషయకోపన్యాసముల నిచ్చుచుండిరి. సత్యాగ్రహమును గురించి వివరించుచుండెడివారు. వీరు వీరిభార్య కృష్ణాబాయి ఆశ్రమమున సూర్యచంద్రులవలె నుండి ఆశ్రమమునకు ప్రఖ్యాతి తెచ్చిరి. ఆశ్రమవాసులకు విభేదము లేర్పడిన వీరు సద్గుండెడివారు. తమ్ము తాము ఉద్ధరించుకొనుటకు మాతృదేశమునకు గొప్ప నేపచేయుట యని వీరు అభిప్రాయపడుచుండెడివారు. వెయ్యి ఉపన్యాసములకున్న ఆత్మనిగ్రహము ప్రపంచమునకు లాభకరమైనదియు, ఆత్మనిగ్రహము సాంఘిక జాతీయజీవితమునకు పునాదిపంటిదనియు వీరు అభిప్రాయపడుచుండిరి.

బ్రిటిష్ నల్ఫేట్ ఆఫ్ అమ్రోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)
(ఇంగ్లాండుదేశములో స్థాపింపబడినది)
ఏజెంటు:- **షావాలెన్ ఆండ్ కంపెని, మదరాసు.**

వ్యవసాయదారులకు
ఈ ఆత్మ్యత్వముమైన ఎరువును దయచేసి కొంచె మువయోగించి చూడుడు.
ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫలటలలో ఫలితము కనుపించియున్నది.
ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు.
వరిపంటలు, చెఱుకు, ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని ప్రయోగింపవచ్చును.
ఇతర వివరములకు సమీపమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-ఆగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో	విలాసము	ప్రతినిధి
తెనాలి	ఆర్. బి. పోడ్డర్.	శి. హెచ్. వి. సి. సుబ్రహ్మణ్యం.
నెల్లూరు	శి. లక్ష్మీనరసింహం.	శి. పట్టాభిరామయ్య.
కడప	126, బదర్ ఖాన్ మశీదువీధి	యం. సర్వజ్ఞరావు.
హన్స్టేటు	హన్స్టేటు కో-ఆపరేటివ్ ట్రేడింగ్ యూనియన్, లిమిటెడ్.	డి. వీరానామి నాయుడు.
సామల్కోట	నెం 36, గోలిగారి వీధి
అనకాపల్లి

ఇండో-ఆగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పానుల బస్తా 1-కి రూ 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

మైనదనియు, ఆత్మనిగ్రహము సాంఘిక జాతీయజీవితమునకు పునాదిపంటిదనియు వీరు అభిప్రాయపడుచుండిరి.

ఆశ్రమములు నృద్ధి చెందుట ఒక మహావ్యక్తి కృషిపై ఆధారపడియుండును. ఆశ్రమములు సంఘములు సమితుల నంటి వి కావు. ఆశ్రమములు పవిత్రమును ప్రతిష్ఠాపనలు. ఉత్కృష్టగుణములను సాధించుటకై ఆశ్రమము లేర్పడుచున్నవి. పల్లిపాడు ఆశ్రమమునందు చేరినవారందరు హనుమంతరావు గారిచే ఆకర్షింపబడుచుండిరి. హనుమంతరావుగారి నిగ్రహము త్యాగము ఆశ్రమవాసులకు ఆదర్శప్రాయమై యుండెననియు, ప్రపంచమునందున్న పరిస్థితులకును వారి జీవితాదర్శములకును ఎట్టి సామ్యము లేకుండె ననియు, దేశభక్తి కొండా వెంకట ప్పయ్యగారు ప్రశంసించిరి. స్వరాజ్యపత్రిక వీరివిషయమై ఇట్లు వ్రాసెను:—“నిరాడంబరమగ వీ రెన్నియో కాన్యములు చేయుచుండిరి. వారి పవిత్రత వారికి అన్ని విషయములందును విజయము చేసుకొనుచుండెను. వారితో కలసి మెలగుచున్న వారు నీచత్వము ద్వేషము విడనాడి వారి ఉత్కృష్టగుణములను కొంతవరకు పొందుచుండిరి. వారిసంటి సరసులు దొరకుట దుర్లభము. సరసులైనను గట్టిపట్టుదల బలముగలవారు. యోధుని చెప్పవచ్చును. దారిద్ర్యముగాని బాధగాని వీరు లక్ష్యము చేయలేదు. ఆంధ్రదేశ పునర్విర్యాణమునకు దారిచూపిన మహా పురుషులలో వీరికరిని చెప్పవచ్చును.”

ఇట్టి పవిత్రజీవితము అంతిమమైనది. గాంధీమహాత్ముని స్వీయచరిత్రను చదివినవారు పాపకార్యములను చేయవలయునను ప్రోత్సాహ మెంతెబలవంతమైననో గుర్తెరియుండగలరు. ప్రపంచ విఖ్యాతపురుషుడగు గాంధీమహాత్ముడు ఎదుర్కొనవలసిన దుష్ప్రస్థానములను హనుమంతరావుగారు అంతరించవలసిన అవస్థ ఏర్పడలేదు. చిన్నతనమునుండి వారు పవిత్రమును జీవితమును గడపుచుండిరి.

వీరి గుణగణములకు తగినంత విఖ్యాతి వీరికి కలగలేదు. వీరి నిరాడంబరత్వమే ఇందులకు కారణము. ఇతరులకు మేలుచేయవలయుననియే పితృత్వము అభిప్రాయపడుచుండెడివారు. గాంధీమహాత్ముడు వీరి విషయమై యంగుఇండియాలో ఇట్లు వ్రాసెను.

“వీరు తమ ఆదర్శముల ననుసరించుటయందు ప్రాణములను ధారపోసిరి. సత్యము సత్యపింపవలయునను ఉత్సాహము వీరికి అధికముగనుండెను. వీరు మరణించినను సజీవులనియే చెప్పవచ్చును. ఆత్మ సశింపనదని వీరు గుర్తెరుగ గలిగిరి” తన భర్తయును నెరవేర్చును కారణముగను సంతృప్తితోను వీరు ప్రాణమును విడిచిరి.

మరణించునప్పటికి వీరికి రిగి సంవత్సరములుమాత్రమే యుండెను. 7 సంవత్సరములు మాత్రమే ప్రజాహితజీవితము నందు కాలముగడపిరి. వీరికన్న మూడింటిలు వయస్సుగలవారు సంపాదించబాలని యశస్సు నార్జించిరి. ఇట్టివారు ప్రపంచమున జననమొందుట అరుదు. నూతనయగోదయమును నూచించుఇట్టి మహాత్ముల ఆగమనమును ప్రజలు చరిత్రకారులు విశ్రాంతితో చూచుచుండెదరు. పామరజనులు వీరి గొప్పతనమును చక్కగ గ్రహింపజాలరు. నిరాడంబరప్రియులని ముందే వ్రాసియుంటిమి. భారతీయులు ఖడ్గపట్ల విముఖులైయుండుట, రాజసతాను సాహారములను అపేక్షించుట ఉన్నత ఆదర్శములు లేక జీవితముగడపుట వీరికి అవేదనము గలుగజేయుచుండెను. తనకుతోచిన విధమున కద్దరు వ్యాపింపచేయుటకును సాత్వికజీవితము ననులంబింపజేయుటకును ఉన్నతాదర్శములను ప్రజలు అనుసరించునట్లుగను వీరు పాటుపడుచుండిరి. బొంబిలో ప్రాణ మున్నంత కాలము సత్యాగ్రహ ఆశ్రమముగురించియు భారతీయుల విముక్తినించియు చింతించుచుండిరి. జాతీయపునర్విర్యాణమునకై కృషిపలుపుచున్న భారత యువకులకు వీరి జీవితము ఆదర్శప్రాయమై ఉత్సాహము కలుగజేయగలదని నమ్ముచున్నాము.

హనుమంతరావుగారు ఇట్టివారు. వారికి సాటియైన మరి యొకరిని మనమెన్నడు చూడగలము!

వారిజీవితము భారతదేశపు యువకులకు గొప్ప ఉత్సాహము కలుగ జేయగలదనియు వారిపవిత్రజీవితము నిరాడంబరత్వము మాతృదేశోద్ధారణితి యువకులు అనుసరించెదరనియు నమ్ముచున్నాము.—ఓం కాంతిశ్యాంతిశ్యాంతి. (ఆంధ్రఅద్వైతేటు)

బెంగాలు పెనెస్సిలియం
కలకత్తా, జూన్ 16:— ప్రస్తుత కౌన్సిలు ఉండునంతవరకును బెంగాలు పెనెస్సిలియం చర్చింపరాదని బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనినట్లు తెలియచున్నది. నెలకు మిట్టి నివేదికను అందరికిని తెలియజేయుదురు.
(ఆ. ప్రె.)

నోటీసు
అనంతపురం జిల్లా కోర్టులో కల్యాణ దుర్గం తాలూకా కంబువారు గ్రామం లేటు భీమప్పకుమార్ల హయనర్లు తిమ్మప్ప హనుమంతు భీమప్పపరముగా, మేనమామ చిన్న హనుమంతుగార్రియనుగా యుండుటకు అర్జీ వాఖలు జేసియున్నాడు 35-6-26 తేదీలు వాయిదా వేసియున్నాడు.
యం. నారాయణరావు, వకేలు.

సూపరింటెండెంటు హత్య కేసు

తెలుగులు, శవ పరిశోధకారుల సాక్ష్యములు

కలకత్తా, జూన్ 16:—నేడు విచారణ ప్రారంభించుటతోడనే మొదట తెలుగు రియూనుగారిని క్రాసు పరీక్ష చేసిరి.

ఎ. సి. ముఖర్జీగారికి బదులు చెప్పుచు "నేను రాయ బహదూరు చూచునప్పటికి ఆహ్వానం ఎవరును లేదు. నేను బాంబుయార్డుకు పోయినప్పుడును ఆతెడక్కడనే యుండెను. నేను రాయ బహదూరు పడియున్నప్పుడు వెళ్లుటకు రికార్డు చేయలేదు. బిగులులువినగానే అలారము నీయమని ఆజ్ఞనిచ్చిరి. తక్షణమే విచారించవలసిన ప్రదీలుండు తావునకు వెళ్లితిని. బాంబుయార్డులోనికి పోగానే వారి తలుపులవద్ద గురు ప్రదీలు నిలువబడియుండిరి. వార్డుకు కొందరిని నాకు గుర్తుచూపెను. ఎవో కొంత చెప్పెను. దానివలన తాళపు చెవులు లాగి కొనుట మాత్రము గ్రహించితిని. వార్డుకు ప్రమాదము గుర్తించి ఆతడు గనపమును చేతబట్టుకొని ఇతరులతోగూడ పరువెత్తెనని చెప్పెను. చెబ్బులాటలో పాల్గొనినాడని చెప్పెను. ఎవరిని కొట్టిరని నేనడుగలేదు గాని రాయ బహదూరునే యని యర్థము చేసికొంటిని.

వార్డుకు రాయబహదూరును కొట్టుట చూడలేదని చెప్పెననియు నేను రాయబహదూరుకు చెబ్బులెట్లు తగిలెనని అడగలేదు. వార్డుకు రాయబహదూరును 4 గురు కొట్టిరనియు అనంతవారి గొంతు పట్టుకొనెననియు చెప్పెను. తన వద్దనుండి తాళపు చెవులు లాగికొనినది అనంత వారియని వార్డుకు వాటి చెప్పెను. నేనడుగగా వార్డుకు రాయ బహదూరును కొట్టినవారని నలుగురు చూపెను. ఎవరెవరు ఏవి పనులు చేసెనని యడుగలేదు.

ముఖర్జీ:—మీకు చాల ఆందోళనము గలిగినదని చెప్పితిరి. కావున మీజ్ఞాపకము సరియైనది కాదనియు అసాయంత్రము జరిగినది పరిగా జ్ఞాపకము లేదని తలచెదను.

తెలుగులు:—నేను చెప్పినంతవరకు నాకు పరిగానే జ్ఞాపకమున్నది. తరువాత వార్డుకు వైదీల సందర్శన లాకపులో మంచెను, బ్లూము ఫీల్డు డిప్యూటీ పోలీసు కమిషనరుగారితో తెలుగులో జరిగిన యుద్ధంతమును తెలిపెను.

నేను బాంబు యార్డునకు రాకమునపు రాయబహదూరు హత్య గావించబడెనని నాకు తెలియదు. చెబ్బులు తినన రాయబహదూరును చూడగానే నే నెవ్వరితో ఈయుద్ధంతమును గూర్చి మాటాడలేదు. బాంబు యార్డు తలుపు తక్కిరిక్కిన వన్నియు చూచుబడియుండెను.

ముఖర్జీ:—తలుపు తీసి యుండుట వలన ప్రదీలు చెబ్బు లాడినది గ్రహించితి గానో?

సాక్షి:—అవును.

ముఖర్జీ:—యూరపియను వార్డుకునుండి తమ రెప్పకు యూరపియను ప్రదీలీ యుద్ధంతమును చూచిరని వింటిరి.

సాక్షి:—మదనటి యుద్ధము.

తరువాత వార్డుకు బ్లూము ఫీల్డుగారిని క్రాసు పరీక్ష చేసిరి. తరువాత కొద్దివారు ఫలావారమునకు లేచిరి.

ఉపవాసాంతరము ప్రసిద్ధిజనరలు హాస్టిలులో నున్న కప్రాను యస్. ఎ. మాన్వేసీని యస్. యస్. గారిని పబ్లికు ప్రాసీక్యూటరు ప్రక్షించెను. వారిట్లు చెప్పిరి.

"21 వ తేదీ సాయంత్రము రాయబహదూరుగారిని దైవ్యాలయముందు చేర్చికొనిరి మరియుగంటలో వారు మృతి నొందిరి. నేను చూచినపుడు ఆయనకు స్పృశిలేదు."

తరువాత ముద్దాయికరపు న్యాయగారుల ప్రశ్నలకు అభిప్రాయ స్తేమను పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు మల్కాహిగారిట్లు చెప్పిరి. "నేను నేరము జరిగిన వెంటనే సిలువబడితిని. న్యాయాధికారివద్దకు సిలువసంతకరకును యూరపియను ప్రదీలు ఏమి చెప్పినదియు నాకు తెలియదు. ద్రెయిసులోనున్నగాని శవము చూడెను కొజుర్కులకు కనుపడియుండ దనుమాట అసత్యము.

తరువాత శవపరీక్షచేసిన 24 పరగతాల పిలిచి వర్ణన రెప్టినెంటు కల్లులు దెవ్వాను లిట్టుగారు పబ్లికు ప్రాసీక్యూటరు అనుగగా నిట్లు చెప్పిరి. జిల్లా న్యాయాధికారి నేనుయుండగ నాక్షియోగరు రాయబహదూరు శవమును గుర్తించిరి. గాయముల వన్నింటిని వివరించిచెప్పి గాయములెట్లునే మృతినొందెననిరి. అధ్యక్షుని ప్రశ్నకు గాయములలో నొకటైనను మృత్యువుగలిగియు యుండెడిది.

అభిప్రాయ సూపరింటెండెంటు కాప్తను మాల్కాగారు పబ్లికు ప్రాసీక్యూటరుకు ఇట్లు బయలు చెప్పెను. "నేను ప్రదీల గురులలో దొరకినవస్తువుల కేర్రప్రాసి జాగ్రత్తచేసితిని."

దానితో కొద్దివారు నేటికి విచారణ చాలించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

టాంజీ ఉద్యమము-దాని

ప్రాముఖ్యము

హిందూమత ప్రతికూలముగాని ప్రభుత్వ

ప్రతికూలముగాని కాదు

డాక్టరు కిచిలూ ఉపన్యాసము

కలకత్తా, జూన్ 15:—డాక్టరు కిచిలూ ఉపన్యాసముండి యిచటికి 11 వ తేదీని వచ్చి నిన్న సాయంత్రము బయలుదేరి టంగైలు, కళ్యాణులకు పోయిరి. ఉత్కానుండి బయలుదేరి మధ్యహారమున గోషర్ గోమలో కొన్ని గంటలుండి శుక్రవారము ప్రార్థన గావించిరి. మైమిన్గింస కైలు స్టేషనువద్ద 15 వేలమంది మహమ్మదీయులు వచ్చి ఆయనను సందర్శించిరి. ఆయన నంతట పురమందిరమునకు పిలికొని పోయిరి. అచట అంజామాను ఇస్లామి యా కల్లా బోర్డు సన్మాన పత్రము లా సంగమ. ఆయన ఉభయాలకును గలిపి ప్రత్యుత్తర మొసంగెను. సాయంత్రము జరిగిన మహాసభయందు డాక్టరు కిచిలూ టాంజీ ఉద్యమమును గూర్చి మొదటి యుపన్యాసము నొసంగిరి. ఉపన్యాసాంతమున డాక్టరు కిచిలూ ఇట్లు చెప్పెను:—

టాంజీ ఉద్యమార్థము

మిత్రులారా! నేను ముగించుటకు ముందు నాకార్య విధానమును సూత్రప్రాయముగ జెప్పి టాంజీ ఉద్యమ మన్న నాభావ మేమో వ్రుత్తముగ జెప్పి రేపు సాయంత్రము జరుగు సభయందు మీయిష్టమున్న యెడల మరింత సంపూర్ణముగ దెల్పెదను. ఇచట మీకును ప్రతీకల ద్వారాను యితర పట్టణములందును గ్రామములలోను దెంగాలంతటను భారతదేశమందును జాతీయ మహాప్రచారము నందునే నొక్క విషయమును ముఖ్యముగ జెప్పగోరెదను. అది యేమనగా టాంజీ ఉద్యమము ముఖ్యముగ యేరాజకీయములకు గాని, యేమతమునకు గాని సంబంధించినది కాదు. విశువుబుట్టించిన కాననపభా ప్రకేతముతో గాని సర్వములలోను ముగిసిపోయితిని, స్థానిక సంఘములలో నున్నోగముల పమాన ర్థ్యము గూర్చి గాని నా నేమియు జోక్యములేదు. పియాలు సున్నీ, హనాఫీలు, అహమ్మదీయులు మున్నగువారలకు గల తేగభేదములు యందు లేదు. భారతదేశములోని వివిధ రాజకీయ ఆర్థిక సంస్థ భేదాభిప్రాయములతో నెట్టి సంబంధమును లేదు. అది ముఖ్యముగ జాతీయ నిర్వాణ కార్యక్రమమై యున్నది.

ఈ ఉద్యమ మెవ్వరికి నాక్షేపణయుండదు

టాంజీ ఉద్యమ విధానమును చక్కగా విధజించి చూచినయెడల, సిక్కులుగాని, హిందువులుగాని, జైనులుగాని, క్రైస్తవులుగాని, ఆఖరుకు ప్రభుత్వముగాని ఆక్షేపణయుండ కనకాశముండదు. భారత దేశములోని 7 కోట్ల మహమ్మదీయులు ముఖ్యముగ దెంగాలులోని 2 1/2 కోట్ల మహమ్మదీయులు విద్యావిషయములందు చాల వెనుకబడి యున్నారనియు, మహమ్మదీయ ప్రేమ పురుషులందరూ జ్ఞానమును సంపాదించువలెననియు అందరు నంగీకరించెదరు. ఇందులకు గాను మహమ్మదీయులు, మక, బురు, పాకాలులు, కళాకారులు సాంకేతిక విద్యాకాలలు స్థాపించి విద్యను పూర్ణముగ హిందువులకు చేయుట విధికాని యెవరందురు. మన మతములు పునర్నిర్మాణము గావించబడి యిక్కాలమునకు పరిపూర్ణములు జేయబడినానిలో నుండి పరియైన ఆధ్యాత్మిక ధర్మవైతలు, బాల బాలికలకును, నీతి మార్గముల నేర్పు వారలు బయల్పడెదలవలెనన్న హిందువులెవరు పోల్చడ గలరు? మామతములు వర్తక వాణిజ్యములను బాగావృద్ధిచేసికొని పనిజేయువలెనని నేనుబోధించెదను. వారలకు వారి పారిశ్రామిక విధానములన్నను, పురాతనకాసాంప్రదాయకముల మధ్యరేఖలయన్నను యిష్టములేకుండుట నొప్పుకొనను. ఏదేమైనను పారిశ్రామిక కార్య పరివర్తన కపు నగు భారతము కాని దేశ గణతంత్రము వృద్ధి గాంచజాలదనియు మహమ్మదీయులు చేతిపనులను పరిశ్రమలను వృద్ధిగ మందుకొన నాక్షేపించుట తెలివిరిక్కువనియు, మహమ్మదీయ మతగురువే ఆవృత్తిని చేపట్టెననియు నేను మరల చెప్పుచున్నాను. దీని కి ప్రారంభముగ మనకు, కర్మాగారములు, ధన కోశములు, సహకార సంఘములు, యితర ఆర్థికసంస్థలు నేర్పడి మనజాతి తోడ్పడవలయును. దెంగాలులో సాగనారవలన సంవత్సరమునకు 7 1/2 కోట్ల ఆదాయము వచ్చును. ఈపరిశ్రమలను ఉత్పత్తి నాయలకు మంచి లాభములు రావలెనన్న సహకార పద్ధతిని దా జూయింట్లుకు పద్ధతివిధము వారను కొని చేర్చుకట్టి తరులకు లాభకరముగ నుండునట్లు జేయుట ముఖ్యము. నే

నిలువ పారిశ్రామిక పునరుద్ధరణము గావలెనని బోధించుట హిందువులను బహిష్కరింపవలెనని యేమాత్రము నుద్దేశించలేదు. అట్లుగాక నా హిందూ మిత్రులు మహమ్మదీయులకు పరిశ్రమలందలి రుచి లేదను భావమును వెడలగొట్టుకొని, దెంగాలు వర్తక పరిశ్రమలను మహమ్మదీయులకు మహమ్మదీయులతో సహకారముచేసి పని జేయవలెను. ఇంతేగాక మనము మహమ్మదీయులను శుభకార్యములకును ఆశుభకార్యములకును చాల ధనమును మృత్యువేయమున్నాము. అందు జాగ్రత్త పడి ఖర్చును తగ్గింపవలెనని బోధచెను.

ఇస్లాము మతము సంఘసేవకే గుంపవలెనని విధించుచున్నది. ప్రపంచములో నన్నిమతములలోను మనది ప్రజాస్వర్య మతమును నపుడు సంఘసేవ సీమతమునుండి వేరుచేయరాదు. పై చెల్విన కార్యవిధానములన్నియు సఫలమగుటకు మహమ్మదీయ బాల బాలికలందరును మంచి ఆరోగ్యవంతులై యుండునట్లులేసి, వారు దేశమునకును మతమునకును తమ ధర్మముల నిర్వర్తించునట్లు జేయగోరెదను.

సోదరలారా! మిత్రులారా, ఇదియే నా టాంజీ ఉద్యమ విధానము. ఇందలి ఆదర్శోద్దేశ్యములను కేవల సభలో పూర్తిగ వివరించెదను. ఇదియే వందనములు. టాంజీ ఉద్యమము హిందూ ప్రతికూలముగాని, ప్రభుత్వ ప్రతికూలముగాని కాదని నేను మరల జెప్పుచున్నాను. కాని యే ఉద్యమమైనను ధనము, మన మృత్యు లేనిదీ కొనసాగుటెట్లును భయముమాత్రము గలదు.

(ఆ. ప్రె.)

రావల్ పిండి హిందూ మహమ్మదీయ

పోరాటము

అధికారుల ప్రకటనము

పరిస్థితులు భీతావహముగ లేవు

లాహోరు, జూన్ 16:—15 వ తేదీ ఉదయమునకు పరిస్థితులు భీతిని గలిగించుటలేదనియు అల్లరులు అణగినవనియు రావల్ పిండి పరిస్థితులగురించి అధికారులు ప్రకటించిరి. మార్కో దయమునకు పూర్వమే రావల్ పిండియందు అల్లరులు అణచి, అల్లరుదారుల అదుపాజ్ఞలోనికి ప్రభుత్వము దీసికొని వచ్చెను. వైక నగరము ప్రకాంతముగ నున్నది. కాని దుకాణములు చాల వరకు మూసివేయబడియున్నవి. పైనికులుగాని పోలీసుగాని కుపాకుల ప్రేల్పుట కపకాశములేదు. పెద్ద పెద్ద పాస్త్రీలకు సంఘర్షణము కలుగలేదు. కాని బల్లిమనుకు పెద్ద పెద్ద పాస్త్రీలచిన్న చిన్న పాస్త్రీల నెదుర్కొనిరి. 15-వ తేదీ సాయంత్రమువరకు 14 మంది చనిపోయినట్లు చెలియుచున్నది. యిందువలనముందుగురుమహమ్మదీయులు గలరు. కుపాకీ సంఘం తగిలి యిద్దరు జనిపోయిరి. గాయములు తగిలినవారిసంఖ్య యిదివరకే ప్రకటించబడెను. తెలిసినంతవరకు గవర్నరు మెంటు ఆస్తిగాని మతసంబంధమున ఆస్తిగాని ధ్వంసము చేసినట్లు కన్పించదు. పరిస్థితులు నెదుర్కొనుటకు తగినంత మిలిటరీ, పోలీసు దళములు సిద్ధముగ నున్నవి.

రావల్ పిండికి జతలపాకుండ కొరతమిది గురుద్వారా గవర్నరు మెంటుతో సహకారము జూపుచున్నది. రెండు జతల లాహోరునుండి బయలుదేరును. కాని కేవల జతల ప్రయత్నముల నిరోధించెను.

ప్రతికాసంపాదకులకు హెచ్చరిక

లాహోరు, జూన్ 16:—సాంఘిక పోరాటముల పురికొల్పునట్టిగాని, ఉద్దేశము గలిగించునట్టిగాని వ్రాతలను రావల్ పిండి పోరాటమును గురించి వార్తాపత్రికలందు ప్రకటించుట పంజాబు ప్రకటన లీతో డైరెక్టు ప్రతికాసంపాదకులకు గోరెను. కోరికను మన్నింప ఆక్షేపమును గలిగించు వ్రాతలను వార్తాపత్రికలందు ప్రకటించినయెడ, కాసము ప్రభుత్వముగ తగిన చర్య తీసికొన బడునని సంపాదకులకు తెలియజేయబడెను. పరమాసములు తెలియగానే వార్తాపత్రికలకు సప్లయచేయబడునని డైరెక్టు చెల్వెను.

సంపాదకులతో జిల్లామేజిస్ట్రేటు సంప్రదింపుట

లాహోరు, జూన్ 16:—ఒక డిజను స్థానిక వార్తాపత్రికల సంపాదకులతో జిల్లామేజిస్ట్రేటు నేటి ఉదయమున సంప్రదించెను. రావల్ పిండి సాంఘిక పోరాటముగురించిన వార్తలు గోరంతలు కొందరికే జేసి పత్రికలందు ప్రకటించవలదనియు రావల్ పు బక్రిదుపండుగ సందర్భముల గమనించి న్యాయముల మితముగ గావించవలసినవనియు సంపాదకుల జిల్లామేజిస్ట్రేటు గోరెను.

(ఆ. ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముని సందర్శించుట

(జే. ఎ. స్పెండరు)

ప్రఖ్యాతి గాంచిన యాఫ్. జి. జి. గారి చిత్రపటము నాగృహమునందలి పుస్తక భాండాగారమున నున్నది. ఆచిత్ర పటము 1896 సంవత్సరమున చిత్రీకరించబడినది. గాంధీజీగారు రాజకీయముగ మరణించినవిధము ఈ చిత్రపటము వివరించుచున్నది. రాజకీయముగ మరణించిన పురుషుడు నోటియందొక కలము నుంచుకొని చేతితో కలము పుచ్చుకొని వ్రాయుచున్నాడు. 'అభ్యర్థనల హితము' 'ఆర్యసమితి' 'నాయకలక్షణములు' మున్నగు కీర్తి కలతో కూడిన వ్యాసములతో వారి మేజా నిండియున్నది. గాంధీజీగారు రాజకీయముగ మరణించినవారి వ్యాసములు ఆకాలపు రాజకీయ నాయకులగు రోసుబరీ ప్రభువు సర్ విలియం హార్మూటూగార్లకు ఇబ్బందులు కలుగజేయుచుండే నను విషయము ఆకాలపు చరిత్ర చదివినవారికి చక్కగ తెలిసియున్నది.

గాంధీజీగారు చెప్పకొనిన విధముననే రాజకీయముగ మరణించిన మరొక మహావ్యక్తిని మామటకై అహమదాబాదు నందలి సబర్బరీ నదీతీరమున నేను పోవుచుండ యాఫ్. జి. జి. గారి చిత్రపటము నాకు జ్ఞాపకమునకు వచ్చెను. కొంతకాలము పూర్వము గాంధీగారిచర్యలు తీవ్రముగ సంచలనమును కలుగజేయుచుండుటచే రీడింగ్ ప్రభువు వారిని నిర్బంధమునందుంచిరి. ఒక సంవత్సరకాలము రాజకీయములందు జోక్యము పుచ్చుకొననని గాంధీజీ ప్రకటించెను. రాజకీయరంగమునందు వారున్నను లేకున్నను గాంధీజీగారు బ్రిటిషు రాజకీయముల పరిణామమునకు కారకుడైనట్లు గాంధీగారు భారత రాజకీయముల పరిణామమునకు కారకుడై యున్నాడు. భారత జాతీయవాదుల ప్రసంగ మంతయు గాంధీజీ పు తిరుగుచుండును. గాంధీజీ సంతోషించి పనిచేయుటకు వీలులేకున్నవారిని తిరస్కరించుటకు వారు సాహసించరు. వారేమి ఆలోచించుచున్నారు, వారేమి చేయుదురో ఎట్టి క్రొత్త రాజకీయ కార్యక్రమమును ప్రకటించెదరో అని భారత నాయకులు కలవరపడుచుండెదరు. రాజకీయవిషయములందు గాంధీ ఆధిక్యత ఈ విధమున నున్నది. దీనితోపాటు గాంధీ భారతీయులందరిచే మహాపురుషుడుగ గౌరవింపబడుచున్నాడు. సర్వమును పరిత్యజించి పన్నాసులవలెనన్న మహాపురుషులు విషమపరిస్థితులను కలుగ చేయుచున్నను వారు మహాపురుషులుగనే యుండెదరు. గాంధీ ప్రవర్తనము నిష్కలంకమైనది. శీలము నిష్కల్మషమైనది. వారి ఉత్కృష్ట జీవిత విధాన మెల్లలకు ఆదర్శప్రాయమైయున్నది. భారతదేశమున ఇట్టివ్యక్తిగల పలుకుబడి అద్వితీయముగ నుండును. ఇంగ్లాండులో గాంధీజీగారు ఉన్నతశీలమును విశ్వసించినవారు పలువురుండిరి. కాని భారతదేశమున గాంధీని సందేహించువారొక్కరునులేరు. మూడు సంవత్సరములకు పూర్వము జ్ఞాపకమునందలి క్షితి మహాత్మునకుండియుండెను. వారిమాటకు అడ్డములేకుండెను. ఇప్పుడు వారిమాట సాగుటలేదని కొందరు చెప్పుచున్నారు. కాని ఈ మాట నమ్ముటగలిగినాదు. భారత రాజకీయ నాయకులందరకు గాంధీయన్న భయమే. గాంధీయకుబడి క్షీణించిపోయినదని ప్రభుత్వమువారు తలచుట ఉచితముకాదు.

గాంధీ ఉపవాసములు

గాంధీజీని భారతీయులకును గల పరస్పర సంబంధము ఆంగ్లేయులకు దురూహ్యముగ విషయము. భారతదేశపు పరిస్థితులు పాశ్చాత్యులకు విపరీతముగ కనుపట్టును. మహాత్ముని ఆశ్రమ సమీపమునకు రాగానే గాంధీగారి ఆరోగ్యమెట్లున్నదని దారిచూపువాని నడిగితిని. వారి ఆరోగ్యము ఈమధ్య చెడిపోయినదని ఇటీవల వింటిని. ఇప్పుడు మరల వారు స్వస్థులగుచున్నారని దారిచూపువాడు చెప్పెను. ఈ అస్వస్థతకు కారణము నతిదు వివరించెను. ఆశ్రమమునం దెవరో తప్పుచేసిరి. పాపపరిహారార్థమై గాంధీ ఉపవాసముచేయ ప్రారంభించెను. ఆశ్రమవాసుల దోషములు గాంధీగారి ఉపవాసములకు అంతమొందునని అతడు చెప్పెను. ఎచ్చట పాపబాటుజరిగినను గాంధీ తన ఉపవాసమును ప్రారంభించును. వారు నిరశనదీక్ష వహించి రహస్యార్థ భారతదేశమంతయు విద్యుచ్ఛక్తివలె వ్యాపించును. అప్పుడెప్పుడు దీర్ఘ కాలము ఉపవాసము చేయెదరు. గమనశీలము సమ్యక్ కట్టెదమని సంకల్పించుకొనినప్పుడు బాల్మీకుగారు ఆహారమును విసర్జించి మౌనవ్రతము నలంబించిరిగాని, మంత్రవర్ణమున విభేదములను పురికొల్పుచున్నపుడు బాల్మీకు నిరశనవ్రతము ప్రారంభించిరినియు వాస్తవత్రులయందు చదివిన గాంధీ ఉపవాసముల కొకవిధమున సామ్యమును గుర్తెలుగగలము. కాని బాల్మీకుగారి ఉపవాసము పిచ్చితనముగ నుండును. కాని భార

తీయులు ఉపవాసములను లాభముకలుగునని విశ్వసించుచున్నారు. గాంధీగారు ఉపవాసించిన విషయపరిస్థితులు తొలగిపోవుననియు, దేవతల తృప్తిచెందును రనియు భారతీయుల నమ్మకమైయున్నది.

ఆశ్రమము చేరితిమి. గాంధీగారు తూకమువేయబడుచుండిరి. గాంధీగారిబరు వెంతయున్నదో లగమునించుచుండిరి. ఒక చిన్నగదియందు శిష్యులు మమ్ములను కూర్చుండనిచ్చిరి. కొలదిరిమిమయలలోను మహాత్ముడు మమ్ములను కలుసుకొనెను. రూప్యముగ మహాత్మునితో సంభాషింపవలయునని నేను తలచియుంటిని, కాని వారిశిష్యులందరు మామట్లు గుమికూడియుండిరి. సన్నాసివలె వారి ఉడుపులుండెను. మొలకొకపంచతప్ప వేరుప్రయుక్తములేదు. సంతోషమును ప్రేమను వెదజల్లుచు లేడిపిల్ల నడిచు విధమున వారు వచ్చి క్రింద చలికిల పడి కూర్చుండిరి. ఎరుట చిన్నడనుకొనెట్టె యుండెను. పుస్తకములు కాకితిములు అనుకొనెట్టెయై యుండెను. అవ్యక్తము విపరీతముగ నుండెను. బ్రిటిషు రాజకీయ నాయకులవలె స్వప్రముగను దేవోచ్చారణ ఇందుకైనను లేక గాంధీగారు ఇంగ్లీషుభాష మాట్లాడుచుండిరి. కండ్లుమాసికొని వినని గొప్పబ్రిటిషు రాజకీయజ్ఞుడు ఉపన్యసించుచుండెనని నమ్మవచ్చును. కండ్లుతెరిచిన భారతగురువు శిష్యులతో చేరియున్న దృశ్యము కనుపడును. మహాత్ముని నోటినుండి వెలువడు ఒక్కొక్కమాటను మహాసందేశముగ శిష్యులు భావించుచున్నారు.

స్వరాజ్యపక్షమువారి 'వాక్ ఆన్ లెట్'

స్వరాజ్యపక్షమువారు కాసనసభలను వదలి వచ్చుచున్న యమై మేము సంభాషణ ప్రారంభించితిమి. ఈ విషయమున స్వరాజ్యపక్షమువారు అవలంబించినవిధానమును మహాత్ముడు ఆమోదింపలేదని కొందరు నాకు చెప్పిరి. కావున అతడివిషయమై ఏమైన చెప్పనోమో యని తలచితిని. కాసనసభలను ప్రవేశించుటయే తన కిష్టములేకుండెననియు, కాసనసభలను ప్రవేశించినవారే సభలను ఎప్పుడు వదలి రావలయునను విషయమై నిర్ణయించుకొనుటకు అధికారులనియు గాంధీగారు చెప్పిరి. వారి ప్రవర్తనము తప్పగనుండవచ్చును కాని సదుద్దేశముతో పనిచేయుచున్నప్పుడు తప్పులవల్ల కలుగు అనుభవము లాభకరమైనది. క్షి|| క్ష|| దాసువలెనే పండిత నైహూహూడ స్వార్థత్యాగపరులు. భారతదేశమును నేపింపవలయునను ఉద్దేశముతో పండితుడు తనధనరాసులను వదలుకొనెను. మోటారు బండ్లను విడనాడెను. రాజనగరమును పోలియున్న తనభవనమును పరిత్యజించెను. ఇట్టి వారిచర్యలను తూలనాడుట సరసము కాదు. వారు తప్పుచేసియుండవచ్చును. కాని వారు తప్పులు చేయుటకు అర్హత సంపాదించుకొనిరి. గాంధీగారి వాదమునకు నేను బదులుచెప్పజాలక పోతిని.

మరియొక విషయమునుగురించి ప్రస్తావించితిని. బ్రిటిషు వారివిధానమును చర్యలను భారతీయులు సందేహించుట ఉచితముగ లేదని నేను నూచించితిని. ఆంగ్లేయు లేమిచేసినను భారతీయులు తప్పులు వెతకుచున్నారనియు ఆంగ్లేయులపట్ల భారతీయులకుగల దురభిప్రాయము విపరీతమైన దనియు చెప్పితిని.

కాని గాంధీగారు నొకవిధమున జవాబు చెప్పిరి. ఆంగ్లేయులు భారతీయులను విశ్వసించుట లేదు. ఈలోపము రెండు జాతులవారీయం దున్నవి. ఇట్లు భారతీయులు ఆంగ్లేయుల ఒకరి నొకరు విశ్వసించుకుండుట న్యాయము కాకున్నను ఈపరిస్థితులు అంతమొందవలయునని ఇరువురి మనోద్వేష మరవలయునని మహాత్ముడు నూచించెను.

నేను కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వము భారతదేశమునకు వచ్చినప్పటికి ఇప్పటికి ఎంతయో భేదము కనుపడుచుండెననియు, అప్పటికిన్న ఇప్పుడే ఆంగ్లేయులకు భారతీయులకు మైత్రి అధికముగ నుండెననియు నేను చెప్పితిని. తనకు బ్రిటిషు వారిపై ఎట్టి ద్వేషము లేదనియు భారతీయులలో నుంచినవారు చెడ్డవారున్న విధముననే బ్రిటిషువారిలో నుంచినవారు చెడ్డవారున్నారనియు భారతదేశపు దారిద్ర్యమును కష్టదశను తొలగింపవలయు ననియే తన ఉద్దేశమనియు గాంధీ చెప్పెను.

ఆంగ్లేయులు పాశ్చాత్య సాంప్రదాయములను భారతదేశమున వ్యాపింపజేసి భారతదేశమునకు సౌఖ్యము విశ్వర్యము కలుగజేసిరి. కాని భారతదేశ ప్రాచీన సాంప్రదాయము లన్నియు నశించిపోయినవి. జనసంఖ్య అధికముగటచే దేశమునందు దరిద్రము అధికమయినది. భారతదేశపు ఆకాంతికి దుస్థితికి దరిద్రమే కారణము. విదేశీయుల పరిశ్రమలు భారత గ్రామ జీవిత నిర్మాణమును అంతమొందించుటచే దేశము దరిద్రదేశత పాలైనది. పూర్వము గ్రామస్థులు ఇతరులపై ఆధారపడియుండె

డివారుకారు. సంవత్సరము పొడుగు వారికేదో పనియుండెడిది. ఇప్పుడు గ్రామస్థులు పనులుదొరకక పలుభాదల ననుభవింపచున్నారు.

మార్గమేమి? గాంధీగారు నూత్నముగ మార్గమును నూచించిరి. సమస్తము గ్రామస్థులు కొనుచున్న పదార్థములను తామే తయారుచేసికొనుట శ్రేష్టమగుమార్గము. అనగా భారతీయులు రాటును చేపూని వడుకవలయును. వ్యవసాయదారులు 4 నెలలు పనులు లేకుండెదరు. ఈనాలుగు నెలలు గ్రామస్థులు వడుకవలయును. వారికి ప్రాశస్త్యము కలుగజేయుటకు విద్యాధికులకూడ వడుకవలయును. గాంధీ డనుకొనెట్టె ప్రక్క ఒక రాటునుండెను. ఆశ్రమమునం దేమాలమూచినను రాటుములుండెను. గాంధీగారు ప్రతిదినము రాటుమపై నూలుతీయుచుండెదరు. ఆశ్రమవాసులందరు ప్రతిదినము కొంతకాలము వడికెదరు. ఈవిధమున విద్యావంతులు ఇతరులకు ఆదర్శప్రాయులై యుండి దేశమునందందగు రాటును వడుకునట్లు చేయవలయునని గాంధీ ఉద్దేశము.

భారతదేశములందలి గ్రామముల విపరీత పరిస్థితులను ఇట్టి కార్యక్రమము సరిచేయునా అని నేను సందేహించితిని. నగరముల సమీపముననున్న గ్రామములందుండువారు వడికటకన్న ఎక్కువలాభకరముగ పనులను చేయవచ్చును. కాని గాంధీ ఈ సందేహములను నిరసించిరి. జనసామాన్యమునకు ఒకకార్యక్రమము నూచించినప్పుడు అత్యధిక సంఖ్యాకులకు అనుకూలముగ కార్యక్రమమును ప్రకటించుట అవసరము. ఇతరకార్యక్రమములన్న రాటుపు కార్యక్రమము ఈవిధమున ఉత్కృష్టమైనది. తనకే అధికారమున్న లంకామైదు, జపానుగడ్డ ఒకగజము కూడ భారతదేశమునకు రాకుండ నిషేధించెనని గాంధీ చెప్పెను.

గాంధీ ఆశ్రమమునుండి అహమదాబాదు నందలి నేతయంత్రాలయములు నాకు కనుపడుచుండెను. రాటుమపై నూలువడుకుటయే పర్యసామాన్యమైన అహమదాబాదు నందలి యంత్రాలయములను మూయవలసియుండును గదాయని తలచితిని. అహమదాబాదు మిల్లులకును లంకామైదు మిల్లులకును భేదములేదు. భారత గ్రామ జీవితమును నిర్మూలమొనర్చిన యంత్రాలయముల పరిశ్రమలే గాంధీ ఆక్షేపించుచుండెను.

బట్టల విషయమై గాంధీ కార్యక్రమము కొనసాగిన వారు ఇతర విదేశపరిశ్రమలపై దాడివెడలెదరకమా!

దక్షిణాఫ్రికాయందలి భారతీయుల సమస్య విషయమై మాట్లాడ ప్రారంభించితిమి. దక్షిణాఫ్రికావారి మనోవైఖరి కన్న బ్రిటిషువారి వైఖరి కొంచెము తృప్తికరముగ నున్నదని గాంధీ అంగీకరించెను. కాని రాటుపు కార్యక్రమము ఈ సమస్యకు నూతనరూపము కలుగజేసెను. పాశ్చాత్యుల సంపర్కము నల్ల భారతదేశపు జీవితవిధానము మారిన భారతీయుల సంపర్కమువల్ల తమ జీవితవిధానము మారునని దక్షిణాఫ్రికాయందలి ఆంగ్లేయులు తలచుట సరసముగనే యున్నది. బ్రిటిషు వారి సరకులను బహిష్కరింపవలయునని గాంధీగారు ద్వేషించిన భారతీయులే బహిష్కరింపవలయునని దక్షిణాఫ్రికా వారు ద్వేషించుచున్నారు. స్వదేశీ కార్యక్రమమునకును వర్ధిల్లభేద చట్టమునకును ఒకవిధముగ సామ్యమున్నది. ప్రాచ్య పాశ్చాత్య దేశములకు సమన్వయ మేర్పడదని రెండుపక్షములవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. విప్లవోద్యమములు తన కంఠశాత్రము గిట్టవని గాంధీగారు చెప్పిరి. కాని గాంధీగారికే సంపూర్ణాధికారము లుండిన దక్షిణాఫ్రికాయందలి ఆంగ్లేయులు అవలంబించుచున్న విధానమునే అతడు అవలంబించునని నేను తలచితిని.

గాంధీపట్ల నాకు గౌరవము అధికముగనున్నది. సహనమును వారు కొరుచున్నారని నాకు తెలియును. కాని స్వదేశీ వర్ధిల్లభేదచట్టము ఈ రెంటికీని ఆధారముగ మనోభావములు ఒకటేవిధమైనదని చెప్పకతప్పదు.

మతివిషయములపై ప్రస్తావించితిని. వారి మేజాపై క్రైస్తవములకును సంబంధించిన కొన్నిగ్రంథము లుండెను. భారతప్రభోధమునకును క్రైస్తవములకును గల సంబంధము గురించి నేను మాట్లాడితిని గాని వారు హిందుమతము సంకుచితస్వరూపము విడనాడి వ్యాపించుచున్నదనియు అస్పృశ్యతను అంతమొందింపవలయు నను పట్టుదల వ్యాపించుచున్నదనియు వారు చెప్పిరి. హిందుమతావృద్ధియుల విభేదముల గురించి మాట్లాడుచు దురుద్దేశముతో కొందరు విభేదములను పురికొల్పుచున్నారనియు చెప్పిరి.

వారు నాకొసగిన స్వాగతము వీడికోలు సంపూర్ణ స్నేహ భావమును ప్రకటించుచుండెను. కాని వారి భావములను సంపూర్ణముగ నేను గుర్తెలుగజాలకపోతిని. వారితో సంభాషించితిని గాని వారి ఆదర్శములను చక్కగ గ్రహింపజాలక పోతిని. (మాంచవ్చరు గార్దియను)

శ్రీరామ మోహన ఆయుర్వేద కలాశాల-బెజవాడ

ప్రతిపత్తి

1915 సం॥ను ఆగస్టు 1 వ తేదీన బెజవాడ బకింగ్ కంపెనీ షేరులలో శంకర వెంకటరామయ్యగారు ఆయుర్వేదధర్మ వైద్యశాలను స్థాపించి అనేకుల సహాయముతో ప్రవృత్తిని సంపాదించి దానిని వినియోగించి రోగులకు ఉచితముగ ఔషధము నిష్పించుచున్నది. వారు సంవత్సరములు ఆవిచ్ఛిన్నముగ వారు జరిగి కార్యభార మధికమగుటచేతను దానిని స్థిరరూపమున నిలుపదలచియు బెజవాడ పురవాసుల మేనేజిమెంటుకు అంగ పట్టి మేనేజిమెంటుకు యిచ్చివేసినారు. సదరు సంఘమునకు బాడ్లపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును, దరిమిలాను శ్రీరామ మోహనాచారి వెంకటపాపయ్యారావు బహద్రుడు జమీందారుగారును, అధ్యక్షులయి మిక్కిలిగా వృద్ధిపరిచినారు. 1920వ సం॥రెం॥ 12 వ అక్టోబరున యీ సంఘము రిజిస్ట్రు చేయబడి ను. ఆపస్తావనలో పునరాధినిత వృద్ధిశ్యముల ననుసరించి 1924 వ సం॥రెం॥ 1 వ ఆగస్టు తేదీన అనగా ధర్మవైద్యశాల స్థాపించి 9 సంవత్సరములకు శ్రీరామ మోహన ఆయుర్వేద కలాశాల ను యీ వైద్యశాలయొక్క పాఠక సంఘమువారు స్థాపించిరి. ఈ రెండు సంఘములు ఒక దాని కొకటి యీ డు జోడుగ పనిచేయుచు ఆయుర్వేద విద్యాధ్యక్షులకు విద్యాశిక్షణము నొసంగుటకును రోగులకు చికిత్స నొనర్చుటకును చాలఉపయుక్తముగ నుండుననియు విద్యాలయమున విద్యాశిక్షణము నందుమండువారు ధర్మవైద్యశాలయందు జౌమధముల చేయుట యందును రోగులకు చికిత్సనొనర్చుట యందును అనుభవజ్ఞానమును సంపాదించవచ్చుననియు, ఇట్టియుభయ విధముగను యీసంస్థ లోకోపకారము కాగలదనియు తలచుచున్నారు. కొందరు విద్యార్థులు చదువుకారంబింపిరి. వైద్యశాలాభవనముననే ఒక గదియందు విద్యార్థులకు ఆయుర్వేద-ధూపం శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారు విద్యాశిక్షణము నొసంగుచుండిరి.

అనుబంధము చేయుట

ఇట్లు ఒకసంవత్సరము ముగియునప్పటికి తన విధానము నేర్పరచి కట్టుదిట్టమున విద్యాలయమున నడపుట ఆవశ్యకమని తోచినందున ఆంధ్రదేశమున కంతటికిని ఆయుర్వేద విజ్ఞానము వ్యాపింపజేయుటకు పాటుపడుచుండు సంస్థయగు ఆంధ్రవైద్యసమైక్యసముఖ సంస్థను అనుబంధముగచేసి పాఠ్యక్రమాదులను నిర్ణయించుట విద్యాలయమున నడపుట మున్నగు కార్యవిధానము ఆంధ్రవైద్య సమైక్యసముఖ సంఘముచేత ఆంధ్రవైద్యసమైక్యసముఖ సంఘముచేత యీ సంస్థను ఆంధ్రాయుర్వేద పీఠమున కొప్పగించి దీనికార్యవిధానము నంతటిని చూచుట కేర్పాటుచేసెను. ఆంధ్రవైద్య సమైక్యసముఖమున ఐదుగురును, శ్రీరామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాల సంఘము పక్షమున ఐదుగురును సభ్యులు ఎన్నుకొనబడి ఈ పదుగురును ఈవిద్యాలయమును పాలించుచున్నారు.

విమర్శలు

విమర్శలు ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠ పక్షమున విద్యాపీఠమున కున్న వివిధ విరాజ ప్రతిపాది భయంకర కృష్ణమూచార్యులుగారు స్వయముగ బెజవాడకువచ్చి అచ్చటనివాసమేర్పరచుకొని 1925 సం॥ రెం॥ జులై మాసమునండి యీవిద్యాలయమున విద్యాశిక్షణవిధానమును నడపుచున్నారు. కవిరాజ శ్రీమంత్ ప్రతిపాది భయంకర కృష్ణమూచార్యులు గారును ఆయుర్వేదధూపం భివగర్వర శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారును, శ్రీ సీతారామ అవధూతగారును శిష్యులకు విద్యాశిక్షణము నొసంగుచున్నారు.

అభివృద్ధి

ఈవిద్యాలయము స్థాపించిన రెండు సంవత్సరములనుండి యుక్తమాభివృద్ధి నందుచున్నది. ఘనమగు నలవది మందివరకు విద్యార్థులచేర్చిరి. ఈసంస్థను వద్రాసుప్రభుత్వమువారి ప్రధాన మంత్రిలగు పానుగల్లు రాజగారును, కృష్ణాజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీవేంకట్రామయ్య అప్పారావు బహద్రుడు జమీందారుగారును, బెజవాడ మునిసిపలు డైరెక్టుర్, బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు, జస్టిసు సదాశివయ్యగారు, జోగిండ్ల నాధునిగారు, శేషశాస్త్రిగారు, దేవోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు మొదలగు ప్రముఖులచేతుల దర్శించి శ్లాఘించియున్నారు. కృష్ణాజిల్లాబోర్డువారు రు 1000 లును బెజవాడ మునిసిపాలిటారు రు 500 లును బెజవాడ తాలూకాబోర్డు వారు రు 400 లును మాజీదు తాలూకాబోర్డువారు 50 రూపాయలును విరాళములొసంగియున్నారు. మదరాసు గవర్నమెంటువారు వైరాళములను అంగీకరించి తమయాదరణము

ను చూపియున్నారు. మిర్రాసాల్ శ్రీ వల్లూరు మూర్తినారాయణరావుపంతులుగారు సంవత్సరమునకు రు 500 అదా గల య రు 500 మెరకభూమిని ఉచితముగా నొసంగి యున్నారు. బాడ్లపాటి వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు, శంకర వెంకటరామయ్యగారు, అమృతన్న రాజ్యలక్ష్మన్నగారు రు 5000 ల విలువగల వైద్యశాలాభవనమును ఒకయకరము ప్రైవెటుకు తోట భూమిని ఉచితముగ నొసంగియున్నారు. ఈ ప్రతిష్ఠాపనలకు మండుల అమృతములన రు 2500 లు సంవత్సరమునకు రాబడి వచ్చుచున్నది. ఈవైద్యశాలయందు గు 15000 విలువగలమందుల కలవు. ఇక యితరవహజనులవలన సాలకు గు 1000 ల విరాళములు లభించుచున్నవి. ఇట్లు యీ ప్రతిష్ఠాపనల నిర్వహణమున కై పాలకవర్గమువారికి సంవత్సరమునకు రు 6000 ల వరుమానము వచ్చుచున్నది. అందుచే యీసంస్థలను చాలవరకు సంతృప్తికరముగ నడపుటకు అనకాశము కలిగియున్నది.

విద్యాశిక్షణము

ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణము విషయమున ఆలోచింపవలసినవిషయము లనేకములు కలవు. ప్రకృతియు పాశ్చాత్యవ్యామోహములన ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణము పట్ల అనేక విధములగు అనాచిత్యములు జరుగుచున్నవి. ఆయుర్వేదవిద్యాశిక్షణము నొసంగునపుడు ఆంగ్ల విద్యల శిక్షణమున అనేక విధములగు చెరుపులు గలుగుచున్నవి.

ఆలోచనీయ సాంకర్షము

ఫిజియాలజీ, అనాటమీ మొదలగు ఆలోచనీయ వైద్య విద్యాంగములయందు మొదట జ్ఞానమును కలిగించుటవలన ఆయుర్వేద నిదాన చికిత్సాపద్ధతులయందు శిష్యునకు విరుద్ధభావము తేర్చుటకు కనకాశము కలుగుచున్నది. ఆయుర్వేదాంగములగు శారీరవైద్యములయందు మంచిశిక్షణము మొదలు కలుగవలయును. అందువలన శిష్యునకు స్వతంత్రమునందు నిర్ణయమును జ్ఞానమును ఆస్తికతయు కలుగగలవు. అట్లుగాక మొదట మెటీరియా మెడికా అనటమీ ఫిజియాలజీలను నేర్చుటవలన స్వతంత్రసిద్ధాంతములయందు సంశయవివర్ధయములతో కూడిన జ్ఞానమును అజ్ఞాన అన్యభాజ్ఞాన విపరీజ్ఞానములను గలుగుచున్నది. ఇట్టిస్థితి ఆయుర్వేదవిజ్ఞానాభివృద్ధికి ముందుముందు చాల ప్రమాదకరముగా వానిని కలుగజేయుగలదు.

దేశభాషయందు శిక్షణము

ఈవిద్యాలయమున విద్యాశిక్షణము రెండువిధములగు వివక్షింపబడి నడపబడుచున్నది. ఒకటి దేశభాషాశిక్షణము రెండుసంస్కృతభాషాశిక్షణమును నైయున్నవి. మొదటదేశభాషయందు ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణము నొసంగుట విద్యాధిమనకునకు అలజడిలేకుండ ఆయుర్వేదతంత్రవిషయము లన్నిటి యందును నికృష్టమును నిష్కృష్టమును నగు జ్ఞానము సుఖముగా కలుగగలదు. ఈకాలమున విద్యాధి దేశభాషయందే చదువుచుండుటచే భాషాభ్యాససంబంధముగు కష్టము లేక కవల విషయవిజ్ఞానముననే బుద్ధిని వినియోగించుటకు అనకాశము కల్పింపబడుచున్నది. ఇంగ్లీషునగాని, సంస్కృతమునగాని భాషాజ్ఞానమున్నను లేకున్నను ఆయుర్వేదతంత్రాధ్యయనమునకు అభ్యంతరము కలుగుటలేదు. ఆంధ్రభాషయందు చదువను గ్రాయను నేర్చియుండి గ్రహణధారణ పట్టువుగలందు ప్రతివాడును మాకళాశాలయందు చేరి విద్యాజ్ఞానమును పొందుటకు విలు కలుగుచున్నది. ఇట్టి శిక్షణము మూడు సంవత్సరములు యందు కను పరచబడిన పాఠ్యక్రమము ననుసరించి కలుగజేయబడును. ఈ రి సంవత్సరములకాలములో ప్రతి సంవత్సరాంతమునను ఆంధ్ర ఆయుర్వేదవిద్యాపీఠమువారి ప్రవేశ మధ్యమ ఉత్తమపరీక్షలకు విద్యార్థులు పంపబడుదురు. మూడవసంవత్సరము ఉత్తీర్ణులయిన వారి కి విద్యాపీఠమువారు "వైద్యవిద్యార్థి" అను బిరుదమును ఒసంగెదరు. మరియు మూడవసంవత్సరాంతముననే విద్యార్థులు నిఖిలభారతవర్షీయ విద్యాపీఠమువారి దేశభాషాపరీక్షకు పంపబడుదురు. అందు ఉత్తీర్ణులయిన విద్యార్థులకు ఆపీఠమువారు భిషక్ అను బిరుదమును యిచ్చెదరు.

సంస్కృతశిక్షణము

ఈమూడు సంవత్సరములకాలములో ప్రైవేటులయందు ఉత్తీర్ణులై సంస్కృతమున మంచిభాషాజ్ఞానము కలవారికి సంస్కృతమున మరియొకసంవత్సరము శిక్షణ మొసంగబడును. ఆయుర్వేదగ్రంథములును ఆలోచనీయప్రదాయముగ ఫిజియాలజీ, అనాటమీ, మెటీరియా, మెడికాకూడా నేర్పబడును. సంవత్సరాంతమున నిఖిలభారతవర్షీయ ఆయుర్వేద విద్యాపీఠమువారి ఆయుర్వేద విశారద పరీక్షకు పంపబడుదురు. అందు కృతార్థులగువారు ఆ బిరుదమునుగూడ బడయగలరు. ఇట్లు యీ కళాశాలయందు వైద్యవిద్యార్థి, భిషక్, విశారదపరీక్షలకు విద్యాశిక్షణ మొసంగబడును.

నిరీక్షణము

ఈ విద్యాలయము శ్రీరామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాలాపాలకసంఘముయొక్కయు, ఆంధ్రాయుర్వేదవిద్యాపీఠము యొక్కయు నిరీక్షణమున నడపబడుచుండును. ఈ రెండు సంస్థలను దీనియొక్క ఆర్థిక విద్యాకార్యక్రమ పరీక్షాపరిశీలనాది విధానములను జరుపుచుండురు. అందుచే నిది బెజవాడకును, ఆంధ్రదేశమునకునుకూడను స్వల్పముగల ఆయుర్వేద విద్యాసంస్థయైయున్నది. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠము ఆంధ్రమహాజనుల ప్రతినిధిసంస్థ యగుటచే దానిపరిపాలనముననుండు నీసంస్థ సర్వాంధ్రదేశమునకును స్వంతముని తలంపవలసియున్నది. ఆంధ్రులందరును దీని మంచిచెడ్డలవిషయమున బాధ్యత పూనుటకు అధికారము కలిగియున్నారు. వైరెండు సంఘములు ఆంధ్రమహాజనులపక్షమున తమ నిరీక్షణక్రింద జరుపుచున్నవి.

ప్రార్థనము

ఆంధ్రదేశమునందలి వైద్యులును వైద్యాభిమానులను! అందరును ఈ విద్యాసంస్థకు స్వంతముగ గ్రహించి తమబిడ్డల నీవిద్యాలయమున కనిపి విద్యాశిక్షణము కలిగించియు, బోర్డులను మునిసిపాలిటీలను, జమీందారులను, భూస్వాములను, వర్తకులను ఎల్లరును గ్రాంటులను విరాళములను చందాలను దయచేసియు, ఉన్నతాధ్యక్షులతో ప్రారంభింపబడిన యీఉత్తమ సంస్థకు అభివృద్ధికి తెచ్చెదరుగాక యని కోరుచున్నారము. ప్రకృతికాలమున అనేకరీతుల క్షీణదశయందుండు ఆయుర్వేద విద్యను వ్యాపింపజేయుటకు సమకట్టిన యీమహోద్యమమును ఆంధ్రమహాజను లందరింతురుగాక! ప్రభుత్వమువారిచే మదరాసు నందు నడుపబడు ఆయుర్వేదకళాశాల యొకటియున్నను, ఆంధ్రదేశమధ్యమును, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయకార్యస్థానమును, సర్వాంధ్రులకు అనుకూల మగు మాడల్ ప్రదేశమును అగు యీబెజవాడ యందు దిట్టిది యొకటి యుండుట యెంతయు ఆత్మవసరము. ఇంకను దేశమున ననేకులు ఆయుర్వేదకళాశాల లను పేరుతో సంస్థలను లేపడియున్నను, తగినంత ధనముగాని ఖండి విద్యాశిక్షణాప్రణాళికాని, ఉత్తమలగుఅధ్యాపకులుగాని ప్రతినిధిసంస్థప్రాప్తుగాని ప్రభుత్వముయొక్క ఆదరణముగాని వానికి లేకుండుటచేతను వైయన్నియోగ్యతలను మన కళాశాలలకు ఉండుట చేతి ను మన ప్రయత్న మే చాలవన్నతికి లేదగినస్థితి యందున్నది. దీనినొక్కవారిని బాగుచేసి ఆంధ్రుల దృష్టియంతయు యీ యొక్కసంస్థపైనే కేంద్రీకరింపజేసి ఈ యాంధ్రదేశ సంస్థకు భారతమున సర్వోత్తముగ జేయబూనుటకు ఆంధ్రమహాజనులందరును తోడుపడవలయునని ప్రార్థించుచున్నారము. ఈశ్వరు డేయుద్యమమును ఆశీర్వదించునుగాక.

ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠము

యొక్కయు శ్రీరామమోహన

ధర్మ వైద్యశాల సంఘము యొక్కయు సంయుక్త పాలకసంఘము

27 గురు క్రైస్తవులు హిందూమతములో చేరుట

ది 11-6-26 వ తేదీని కైకలూరు తాలూకా చావలి నాడుగ్రామములో కుద్దిసభ సమావేశపరచ బడినది. హిందూనాథముగో చేరుటకు సంసిద్ధులైన 17గురు క్రైస్తవులను స్నానమాచరింపజేసి భాతమప్రధారులై తిరుమణి శ్రీ చూర్ణాలంకృతులైన తిరుపతి, యజ్ఞచేదకయెంటుల మార్పుండ నియోగించి, సమిధ, ఘృత, శర్కర, నవభావ్యా, దూప, దీపాదులచే అగ్నిదేవునర్పించి ఆ గ్రామ నాస్థులను మిర్రాసాల్ శ్రీ ఉప్పలూరు ముత్తెంరాజుగారిచే హిందూమత ధర్మములను గురించి ఉపన్యాస మొసంగబడినది. గుడివాడ కుద్ది సహాయక సంఘ సభ్యులగు నుండు వెంకయ్యగారు మంగళగీతములను బాడిరి. వారలు అగ్నిదేవునియెంటుల గోమాంసభక్షణ చేయమనియు, చచ్చినజంతువుల మాంసము తినమనియు, కల్లు సారాయిలత్రాగుట క్రమక్రమముగా మానెడమనియు, ప్రమాణములుచేసిన తర్వాత శ్రీ గుంటూరు, ఆంధ్ర ఆర్యక వివేక, మతాచార్యులగు మిర్రాసాల్ శ్రీ కేశవదేవు జ్ఞానీగారు సదరు 17 గురు క్రైస్తవులను సంస్కరించి హిందూమత దీక్ష నొసగిరి. తెలకల సోలోమోను ఎగైరా క్రైస్తవనామములు తీసివేసి తోకల వెంకయ్య ఎగైరా హిందూనామములు వారలకు వరుసగా పెట్టబడినది. ఫలపుష్ప తాంబూలములు సభికులందరికి పంచిపెట్టి "శ్రీమద్రమారమణ గోవిందో వారియను వారివాసు స్మరణలతో సాయంత్రం 6 గంటలకు సభముగింపు చేయబడినది.

సుబ్రహ్మణ్య

చిన్నం బసవయ్య

తిరుపతి (స్వకీయ విలేఖరి)

మునిసిపల్ ఓటర్ల జాబితా ఆక్షేపణలు

పేర్లు వదలివేయబడుట

1926, 1927 సంవత్సరమునకు తయారుచేయబడిన ఓటర్ల లిస్టులో 49 గరు తరుపేర్లు లిస్టులో లేవని చెప్పి చేర్చుకొన గోరి మనవులు దాఖలు చేసిరి.

మొరాలరాజు శ్రీ. ఎస్. శ్రీనివాసులు శెట్టిగారు మునిసిపల్ చేర్మన్ గారు, యెం. దొరసామయ్యగారు బి.ఎ. అలాడి పద్మనాభయ్యగారు బి. ఎ. ప్లీడర్లు జడ్జిలుగా (రివైజింగు బోర్డు మెంబర్లుగా) నుండిరి. మనవిదార్లు తరపున మొరాలరాజు రాజశేఖరయ్యగారు బి. ఎ. ప్లీడరు హాజరయి 49 గరు మనవిదార్లను 1925-1926 సంవత్సరమునకు వాయిదా ప్రకారం అనగా 31-3-1926 తేదీలోగా మునిసిపల్ కమిషనరులకు బాకీ యుండిన పన్నులన్నిటిని చెల్లించివేసినట్లు వాదించి చట్టప్రకారము పేర్లు ఓటర్ల జాబితాలో చేర్చక వదలిపెట్టినది సరికాదని యు చెప్పివాదించిరి. చేర్మన్ గారు 1925-1926 సంవత్సరమునకు బాకీ యుండిన పన్నులను చెల్లించి వేసియుంటున్నారని. అయితే 1924-1925 1923-1924 సంవత్సరములలోని పన్నులను మనవిదార్లు చెల్లించలేదు గాన వదలివేయబడినదని చెప్పిరి చాలకాలము చర్చ జరిగిన పిమ్మట జడ్జిలు చట్ట రూల్సు గవర్న మెంటు వుత్తర్వుల ననుసరించి యొక మనవిదార్లను అన్ని సంవత్సరములకును పూర్తిగా చెల్లించియుండిననే తప్ప ఓటర్ల లిస్టులో పేర్లు చేర్చించుటకు వీలులేదని చెప్పి మనవులను తోపుడు చేసిరి. అలంబర రాఘవయ్య అను అతను వృత్తిలేని కొంతరికి వృత్తి పన్ను నిధించి వార్డు పేరులను లిస్టులో చేర్చి యుంటున్నారని. వాట్లను రద్దుజేయవలయునని మనవి దాఖలుచేసి యుంటున్నారని. వాట్లను రద్దుచేయవలయునని మనవు దాఖలు చేసి యుండిరి. రివైజింగు బోర్డు మెంబర్లు న్యాయముగనో అన్యాయముగనో పన్ను విధించినారు. పన్ను చెల్లించియుంటున్నారని. చట్టములో ఆటి ఆక్షేపణలు వినుటకు గాని తీర్మానించుటకు గాని తమకు అధికారం లేదని చెప్పి తోసివేసిరి.

ఇంకను కొన్ని ఆక్షేపణలు కొందరి పేర్లను ఒకవార్డు నుండి మరొకవార్డున చేర్చవలయునని చెప్పిరిగాని 5 గరు పేర్లను మాత్రం ఒకవార్డునుండి మరొకవార్డు లిస్టులో చేర్చవలయునని తీర్మానించిరి.

ఎలక్ట్రిక్ యంత్రాలయనిర్మాణమునకై శంఖుస్థాపన నిన్నటి రోజు వుదయం 7 ఘంటలకు పితాపురం రాజాగారి తోట (ఖాళీనివేళమున) ఎలక్ట్రిక్ యంత్రాలయ నిర్మాణమునకై శంఖుస్థాపన జరిగినది. ఈసభకు మిస్టర్ గ్రీక్ వుడ్, యలక్ష్మికల్ ఇంజనీయరుగారు, శ్రీ మహాంతు ప్రయాగ్ గాన శీవారు వచ్చియుండిరి. దేవస్థానం పోలోహీతులు కాస్త్రీ) క్షముగా కలశస్థాపనము పుణ్యాపాచారము మొదలగు కార్యములను జరిపిరి. వచ్చియుండిన బ్రాహ్మణులకు భూరిదక్షిణ యిచ్చిరి. మంగళవాద్యములతో శ్రీమహాంతు ప్రయాగ్ గాన శీవారు, తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానముల విచారణకర్తలవారు శుభలగ్నమున సలి రాతిని స్థాపించిరి. స్థాపించుటకు కొన్ని నిమిషములకు పూర్వము, ముద్రాను, ఎలక్ట్రిక్ ఇంజనీయర్ గారు ఆంగ్లమున, ఈదీపముల ఆవిశ్కృతముగరించుచు లాభమును గురించియు ఒకవ్యాసమును జదివెరి. మహాంతుగారు, తిన్న 1924 సం॥రంలో, కలుసుకొని, సలహా అడిగిరనియ! 1928 సం॥రము జాగాచూచి, స్థానము మహాదాలు 1924 సం॥రమున పంపినందుపై 1925 ని సంవత్సరమున మిస్టర్ శ్రీనివాసరావు దేవస్థానం ఇంజనీయర్ ఏర్పాటుచేసి నేటికి శంఖుస్థాపితం జరుగుచున్నది ఇందులకు మూడులక్షల ఇరవై వేలరూపాయలు ఇప్పటి ధరల ననుసరించి ఖర్చుఅగును. ఈదీపములు తిరుమల కొండకు పోవు దారిమధ్యను, తిరుగుల (పెద్దతిరుపతి)లోను, దిగువ, తిరుపతి, తిరుచానూరు దేవాలయములలో మొదలు ప్రారంభించబడును. పిమ్మట పురపాలకులను వ్యక్తుల ఇండ్లకును ఏర్పాటు చేయబడును. ఇందులకు మహాంతువారు సమ్యక్తించి జరుపుచున్నారు ఇటులను ప్రతిట్రాప్టియు జరుపవలె నని చెప్పి మహాంతు గారికిని ప్రజలకును నందనము లాచరించిరి. మహాంతుగారును ఆంగ్లమున తాను సభకువచ్చియుండువారి సహాయముతోటి "శంఖుస్థాపన" స్థాపించుచున్నాననిరి. పేషాన్ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, మహాంతుగారిని గ్రీక్ వుడ్ గారిని, పుష్పమాలలతో గౌరవించిరి. అందరికిని, పుష్పం, తాంబూల, పండ్లుపంచిపెట్టిరి. కాఫీఫలహారములుగూడ పంచిపెట్టిరి.

గోవధ - హైకోర్టు ఉత్తరువు

పానిపట్టు మహమ్మదీయుల అసమ్మతి

లాహోరు, జూన్ 16:— పంజాబు రాష్ట్రీయ కిలాఫతురంఘాత్యులకు లగు మాలానా జఫర్ లీఖాను గారు యీ క్రింది సందేశమును పానిపట్టు కిలాఫతురంఘా కార్యదర్శికి బంపెను:— రాష్ట్రీయ కిలాఫతు కార్యనిర్వాహక సంఘము 2-వ తేదీని సమావేశమై పానిపట్టు మహమ్మదీయుల, మునిసిపలు సరిహద్దులలో గోవధనుగూర్చి హైకోర్టు గావించిన యుత్తరువులను సహించి అధికారుల యుత్తరువు నల్లంఘింప గూడదని తీర్మానించెను. అయితే యిప్పుడేర్పడిన క్లిష్టపరిస్థితులలో వారు పంజాబు మహమ్మదీయులనుగణిసి అసమ్మతి సభలను మాత్రము జరుపవచ్చును. కాసనసభయందు తీవ్రముగ నాందోళము జేయవచ్చును. ఆవులను ఊరేగింప జేయరాదు. (అ. (పె.)

ధిల్లీలో వార్తాపత్రికల నిర్బంధము

144 పెక్కును ప్రయోగము

ధిల్లీ, జూన్ 16:—ధిల్లీ రాష్ట్రమున జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు బంపి అయిన వుత్తరువు గానిదే యేవిధమైన న్యూస్పేపరు పోస్టరు (గోడలమీదవేయు ప్రకటనలు) అచ్చువేయ గూడదని యు ప్రకటింపగూడదనియు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు క్రి. ప్రా. కోర్టు యు ప్రకటింపగూడదనియు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు క్రి. ప్రా. కోర్టు 144 పెక్కునుక్రింద నుత్తరువు జేసిరి. (అ. (పె.)

మైసూరు శాసనసభ

బడ్డెటు సమావేశము

(స్వకీయ విలేఖరి)

మైసూరు, జూన్ 14:—మైసూరు ప్రతినిధులసభ నేటి మధ్యాహ్నము 12 గ సమావేశమయ్యెను. నూతన దివాను మీర్జాగారు హస్తధ్వనులు చెలరేగి అధ్యక్షత వహించిరి. ప్రజా ప్రతినిధులు కొందరతని అభినందించిరి. దివానుగారు చేకాళి నూతనును పురిగొల్పుచుండిరి. మైసూరుసంస్థానము భారతదేశ మంతకు ఆదర్శక రాజ్యముగ జేయఁబడిరి. వ్యవసాయము చేత యపరిశ్రమల నభివృద్ధి ని గూర్చి యెక్కువ గ జెప్పిరి. నిరుద్యోగ నష్టము పూర్తి గ తొలగించుసాధనము కనుగొన. లేకపోయిన ఉద్యోగముల కల్పించుట కుపయోగకరమును మార్గముల నూచించిరి. రాజకీయ సంస్కరణముల గూర్చియు రాజకీయసంస్థ నిర్మాణము గూర్చియు మైసూరు ఒక ప్రత్యేక ఫక్కి నవలంబించి యితరుల కార్యనిమముగ నుండగలదనిరి. అధికము గూర్చి అయిన కొత్తగ జెప్పవలసిన దేదియు లేదు. రాజకీ తగ్గిపోవుచున్నదని అతని కెరుక. ఋణములను సద్దుబాటు జేసి అభివృద్ధి కార్యములకు కొంత ద్రవ్యము నేర్పాటు జేయవచ్చుననిరి. ఉద్యోగలంబరు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను తగ్గించి స్వయముగ క్రేడగ పనిజేయ వలెనని సలహా జేసిరి. మైసూరు వాస్తవ్యులందరు తమ్యు గూర్చి యితరులు కొనియాడునట్లు ప్రవర్తించవలెననియు శాసనసభ వారు జాతీయభావములతో మెలంగవలెననియు బోధ జేసిరి. దివానుగారి ఉపన్యాసమును పంతోషముతో సభ్యులు విరిరి.

దివానుగారి ఉపన్యాసానంతరము కొన్ని గవర్న మెంటు బిల్లులు కానిచ్చి ప్రశ్నిత్తరములకు గడంగిరి. ప్రశ్నిత్తరములలో కన్యారు సత్కారము గూర్చి సభ్యులు యెక్కువ క్రేడగ పొందిరి. ప్రభుత్వమువారి కి యుద్యమమునందు యిప్పుడు లేక పోలేదనియు, స్థానికోద్యోగులు అనుసరముగా ఆల్లరిజేయ కుండ జబాబు జెప్పిరి. సభ 2 గరుచున్నది.

మైసూరు రిప్రజెంటేటివు అసెంబ్లీ సమావేశము

ప్రోగ్రసివుపార్టీ బడ్డెటును ప్రతిఘటింప నిశ్చయించుట
మైసూరు, జూన్ 16:—మైసూరు రిప్రజెంటేటివు అసెంబ్లీయందలి ప్రోగ్రసివుపార్టీ బడ్డెటును ప్రతిఘటింపవలెనని నిశ్చయించెను.

సభాపాలింపవలయునని ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానమునై, టెండర్లకు సెల్లిజేయటచే సంభవించిన పరిస్థితులు సత్ పూర్ణముగా చర్చింపబడెను. రద్దుజేయగూడదని గావించిన వాదనకు దొరతనము సమాధానము నిచ్చెను. తుదకు తీర్మాన ముజూరింపబడెను.

ప్రతిపక్షను పెద్దఉద్యోగియు సభ్యులప్రశ్నలకు సవ్వమెంటు ప్రశ్నలకు ఉత్తరముల నీయవలయునని అసెంబ్లీ అధ్యక్షుడగు దివాను గావించిన నూతనమార్పున కెల్లరును పరమానందమును జూపుచున్నారు. (అ. (పె.)

విద్యుచ్ఛక్తి శాలలు తగులబడుట

లాహోరు, జూన్ 16:—లాహోరుకు సమీపమున మొఖుల్ పారాయందు వాయవ్యముల రైల్వేవారి విద్యుచ్ఛక్తి ప్లాంట్ల తగులబడెను. 45 లక్షల నష్టము జరిగినవని తెలియుచున్నది. పెయింటుప్లాంట్లయందు అగ్ని మొదలుపెట్టెను గాని దానికి కారణము లెంతను తెలియకున్నది. అగ్నిని చల్లార్చువారు వచ్చియుండిరి. కాని మంటలధికముగను నీరుకొద్దిగను నున్నందున అగ్ని చల్లారకుండెను. ఆ ఇంటియందు చాల విలువగల సామానముండెను. అగ్ని హఠాత్తుగాబయలుదేరినందున భవనముంతయు బూడిదయ్యెను. (అ. (పె.)

డోలప్ రబ్బరుకంచెనీ

డోలప్ రబ్బరు కంచెనీవారు ఇండియాలో ఒక కంపెనీని పెట్టి 100-కి6 వంతు వడ్డీనిత్తురుట. చందాలము త్రము 30 లక్షలుండును. జూలై నెలలో వివరములను ముద్రింతురు. (అ. (పె.)

మహమ్మదీయ పండుగలు - మతకలహములు

సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రకటనము

ప్రజలకు హెచ్చరిక

నానిటార్, జూన్ 16:—సంయుక్త రాష్ట్రములందలి డివిజన్లు కమిషనర్లకును, జిల్లా మేజిస్ట్రేటులకును యాక్రండి ప్రకటన ప్రభుత్వప్రధాన కార్యదర్శి పంపెను. —

ఈ రాష్ట్రములందు మతకలహము లేకుండునట్లు చర్యలు తీసుకొనవలసిందిగా ప్రభుత్వమువారు కనిపెట్టియుండిరి. గత మాడువత్సరములందుండియును హిందూ మహమ్మదీయజాతుల రెంటికిని విద్వేషము లేకుండునట్లు చర్యలు తీసుకొనవలసిందిగా ప్రభుత్వము వారు 1928 లో ఆగ్రా, సహారన్పూర్, షాజహాన్పూర్లలోను 1924 లో అలహాబాదులోను, లక్నోలోను, 1925 లో ఆలీఘర్లోను అల్లరులు జరిగెను. అనేక చోట్ల అల్లరులు జరుగకుండజేయబడెను. ఇప్పుడు కలహముల తీవ్రత యెక్కువగ నున్నది. ఉత్సవములు పండుగలు యేవి జరుగనున్నను జిల్లా ఆఫీసరులను ఆయనజిబ్బం దికిని ఆందోళనకారణ మగుచున్నది. ఏకాగ్రీకృతము సరిపడక పోయినను అల్లరి జరుగవచ్చును. మేజిస్ట్రేటులకును పోలీసువారి కిని బహుతొందర చేర్చబడినవి. ఈ లోపల మతవిభేదములు తగ్గ దలజూపు చిహ్నములేర్పడినగాని లేకున్నచేసేసంవత్సరము దండ ధరులపోలీసుదళము సెక్యూరతేయవలసియుండును. ఇట్లెక్కువ చేయుటవలన రాష్ట్రీయార్థికమునకు చాలభారము గల్గును. విద్య, వైద్య సౌకర్యములు, వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు మున్నగు నభివృద్ధికార్యములకు విధించిన వ్యయధనము తగ్గింపవలసియుండును. ఈ మతకలహములవలన రాష్ట్రీయార్థికములకు గట్టి నష్టముల కన్న, రాష్ట్రమునందలి సాంఘిక రాజకీయజీవితమునకు నష్టముగల్గి, అల్లరులలో ప్రాణనష్టమును ఆస్తి నష్టముగూడ గల్గును హిందూ మహమ్మదీయ విద్వేషములవల్లనే వర్తకవాణిజ్యములకు చాలనష్టము గల్గుచుండెను. ఏమియు హిందూగణజేయని శాంతి ప్రియులకు ఆందోళన కారణ మయ్యెను. ప్రజాశీలము నందు వరింతయెక్కువ నష్టముగలదు. ఇప్పుడు అందరమన నులయందు మతవిషయములే ప్రవేశించి యేముఖ్యముగ నంశము వచ్చినను ఆ విధముగనే వర్తింపజేయబడుచున్నది. రానున్న యెన్నికలలోగూడ నిశ్శబ్దమే ప్రాముఖ్యమును బడయవచ్చును.

మతకలహములు - ప్రభుత్వాభివృద్ధి

ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమును ప్రవేశజేయినది మొదలు యిట్టి మతవిద్వేషములు ప్రబలియుండునెడల స్వపరిపాలనాభివృద్ధి యేమియు జరుగజాలదని అనేక ప్రసంగములందు నూచింపబడెను. మతవిభేదములున్నచో కలహములు ప్రాతినిధ్య సంస్థలభ్యుదయము గాంచజాలవు. తమ మతాచారములను తమవలంబించుచు యితరుల వారి యెడల సహాయము గల్గియుండుటను ప్రజలు నేర్చుకొనవలెను. ఆలోచనపరుల కి సత్యము పరిస్థితులు గాగలదు. కాని యియ్యది జనసామాన్యమునకు తెలియనటులజేసి అంగీకారము బడయజేయుటకు చాలపనిజరుగవలసియున్నది. గత మాడువత్సరములందుండియు యా విభేదకారకముల తొలగించి సద్భావముల పెంపొందించుటకై ప్రభుత్వోద్యోగులు చాలకష్టపడి పనిజేయుచుండిరి. ఈపనియందు వారు ఉభయమతములందును ప్రతిభాశాలర తోడ్పాటును దీసికొనుచుండిరి. వారి ప్రయత్నములు కొంతవరకు సఫలమయ్యెనని గవర్నరుగారు గుర్తించుచున్నారు. ప్రతిజిల్లాలోను ప్రజాసహాయసంఘములకు పౌరులు సాయము జేసినవారు గలరు. అట్టివారు కొద్దిరోజులందుండియు తమతమ ప్రదేశములలో చురుకుగ పనిజేయుచుండిరి. ఇకను ప్రముఖులకు నాయకులు మతవిద్వేషములన్న అసహ్యమును దెల్పి వానిని పోగొట్టుటకు నూతన మార్గముల ప్రోత్సహించుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములన్నియు మంచివేయనుచున్నాడు.

మతస్వత్వముల నిశ్చయించువా రెవరు?

ఉభయ జాతులవారును తమ తమ హక్కులను నిర్ణయించువలసినదిగ యీ రాష్ట్రీకార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమున గోరుచు గవర్నరుగారికి అనేకదిరఖాస్తులను బంపిరి. ఇట్లు బంపుట ప్రభుత్వనిర్వాహకుల అధికారధర్మముల తెలియకపోవుటచేత గావచ్చును. పౌరత్వహక్కులను గూర్చిన విషయము లన్నిటిని నిమిషార్థమున తీర్చి జేయుచుండును, ఏదెక్కువగాని

పంకాలవలన గలుగు చలినండి కాపాడుకొనుడు!

పంకాదిగువ నిద్రించునప్పుడు ధారివాల్ శాలువతో కప్పకొనుడు. మిక్కిలి తేలికయైనది. పూర్తిగా స్వచ్ఛమైన ఉన్నితో నేయబడినది పంకాలచే గలుగు చలినండి మిమ్ములను కాపాడును. 30 సాగసైన రంగులలో 7 రకములు గలవూ రమరమిగాల పరిమాణములు 90" X 45," 100" X 45," 105" X 45" తగ్గించబడిన ధరలు రు. 5 ల నుండి గలవు.

ధారివాలయందు తయారగు వాటి అన్నిటి ధర తగ్గించబడినది.

లోకల్ సెల్లర్ ఏజెంట్లు:— మిస్టర్. కె. వి. నారాయణ, మేనేజరు మెసర్యు వాచలి కె. ఎన్ అండు సన్సు, కన్ నూరు

THE NEW EGERTON WOOLLEN MILLS COMPANY (Branch of the British India Corporation Ltd.,)

Dhariwal Punjab

మనుష్యుని యొక్కగాని హక్కులను న్యాయస్థానములే నిర్ణయింపగలవు. అట్లు న్యాయస్థానములు గావించిన ప్రకటనలపైని అనవరతమైన యెడల మేజిస్ట్రేటులుగాని పబ్లిక్ ఆఫీసరులుగాని ఉత్తరువుల జేయుచుండవచ్చును. ఈఅధికారములను అల్లరుల నాపుటకును, న్యాయనిర్వహణోద్యోగుల రక్షించుటకును మాత్రము వినియోగింపవచ్చును. మేజిస్ట్రేటులను పోలీసు ఆఫీసరులను ఆపవడప్పుడు గావించు నుత్తరువులు హక్కులను నిర్ణయించునవి. గావు. అయ్యది యేవో కొన్ని సమయములందు వర్తిండునటుల మాత్రము జేయబడినవి. వారు విధించు నిరోధములు నుని బంధనలు మత ప్రత్యేక పరిస్థితులకు ఆసమయమునకు సంబంధించినవి మాత్రమే యగును. ఇట్లు కొంతకాలమునకును ప్రయోజనము మీదను వర్తిండునటుల గావించిన యుత్తరువులు హక్కులను నిర్ణయింపజేయు ప్రయత్నములుగ దలంపరాదు.

పండుగలు వచ్చుచున్నవి జాగ్రత్త!

ఇకను వచ్చేవిరుహాసములలోను బుర్రీడు, మొహరం, దసరాపండుగలు మాడు గొప్పవి జరుగనున్నవి. ఈ క్లిష్టసమయమున అల్లరులు పోట్లాటులు జరిగి రాష్ట్రమునందలి శాంతికి భంగముజరుగకుండ జూడవలెనని ప్రభుత్వమువారు యున్నది. ఉభయమతముల నాయకులును జిల్లా అధికారులకు హృదయపూర్వకముగ సహాయము జేయునెడల పెద్ద అల్లరు లేమియు జరుగజాలవని వారికి నమ్మకముగలదు. కాని యెప్పటికప్పుడు అల్లరులు జరుగనని భయముండుటవలన ప్రభుత్వము వారు తమయుద్దేశ్యములను స్పష్టముగ తెలుపవలసియుండును. సాధ్యమైనయెడల శాంతిని కాపాడవలెనని వారి యుద్దేశ్యము. ఇందులకు జిల్లా ఆఫీసరులును పోలీసు ఆఫీసరులును దీసికొను సక్రమచర్యలు వారు బలపరచెదరు. అప్పటికిని గొప్పఅల్లరులు జరుగునెడల ప్రభుత్వమువారు సేరములను సాక్ష్యమున్నవారిని పట్టుకొనుటయేగాక యేప్రదేశమునందైనను అసటి వాస్తవ్యుల చర్యనుబట్టి అనవరతమి తలంపనెడల అదనపు పోలీసు దళమును నియమించెదరు.

గతరెండు వత్సరములలోను ప్రభుత్వమువారు రనేకసార్లు ఉభయజాతుల వారికోరికపైని యేమైన అల్లరులు తగ్గి సమన్వయము గుదురుజేయె అనుకొని ప్రాసిక్యూషనులను, అధికపోలీసుదళమును బెట్టుటను నునిజేసిరి. ఇంతవరకు ఫలితములు చాల ఆశాభంగకరముగనుండెను. ఇకమీద సమగ్రగ వనోజేయ పీలులేదని ప్రభుత్వమువారు నమ్ముచున్నారు. ప్రస్తుతమున్న పరిస్థితులబట్టి చూచినయెడల క్రమరక్షణలకు భంగము గాన్పించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారిటుల విజ్ఞప్తిజేసినను అల్లరిజరుగునెడల న్యాయప్రకారము వారికి గల అధికారములను స్వేచ్ఛగ వారుపయోగించుకొనవలసియుండును. , అ. (వె)

వసువు యాలంనోటిను

1926 సం॥ మే 11 తారీఖున కడప కాపురమును నాయకంటి గురవయ్యగారు రాజంపేట తాలూకా రెడ్డిగల్లెలైల్వేన్లకొడిలవెంకటెట్టి పప్పు కట్టెకొమ్మ పు 1 కి రు 80-0-0 చొప్పునను, పుంటు పచ్చపు 1 కి రు 28-8-0 చొప్పునను మూరు పు 80/ట్లు 14-5-26 తేదీన కూకం జేసుకొనులాగున ఓప్పకొని అడ్వాన్సు రు 50/-యచ్చి వాల్ల అగ్రిమెంటు వ్రాయించుకొని సదరు నాయదాకు పనుపు తూకం వేసుకొనక ఒప్పునల నిరాకరించినందున 28-5-26 తేదీన వారికి రిజిస్టరు నోటీసు సహా బిచ్చునాను. అంగుడు సహా వారు ఒప్పుదం సగకు తూర్పరేకుకొనక అగ్రిమెంటు వసున రింది సరయైన సమాధాన బిచ్చున అబ్బపుసంగతులతో బదులు రిజిస్టరునోటీసు బిచ్చుపున్నాగు గాన వారు అగ్రిమెంటు ప్రకారం చెయక తప్పించుకు సదరు కట్టిపప్పు మూరు 80/- ఫట్టున్నా (పుంటుకట్టెకొమ్మ) రిజిస్టరులైల్వేన్లకొమ్మ 20-6-26 తేదీ ఆదివారం పనులు 11 ఘంటలకు పట్టి సంగం వేయబడును. గాన సవాల్ దాల్లు హజరై సాల్చెయబడును.

యెలిరెట్టి వెంకటసుబ్బ, కోడూరు, కంపెల్లూ.

విషయాలకు సమయముగాదు

నడుములు గట్టి స్వాతంత్ర్య సంరంభమున ప్రవేశింపుడు

కాంగ్రెసు ప్రముఖుల యుద్ధోద్యమము

చెన్నపురిలో దేశబంధుని ఆర్థికోత్సవము

కీర్తి శేషులకు చిత్తరంజన దాసుగారి ఆర్థికోత్సవము నిన్నటిదినమున చెన్న నగరమున నత్తుద్వీధి కర్రనుగ జరిగెను. దేశబంధుని విత్తురువు నలంకరించి విరులవెంబడి భజనలతో నూరేగింపులు జరిగెను. ఆకాశము మేఘావృతముగ నుండి చినుకులు పడుచున్నను తిరువల్లి క్షేత్ర సముద్రతీరమున ఛన్నపురిపారులు పెద్దభజన జరిపిరి. మాలనా యానాబ్ హసన్ గారు సభ కధ్యక్షత వహించిరి. అగ్రతీరుడు మొదట మాటలాడుచు హిందూమహమ్మదీయ మైత్రీకి చిత్తరంజనుడు పునాదుల స్థాపించినందులకు గొనియాడిరి. స్వరాజ్యపక్ష నాయకు లగు శ్రీనివాస అయ్యంగారు మాటలాడుచు పరస్పరవిమర్శనల కిది కుయము గాదనియు ప్రజల దరును నడుములుగట్టి స్వాతంత్ర్య సంరంభమున దిగవలెనని యుద్ధోద్యమించి కొన్ని తెలుగు వార్తాపత్రిక లొనర్చుచున్న "అసత్య" ప్రచారముల ఖండించిరి. టి. వి. కల్యాణసుందరమొదలియారు త్యాగముగలవారే స్వరాజ్య పక్షమున తేరి ప్రతినిధులుగ నిలువవలెననియు చిత్తరంజనునికి దేశబంధుని ప్రజల్లించి గాని ప్రభుత్వమువారి విచ్చినది గాదనియు నుడిపిరి. రా. బ. కందనామిచెట్టి ఎం. కె. ఆచార్య గార్లు పాల్గొనినవిషయ సభ ముగిసెను.

హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రీ

దేశబంధుని మరణములకు దేశమున కెట్టి తీరని నష్టము వాటిల్లెనో ఇటీవల కలకత్తాయందు జరిగిన మోరములకుల సప్తముగా దెలియననునది అగ్రతీరులు నడిపిరి. ఈలోజులలో అన్నియు సరిగ నున్నప్పుడు నాయకులమని చెప్పకొనదు కచ్చి కొంచెము విషమస్థితి సంభవింపగనే అగ్రతీరులకు నాయకులు చాలమంది గలరు. ఇట్టివారు హిందువులందును మహమ్మదీయులందును గూడగలరు. కాని హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ సరిసమానముగ గౌరవించి అనుసరించు నాయకులు మాత్రము చాలరు. అట్టివారిలో టి. శే. చిత్తరంజన దాసు అగ్రగణ్యుడని చెప్పవచ్చును. బెంగాలునందు హిందువులను మహమ్మదీయులను గూడ సమానముగ గౌరవించు సరిసమానముగ ప్రేమించి గౌరవించిరి. హిందువుల యొక్కయు మహమ్మదీయుల యొక్కయు ప్రేమ గౌరవములను సరిసమానముగ చూరగొనగల శక్తి యుండుటచేతనే దేశబంధును వంగదేశమున అగ్రతీరులు నొనర్చ గలిగిరి. ఆ మహాపురుషు డీసమయమున జీవించియున్నయెడల ఈసత్యమున కలకత్తాయందు ఇట్టి భూరి స్థితి సంభవించి యుండెడిదగుదు. సంభవించినను ఈ అల్లరులను పిండలోనే ద్రుంచివేసి యుండెడిదగుదు.

హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయము దేశబంధు వెప్పుడుచు ఇచ్చి పుచ్చుకొను విధాన మనలంకరించెడిదగుదు. ఎప్పుడును మహమ్మదీయులు గోరినమాక్కుల నెల్ల హిందువులచే నిప్పించుచు హిందువులు కోరిన నెల్ల మహమ్మదీయుల నుండి పుచ్చుకొనెడిదగుదు. కరుణా నాయకులు గూడ దేశమందంతటను ఈపద్ధతి నవలంబించియున్నయెడల ఇప్పుడే యంతఃకలహములు సంభవించియుండెడిది గావు.

ఇదివరకుగల ఆన్యోన్యభావము

కొంతకాలమునకు పూర్వము హిందువులను మహమ్మదీయులను సోదరులవలె ఆన్యోన్యభావముతో ప్రవర్తించెడివారు. హిందువుల గృహమున పండుగగాని వివాహములుగాని జరిగినపుడు తమ మహమ్మదీయమిత్రులు వచ్చి పాల్గొనవలసి జరిగెడిదిగాదు. మహమ్మదీయుల గృహములందు పండుగలుగాని వివాహములుగాని వచ్చినయెడల హిందుమిత్రులు లేకుండ జరిగెడిదిగాదు. రిస్ ఖత్తులములకు పూర్వమున గల ఈఆన్యోన్య భావమునకు కండ్లదెంచుట కిట్టికట్టు సప్తముగ గమనించుచున్నది. మనీసుయెడల వాద్యములు వాయించుటవలన మహమ్మదీయుల ప్రాధనలకు భంగము గలుగునని హిందువులు గమనించెడివారు. హిందువుల యెదురుగా, "బక్రీద్ పండుగకోజాన గోవులకొనిపోయి వధించుట హిందువులకు కష్టముగనుండునని మహమ్మదీయులు గమనించి యెదురికిరిచెలియు విధమున తమపనిని తేనుకొనెడివారు. కాని ఇప్పుడదియువలెను పోయెను. హిందువులే వసీరులయెడల వాద్యములు వాయించుటకు పట్టుబట్టుచు

న్నారు. మహమ్మదీయు లావులను అలంకరించి యూరేగింపుతో కొనిపోయి వధించుటకు పట్టుబట్టుచున్నారు.

ఈవివాదము లొక్క హిందూమహమ్మదీయ మత విశయములలోనే గాక, రాజకీయపక్షములలోనికి గూడ ప్రాచుర్యమును బిచ్చారకరము. దేశబంధును తన జీవితమంతయు భాగస్వామి నిర్మించిన హిందూమహమ్మదీయయొడంబడికను భగ్నపరుచుటకు, బెంగాలునందు జరుగుచున్న ప్రయత్నములు శోచనీయము. బెంగాలునందు కొంతవరకు తిరిగి విశేషముగలిగి, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము దీప్రయత్నములు భగ్నములొనర్చుటకు సంకోచ దాయకము. అయినను దాదాపు 1/3 వంతుమంది సభ్యుల యొడంబడికను ప్రతిహేళముగ నున్నవిషయమున మనము మరచిపోరాదు. ఈవిషయన దేశబంధుని సాంవత్సరికోత్సవమున, జరుపు ప్రజలు అతని జీవితసందేశమును హిందూమహమ్మదీయ మైత్రీకి ప్రయత్నించి దేశబంధుని మార్గము నవలంబించవలెనని గోరుచున్నాను.

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

హిందూ సాంప్రదాయము ననుసరించి, సాంవత్సరిక శ్రద్ధోత్సవ సమయమున-మాతృదేశదాస్య విముక్తికొరకు తనజీవితము నర్పించిన మహాత్ముని నొక్కమారు స్మరించినయెడల మన జన్మ తిరిగివలన శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నుడిపిరి. భగవంతు డాతని కోసగిన అతిస్వల్పకాల జీవితముననే, అతను గవర్నరుచే అగ్రతీరుత్వము కై, రంగరంగమున మహావీరులకు సహిత మసాధారణమున అనుపమాన ధైర్యసాహసములు ఒక్కమారు స్మరించినయెడల యెవరి ఒడలు పులకరింపకుండును. తనజీవిత సర్వస్వమును దేశమాతృపద పీఠమునదనర్పించిన ఆ మహాత్ముని, తన జీవితమునుగురించి ఇందుకంతయు లక్ష్య మొనర్చని ఆ మహాయోగిని, భారతమాత దాస్యవిముక్తికైన్ని అడ్డంకులు సంభవించినను సరకు జేయక కార్యరంగమున మరికిన కర్మనీరుని, ఏ భారతీయుడు స్మరింపకుండగలడు. స్మరించి ప్రేమింపకుండగలడు; ప్రేమించి గౌరవించుకుండగలడు; భారతీయులనుండియేగాదు. చిత్తరంజనుని ప్రతిభ, త్యాగధైర్య సాహసములు ప్రతిపక్షులగు, బలెక్కును హేడు ప్రభువు, ఆలివియరు ప్రభువు మొదలగు అంగ నాయకులనుండిగూడ ప్రశంస నందజాలెను. అతడింకను జీవించియున్నయెడల, అచిరకాలములోనే భారత దాస్యవిముక్తిని జూచియుండెడివాడు. కాని, సర్వవిషయజేషియగు భగవంతు డసన్మాన్విర్ణయించెను. ఒక్కదానువలన స్వరాజ్యమువచ్చినను నిలువజాలదనియు, స్వరాజ్యసంపాదనకు అనేక దానులు భారతీయులలోనండి బయలుదేరవలసియున్నదనియు చెప్పి, భారతీయులను మరింతకై సంపన్నుల నొనర్చుటకు గాను, భగవంతుడు చిత్తరంజనుని మనసుండి నొలగించియుండును. భారతీయులు వెంటనే మేల్కొని దేశబంధును సగములో నదలిపెట్టివెళ్లిన స్వాతంత్ర్యనిర్మాణమును పూర్తిజేయవలెను.

ఇది విమర్శలకు కాలముగాదు

మాకును జాతీయభావము గలదని, నోటిమాటలతో కాంగ్రెసును ప్రశంసించుచుండువారందరను, ఒక్కొక్కడి కాంగ్రెసునకు బాపట్టయొనిలచి, దేశబంధుని కార్యక్రమమును సాగింపవలసియున్నది. ఇది పరస్పరవిమర్శలకు కాలముగాదు. ఇప్పుడు గావలసినది కార్యపరతంత్రత. ఇది స్వరాజ్యసంపత్తిరము. ప్రజలకొరకు ప్రజలచే, ప్రజల ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకు ప్రతిభారతీయుడును నడుములుగట్టి కార్యరంగమునకు రావలెను. మన యాచర్యమునందుటకు చిత్తరంజను డొక కార్యక్రమమును నిర్ణయించెను. భారతజాతీయ మహాసభ ఆ కార్యక్రమము నంగీకరించి నిర్వహించుటకు బూనుకొనెను. భారతజాతీయ మహాసభపై అభిమానము గల ప్రతివారున్న ఆ కార్యమును నిర్వహించుటకు పూనుకొనవలెను. చిత్తరంజనుడు, కాంగ్రెసుపై తిరుగబాటుచేసినదెప్పుట సరిగాదు. గయయందు, చిత్తరంజనుడు శాసనసభా ప్రవేశకార్యక్రమమును బోధించినను, డిల్లీయందు జాతీయమహాసభ శాసనసభా బహిష్కారమును తొలగించవలెనని ఆతను శాసనసభా ఎన్నికలందు బోధ్యము పుచ్చుకొనెను. కాకినాడ జాతీయమహాసభ,

శాసనసభా ప్రవేశమున కనుమతి నొసగువరకును స్వరాజ్యవాదులు శాసనసభలందు సభ్యత్వముల ప్రవేశింపలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు కాంగ్రెసు మహాసభ అనుమతి నందియే తమ కార్యక్రమమును సాగించిరి. కాని కాంగ్రెసునకు విరుద్ధముగ నెప్పుడును చలించలేదు. అట్టి సరి వారు తిరుగబాటు నొనర్చినని జెప్పుటయు అదేవిధముగ నిప్పుడు మరికొందరు కాంగ్రెసుపై తిరుగబాటు చేయుచున్నారని సమర్థించుటయు అర్థములేనివాదన. సాధ్యముగను శాంగ్రెసును మీ యభిప్రాయములకు త్రిప్పుకొనుటకు ప్రచార మొనర్చుకొనవచ్చును. అంతయెగాని కాంగ్రెసు అనుమతి నందనిది కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుట అధర్మము. ఇట్టిచర్యలవలన జాతీయ మహాసభయందలి క్రమశిక్షణమును భగ్న మొనర్చినవారగుదురు. ఆపనినిమాత్రము జేయకును. మన మీ సమయమున మనలో మనము పోరాడుకొనవలయునా? మనమందరమును కలసి మనకై సామర్థ్యముల నన్నిటిని వినియోగించి పోరాడవలసియున్న శత్రువులేదా? ప్రస్తుత కార్యక్రమముతో నే కీ భవింపని వారికొక మాట చెప్పుచున్నాను. మీ కిష్టము లేకున్న యూరకొనుడు. జాతీయ మహాసభ యుత్తరపుల శిరసావహించి స్వాతంత్ర్య పోరాటమును సాగించుచున్న మా సోదరుల కడ్డుదగుటకును. వారు పోరాడుచున్న శత్రువు లిదివరకే అపరిమితబల సంపన్నులు. మీరుకూడ వారికి దోడ్పడవలెనా? మీశక్తి సామర్థ్యములను, మీ ప్రతిభను, గూడ శత్రుబలములకు శేర్మచలెనా? నా భారతీయ సోదరు లీ విషయముల గమనించి తమ కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొందురని నమ్ముచున్నాను.

తెలుగు వార్తాపత్రికల వ్రాతలు

శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఇంకను నువన్యసిండుచు, జాతీయమహాసభ పక్షమునకు ప్రతిహేళముగ ప్రచారముజేయుచున్న శ్రీశైలస్వరూపు తెలుగు వార్తాపత్రికల చర్యను తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఇవి దేశముకొరకు ప్రచార మొనర్చుటకు మారుగ నిరంకుశాధికారవర్గమును బలపరుచుటకు ప్రచార మొనర్చుచున్నవి. ప్రజలందరను ఇట్టిచర్యల నణచివేయవలెను. జాతీయత, దేశభక్తి, స్వాతంత్ర్యసాహసము ఈవత్సరపు ప్రధానగుణములగు నుండవలెను. ప్రతివారును నడుములుగట్టి దేశముకొరకును, స్వాతంత్ర్యముకొరకును బానిసత్వవిముక్తికొరకును సంరంభము నడుముకవలెను. ఉద్యోగవ్యాపారమున జీవకొనుట కిదిసమయముగాదు. ఉద్యోగస్వీకారము, ఎట్టివరతులను అడుగకుండ ప్రభుత్వమువారికి లోబడిపోవుటకై మేరుగాదని స్వరాజ్య పక్షమువారు అన్నాము కాంగ్రెసుతరువాత నుద్యోగముల పుచ్చుకొనెదననియు, ప్రైవేటుగ నేను ఉద్యోగస్వీకారమున కంగీకరించితినియు ఏలూరు సత్యాగ్రహ మొదలగు తెలుగు వార్తాపత్రికలు దేశమందంతటను అన్నివిధములను అసత్యముల వ్యాపింపజేయుచున్నవి. ఇట్టివానిని ఎంతత్వరతముగ నంతరింపజేసిన నంతమంచిది. పానుగల్లురాజాగారిని తొలగించి ఏన్. వి. ఎస్. నరసింహారాజాగారిని మంత్రిపదవులయందు కూర్చొన బెట్టుటకు గారు స్వరాజ్యపక్షమువారున్నది. స్వరాజ్య పక్షము, డెమాక్రాటిక్ పక్షముని చెలిసికొనుడు. భగవంతుడు అనుగ్రహించినచో దేశబంధు చిత్తరంజనుని కార్యక్రమమునంతను నిర్వహించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు సిద్ధ సంకల్పులైయున్నారు. ఈవిషయములందు మనలో మనము పోరాడుకొనుచు భక్తమత్తమే బలమును కాపే పుస్తకములందలి నీతివాక్యములను గూడ మరచిపోవుట శోచనీయము.

అయ్యంగారు ముగించుచు ప్రజలందరను కాంగ్రెసును బలపరుప వలసినదని యుద్ధోద్యమించిరి.

టి. వి. కళ్యాణ సుందరం మొదల్యార్లు గారు

దేశబంధుని గుణములందెల్ల త్యాగమే అగ్రగణ్యమైనదని యు అట్టి గుణము గలవారే స్వరాజ్యపక్షమున తేర నగుననియు టి. వి. కళ్యాణ సుందరం మొదలియారు గారు నుడిపిరి. అట్టి త్యాగములేని వారు స్వరాజ్యపక్షమున తేరి స్వరాజ్యపక్షమును దిగ ద్రోయరాదు. శాసనసభలకు స్వరాజ్యపక్షము ననిలచిన అభ్యర్థులు నోటులకుగుటకు వచ్చినపుడు ఆ యభ్యర్థికి జాతీయమహాసభా పక్షమునకు ప్రతినిధిగ నిలుచుటకు తగిన త్యాగము గలదా యను విషయమును పరీక్షింపవలెను. ఇది ప్రజలవిధి. అటు లొనర్చుచో తమ ధర్మమును దప్పుబయ్యెగాక, చిత్తరంజనుని పేరునకును దేశమునకునుగూడ ద్రోహ మొనర్చినవార మగుచున్నాము. ఒక్కొక్క సమయమున వాయవ్యుల త్రోవదప్పినను, వారిని ప్రజలు పరియగుగొన్ననునకు దేవతలు. త్యాగముగలవారే జాతీయసంరంభమున ఏమైన పని జేయగలరుగాని ఇతరులు జేయజాలరు.

రా. బ. కందనామిచెట్టిగారు

బెంగాలునందు హిందూమహమ్మదీయ సమిష్టికి పునాదులు వేర్పరచిన చిత్తరంజనుని కంపనామిచెట్టిగారు చెలియు

కొని యుడిరి. దేశముందన్ని మతముల వారు ను అన్ని కులముల వారు ను అన్యోన్య భావముతో నుండనిది స్వాతంత్ర్యము దుస్సాగ్యమని దాను గనుగొనెను. చిత్తరంజనుడు, త్యాగసుమున భారతీయులందరికిని ఆదర్శ పురుషుడు. త్యాగములేనిది బానిసత్వమందున్న దేశమెదియు స్వాతంత్ర్యము నందలేదు. ఈవిషయముల రెంటిని మనము జీర్ణము జేసుకొని, స్వరాజ్యపక్షమున ముందుకు జనవలెను అని చెట్టిగారు నుడివెరి.

భారత కాసనసభ్యులగు ఎం. కె. ఆచార్యగారు తరువాత శుభవ్యసించుచు రాబోవు ఎన్నికలలో జాతీయ మహాసభాపక్షమువారి నెన్నుకొనవలెనని గోరిరి. అంతట చందేమాతరధ్యామితో సభ ముగిసెను.

మద్యపాననిరోధము

భారతదేశమందు శాసనము గావించుటకు అనుకూలపరిస్థితులు గలవా?

బ్రిక్స్ మెమోరియలు హోలు చర్చ (స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, జూన్ 17:— భారతదేశమందు మద్యపానము నిరోధించుటకు తగిన అనుకూలపరిస్థితులు గలవాయను విషయముపై బ్రిక్స్ మెమోరియలు హోలునందు నిన్న సభసమకు ఉపన్యాసము మునిసిపలు అధ్యక్షుడగు జేమిగూరి అగ్యక్షత్రక్రింద డాక్టరు పెగ్గడన్నగారు గావించిరి. చర్చసమయమున చిత్రవిచిత్రములగు ఇబ్బందులు నూచింపబడెను. కొండతెగలవారగు బభుగులు నివసించు ప్రాంతమందు ప్రవేశపెట్టబడిన ఒకమాదిరి మద్యపాననిరోధము సక్రమముగను నిర్విఘ్నముగను కొనసాగుచున్న దనియు, బభుగులు తమ్ములమున పౌశ్య మనభవింపుచున్నారనియు అగ్యక్షుడు విచించెను.

అమెరికాయందు మద్యపాననిరోధము అపజయము గాంచె నని సారాయిసర్తకల పెట్టుబడిమీద నడుపబడుచున్న మదరాసు మెయిలుపత్రికయందు అబద్ధములు ప్రకటింపబడుచున్నవని యిటీవల అమెరికానుండివచ్చినయొకరు చెప్పిరి. డాక్టరు ఆందలి అనుమానములను దీర్చుటకు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చెను. (తంతివ్వారా)

రాబోవు బెంగాలు శాసనసభ ప్రవేశపెట్టునున్న బిల్లులు

కలకత్తా జూన్ 16—జూలై 5వ తేదిన బెంగాలు శాసనసభాసమావేశము ప్రారంభమగును. ఏడు దినములు సభ జరగనున్నది. అసభికారుల కార్యక్రమముకొరకు నాల్గదినములును, మూడు దినములు 12, 13, 14 తేదీలు అభికారులకార్యక్రమముకొరకును భాగింపబడెను. చక్రారావంత్తెన చట్టము, కలకత్తా కార్పరేషను సవరణచట్టము, మోటారుబండ్లచట్టములు మరికొన్ని యితరచట్టములు ప్రవేశపెట్టబడి ఉపసంఘ విచారణ కంపబడును.

వెనుకటి శాసన సభాసమావేశమందుచర్చింపబడియున్న గుమారు 42 అసభికారుల తీర్మానములు ముందుగా ఈ సమావేశమందు చర్చింపబడును. ఈమారు మాత్రమే తీర్మానములు చర్చించుటకు సమయము దొరకుట దుర్లభము.

గుమారు ఆరు అసభికారుల చట్టము శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడును. (అ. ప్రె.)

కస్తూరిచందు యంత్రములు

బొంబాయి, జూన్ 16:— కస్తూరిచందు యంత్రముల అసాధారణ సభయందు ప్రస్తుతపు పెట్టుబడి 48 లక్షలను 4,80,000 చేసి 500 రూప్యముల భాగములను 50 రూప్యముల భాగములుగా మార్చవలెననియు, ఆ 4,80,000 పెట్టుబడిని 70 లక్షలుచేసి ఒక్కొక్క భాగము 50 రూప్యముల వంతున 1,80,400 భాగములను ఎక్కువగా చేర్చవలెననియు, ఈ మొత్తమును ఏ జంట్లకరింపఁబడి ఇబ్రహీం అండునన్నువారు కట్టకట్లుభావించి కంపెనీవారు వారికి 65,20,000 రూప్యములు బాకీ ఉన్నట్లు వ్రాయవలెననియు తీర్మానించుకొనిరి. ఈ కంపెనీ ప్రస్తుతపు ఏజెంట్లచేతికి వచ్చినదాదిగ ఏజెంట్లు చాల కష్టపడవలసివచ్చినది అగ్యక్షులగు జె.ఎ. వాడయాగారు నుడివెరి. మిల్లులకు లాభము రాలేదు. ఏజెంట్లు వారిచేత వైఫల్యపరకు కష్టపడిరి. (అ. ప్రె.)

తక్కిన నూలు వడుకుట

డక్కా సెల్లూలు తక్కిన నూలుతో తయారుజేయబడెను బొంబాయి క్రానికీలు యిటుల వ్రాయుచున్నది:—

రాటముమీద గాకుండ వేరేసాధనముచే మంచినూలును వడుకసాధ్యమగునా? ఈ ప్రశ్నను సాధారణముగా యంత్రములమీదనే ప్రతిపస్తువును తయారుగావలె నని తలంచువార డిగదరు. అట్టివారికి మప్రసిద్ధమగు డక్కా సెల్లూలు రాటముల సహాయము లేకుండ మామూలుకడుగ్గమీద వడికిననూలుతో నేయబడెనని చెప్పిన నమృతపావచ్చును. తక్కి నూలువడుకుటకు బహుశ్యులైన పనిముట్లు. ఒకచిన్న పుడుక గాని తీగగాని 8 అంగుళములపొడుగుది చాలును. ఒక చివరను చీల యుండవలెను. మరియొకకొనను చిన్నచక్రముకొని యిద్దో, మట్టిదో, లోహపుదో యుండవలెను. తక్కి అంటే అంటే. ఇట్టి పురాతనపు మోటు పనిముట్లతోనే 250 నెంబరు పైగా నూలు వడుకబడెను. ఇప్పటికిని మూలజయములో డక్కా నూలుగలదు. దానిచే పాను నూడికి 115 మైళ్ల పొడుగు దారము దీయగల్గిరి. ఆరాలునుగూర్చి డాక్టరు ఫార్బుస్సవాట్సును 1866 లో అనగా పారిశ్రామికవిప్లవ మైనపిదప వ్రాయుచు ‘అయ్యది యూరోపులో తయారైన దానికన్న చాల సాగుగగును’డ’ నని చెప్పిరి. భారతదేశములోని 800 మిల్లులలో నేటి యంత్ర చక్రసిదారము దీయగలదు?

అట్టికళ యిప్పుడు నాశనమయ్యెను ఇట్టి దుస్థితికి దెచ్చి పెట్టిన పరిస్థితులకు కారకులగు త్రిట నువైచువు తోలి పోబాదు. ఇప్పుడిప్పుడే రాటము నెమ్మదిగా పైకివచ్చుటకు గాంధీనహాత్ముడు తక్కినిగూడ బైటికి దెచ్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. అఖిలభారత చరకాసంఘమువారి మధ్యనే తమ ప్రచారమునందు భాగముగ తక్కిటివరు అడపుస్తకమును ప్రచురించిరి. అందు తక్కినిగూర్చి కావలసినవిషయములన్నియును గలపు పుకేసినేర్చుకొనువారికి అది అక్కరలేదుగాని కొంతవరకు తోడ్పడవచ్చును. అందుబాటులతో గూడ దృష్టాంతములతో తక్కిని గూర్చి బాగుగా తెలుపబడినది. భారతదేశము వాడుకలో నున్నతక్కి విధములన్నియు నందు వర్తింపబడినవి. చరకాసంఘము పెక్కికలు కాఖిని ర్మించిన రెండు రకములు గూడ ఆందు చిత్రంప బడినవి. తక్కి యెటులచేయవలెనో యెటులపని జేయవలెనో అందు బాగా తెలుపబడినది.

చేతితో నూలువడుకుటయందు దుత్సాహము గల వానికి తక్కి నేర్చుకొనుటవలసి లాభములును, తక్కి వలన పాతకాలముకల లాభములు దెలుపు అధ్యాయములను జదివిన యెక్కుడు లాభకరముగ నుండును. తక్కియందున్న గొప్పలాభము అది చేతితో పుచ్చుకొని యెక్కడికివెట్టిన నక్కడికి దీసికొని పోవుటకు వీలుగ నుండును. ఎక్కడికివెట్టిన నక్కడికి జేబులో పెట్టుకొని పోవచ్చును ఎవరైనను సరేతీరికయొన్నపుడు కాలమును వృధజేయక శరీరమునకు గాని మనస్సుకగాని కష్టములేకుండ దానిని త్రిష్టమండంబును. పాతకాలందు ఒక్కసారి చాలరాటములను బెట్టుపనిజేయించుటకు వీలుగా మన్నపుడు తక్కి వరప్రసాదమున వలయును. విమర్శకుడు మామూలుగ నిట్టి ప్రశ్నలు వేయవచ్చును. “తక్కి వలన యెంత మాత్రము తయారగును? రాటము కన్న నది తక్కువ గాదా?” ఇందు మిల్లులతో మంచి పోలిక గలదు. లక్షల కొలది మంది అన్నము లేక ఆకలితో మాడుచు యేమియు పనిలేక సోమరులై యుండవలసినపుడు మిల్లులకును రాటమునకును పోటీ యేమియు, నక్కరలేదు. మిల్లుకు రాటమునకు తక్కి పోలిక వద్దు. మిల్లువలన లాభ మేమియు నుండదు. రాటముతో యేకొద్దియో తయారగును. మిల్లులపయోగమైన వారాట మామూలు వృధా చర్చ ఎమర్చునగాని కొండ, ఉడుత కథను జ్ఞాపకము దెచ్చుచున్నది. కొండ ఉడుతను జూచి యింత ఉన్నావో లేదో యెంతి గర్వమన్నదట అందులకు ఉడుత చతుత్తరమిచ్చుచు నేను నీ అంతి పెద్దదానిగలేను. నీవునా అంత చిన్నదానిగలేవు. అంతయరుకునులేదు. నిజమేనీవు నీనైతినపెద్దజివిని మోయగలవుగాని ఒక్క కామను నములలేవు” రాటముగాని తక్కిగాని మిల్లుకిదే ప్రత్యుత్తరమియవచ్చును, మిల్లుతక్కియంత చిన్నదిగాని, దానిలో సగము మరుకైనదిగాని కాదు. దానిని బీదవానిగుడిశెలో బెట్టుటకుగాని వెంటదీసికొనిపోవుటకు గాని వీలలేదు. తక్కి నట్లు జేయవచ్చును.

తిరువాంకూరు పత్రికాశాసనము

కర్నాటక పత్రికానిర్వాహకులసంఘము

నిరసనసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

మైసూరు, జూన్ 16:—కర్నాటక పత్రికా నిర్వాహకుల సంఘము వారి కాఖా సంస్థ యాజమాన్యమున మైసూరులో 15 వ తేదిన సభ జరిగెను. తిరువాంకూరుపత్రికల కాసనమునకు నిరసము దెల్పుచు, ఆ చట్టమును రద్దుజేయింప అచ్చటి పత్రికానిర్వాహకులు పడు త్రమకు సానుభూతి దెల్పుచు తీర్మానించిరి. సంఘాధ్యక్షుడు ఎం. వెంకటకృష్ణయ్యగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. పి. ఆర్. రామయ్యగారు సంఘ కార్యదర్శి యీ విషయమున మైసూరు పత్రికానిర్వాహకుల బాధ్యతనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. డి. వి. గుండప్పగారు, తిరువాంకూరు చట్టమును నిందించుచు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. కె. రంగయ్యగారు బలపరచిరి. ఈ తీర్మానమును రిశీలు కమిటీ అగ్యక్షునకు పంపవలయునని అగ్యక్షునిగోరిరి. అగ్యక్షునకు పంపనము లెస్సించుటతో సభముగి నెను

బర్మాపత్రికసంఘము

రంగూరు, జూన్ 16:— బర్మా కామర్సుచేంబరువారు, సర్ లూయీకెర్నాగారు 8 వ అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమునందు బొంబాయి, బెంగాలు కామర్సుచేబర్లు అధిక ప్రాతినిధ్యము కలవని చెప్పిన మాటలకు శింశించుచు, ఈరెండు చేంబర్లును భారతదేశపు మేజను కోరవనియు, ఇతరదేశముల మేలకొరకు పనిచేయవలయు 9 వ అంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమునకు తంత్రీవార్తనంపిరి. సర్ లూయీకెర్నాగారిని తమ మాటలకు నెవరించుకొనునట్లు చేయవలెనని భారతప్రభుత్వమున కాసందేశమునే పంపిరి. (అ. ప్రె.)

ఇండియన్ పార్లెస్టు సర్వీసు అభ్యర్థులు

అలహాబాదు, జూన్ 16:— ఇండియన్ పార్లెస్టు సర్వీసు ప్రైయినింగునకుగాను ఇద్దరు అభ్యర్థులను నియమించుటకోటిపరిక్ష 1926. ఆగస్టు నెలలో అలహాబాదునందు జరుగునని చెల్లించబడినది. అట్టిరు, బెహుచి స్థానము, కూర్గు, ఢిల్లీ, వాయవ్య మూలరాష్ట్రములలో నుండువారు ఇండియా ప్రభుత్వపు స్టేటు సెక్రెటరీగారికిని, విద్యాశాఖ, ఆరోగ్యభూకాఖలవారు ఆయాపరిపాలనల కమిషనర్ల మూలమునను, భారతసంస్థానములందుండువారు రాజకీయోద్వోగిగాని ఏజంటుగాని మూలమునను, భారతప్రభుత్వమునకు 1926 సం. జూన్ 30 తేదీలోగా చేసినట్లు వినతిప్రతిములను పంపుకొనవలెను. ఇతరస్థానములందు వారి వినతిప్రతిములు 1926 జూన్ 30 తేదీలోగా ఆయాస్థానిక ప్రభుత్వములకు పంపబడవలెను. (అ. ప్రె.)

నుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0

ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మెట్టిములు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిబారి, నున్నగా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము వృదుత్వము కలిగి నాజాకు లేదును. ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును.

కర్రలూ హరి

వెల సిసా 1-కి రు. 0-6-0

ఈ ద్రావకమువలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము కాలుచు, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును. 5, 6 బొట్లను చెవిలో పోసిన, పొగి వెంటనే తగ్గును.

గజ్జికి తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జి, చీడ శరీరచంకల వ్యాధించి ముఖముగ చిన్నపిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలము నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుచు, జల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిచేయును. వెల్లె పోవచ్చు లగ్నికము, నుగాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

అమృతాంజనం డిపో, మధురాను - బొంబాయి.

ఆంధ్రపత్రిక

1926 సం॥ జూలై 17-వ తేది

గురువారము

ఎనిమిదిగంటల పని

శ్రీశ్రీశ్రీ

బొమ్మలునుగాని కామస్యసభలో నేమని జెప్పే దో యని, చంద్రునికై చకోరపక్షుల నలె కార్మికు లెదురు జూచుచుండ, మిక్కిలి ఆశాభంగము గలుగజేసిరి. బొమ్మలనుల పునర్నిర్మాణము సులభమగునని కాదనియు, పనివాండ్రు రోజుకు ఎనిమిదిగంటలు పనిజేయ నంగీకరించుచో, యజమానులు దారికి వత్తురనియు, అదియే యుత్తమమార్గమనియు బొమ్మలనుగాని చెప్పటచే పరిసితులు మరింత విషమ మయినవి. జీతముల తగ్గుదలకు గాని, పనిచేయుకాలమును మెంచుటకు గాని కార్మికు లంగీకరింప రనుట స్పష్టము. యజమానులు పునర్నిర్మాణమువిషయమై పట్టుదల జూపుటలేదు. అట్టి తరి కార్మికులను మాత్రము లొంగిపోవలయు నని చెప్పటవలన, బొమ్మలనుగాని పతాభిమానము పహించుచున్నటుల స్పష్టమగుచున్నది. కార్మికులు గోరినటులు, పార్లమెంటుసభవారి సమన్యన పరిష్కరింప బూనుకొనవలయును. పరిష్కారము జరుగునోకల ప్రభుత్వమువారు గనులకు గ్రాంటు నిచ్చుచుండవలయును. అటు నిటు గాని సలహాల వలన ప్రయోజన ముండదు. కార్మికులకు ముందుగ ఎక్కువ పనిని నిర్ణయించి, ఆ పిమ్మట పునర్నిర్మాణము గావించెద మనుట నిరర్థకము. ప్రభుత్వమునా యిటుల జేయదలచినను, ఏదియో యొక యవాంతరము వచ్చి వీరి తలంపులకు విఘాతము గలుగజేయును. పునర్నిర్మాణము జరిగిన పిమ్మట, కార్మికుల వేతనముల సంగతిని యోచించుట సులభసాధ్య మగును. బొమ్మలనుగాని కడపటికదలి మేరని గ్రహించినను, యజమానుల ప్రోద్బలమునకు లొంగిగట్టుట దోచును. బొమ్మలనుగాని ప్రసంగము లకు పిమ్మట, పరిసితులు మరింత విషమస్థితిలోనికి వచ్చె నని హాస్టపారస్ అను లేబరు సభ్యుడు పలుకుట జూడ, నిజసందర్భమును గ్రహింపవచ్చును.

లేబరు సభ్యుని ప్రతిపాదనము మోడిపోవుట వింతగాకున్నను, ప్రభుత్వమువారు దూరదృష్టి జూపిరా యని సంకేపింపవలసియున్నది. వివాద మింకను కొనసాగునని క్లిన్సంగారు చెప్పుచున్నారు. గనులపనివాండ్రకు మరింత వెగటు పుట్టు నని భావించుచున్నది. యజమానులు కొందరిదివరకే ఏడుగంటలపని కంగీకరించిరి. అట్టి తరి ఎనిమిది గంటలను ప్రభుత్వమువారు విధించుటవలన, యజమానులకు మరింత ప్రోద్బలము గలుగుట తప్ప వేరులాభ ముండజాలదు. శాంతికి మార్గమేర్పడుట కుమారుగ నిరాశకు తావేర్పడినది. రుష్యాకార్మికులు, బ్రిటీషు కార్మికులకు సహాయము జేసె రను వార్తగూడ, ప్రస్తుతపు స్థితికి కారణ మయ్యెను. రుష్యాకార్మికులచేతుతో, రుష్యాప్రభుత్వమువారే

ఇంగ్లండులో విప్లవముగలిగించు దురుద్దేశ్యముతో నిట్టి సహాయము జేసి రని, బాధ్యత గలమంత్రులే వాక్రుచ్చిరి. కాని యాయారోపణ యనత్య మనియు, రుష్యాకార్మికులు భూతదయాచేరితు లై యిటుల గావించిరనియు, బ్రిటీషు కార్మికసంఘము వారు ప్రకటించిరి. రుష్యను ప్రభుత్వమువారును నిందారోపణను ఖండించిరి. ఏదియో యొకరిటిని కార్మికోద్యమమును ఖండించుట కవకాశము దప్పి పోయినది. అనవసరప్రశ్నలతో కాలము గడపక, పార్లమెంటుసభవారే యీసమస్యను పరిష్కరించుట శ్రేయస్కరము. సమ్మెకట్టుట పార్లమెంటు సభాధికారమును ధిక్కరించుట యని చెప్పుచున్నపుడు, సమ్మె కవకాశము లేకుండ పార్లమెంటుసభ వివాదమును తృప్తికరముగ పరిష్కరించుట ధర్మము. అటు గానియెడల, పార్లమెంటుసభ నిర్వీర్యమై ప్రత్యక్షచర్యలకు తా వొనగును. బొమ్మలనుగాని సదుద్దేశ్యచేరితులయినను, ధైర్యము వహించి బలవంతులను దారికి దీసికొని రాగలశక్తి వారియందు గ నుపింపదు. యజమానులను సయితము వీరు వెనుక మందలించినను, తుదకు వారికి లోబడుట తటస్థించుచున్నది. బొమ్మలమై యంతకాలము సాగుటయే, బొమ్మలనుపరిపాలనమునకు కళంకదాయకము. భావిస్థితి ఎటులుండునో తెలియదుగాని, నిరాశయు నిరుత్సాహము దేశమునం దింకను వ్యాపించు నని మాత్రము స్పష్టమగుచున్నది

జిల్లా మ్యునిసిపాలిటీలు

1924-25 వ సంవత్సరపు జిల్లా మ్యునిసిపాలిటీల రిపోర్టు ఇంత యాలస్యముగ వెలువడుటకు కారణము దెలియదు. నివేదనసంవత్సరమునందు 80 మ్యునిసిపలు సంఘములు పనిజేసెను. అన్ని సంఘములకును ఎన్నికలు జరిగెను. 468 ఎన్నికలు జరిగె ననియు, 340 లో పోటీ జరిగె ననియు, మిగిలిన 128 లో నెట్టి పోటీలేదనియు సూచింపబడినది. 100 కి 66 టి వంతున వోటరులు ఎన్నికలలో పాల్గొనిరి. 1923-24 వ సంవత్సరమునకన్న వోటరు లెక్కుడుశ్రద్ధ దీసికొనిరి. డిండిగలు మ్యునిసిపలు సంఘమునకు ఛైర్మను నెన్నుకొను హక్కును దీసివైచుట, ప్రభుత్వమున కేమాత్రము భావ్యముగ లేదు. అనంతపురం, పోలాచీ, పాలకొల్లు, డిండిగలు గ్రామములకు ప్రభుత్వ నియమిత అధ్యక్షులు గలరు. వీరిలో పోలాచీడిండిగలులకు, అధికారసభ్యులధ్యక్షులుగ నున్నారు. మధుర ఉదకమండలములకు, అధ్యక్షులు వేతనముల గైకొనుచున్నారు. ఎన్నిక హక్కు నన్నిమ్యునిసిపలు సంఘముల కీయకుండుట, పరిపాలనమునకు కళంకదాయకము. మ్యునిసిపలు సంఘములలో 2221 సభలు జరిగెను. వీనిలో 222 టిలో నియమితసంఖ్య రాలేదు. ఇతరకారణములవలన 151 సభలు నిలిచిపోయెను. ప్రభుత్వమువారు మ్యునిసిపలు సంఘములను సానికసంఘములను పరిక్షించుటకొక ఇశాన్సెక్టరును నియమించిరి. వీరి నియామకమువలన అధిక లాభము మేమి గలుగునో తెలియదు. మ్యునిసిపలు సంఘములలో 84800 దీపములు వెలిగింపబడెను. దీపములఖర్చు కొలదిగ తగ్గెను. ఉదకమండలము

మ్యునిసిపలుసంఘమునందు మాత్రము విద్యుచ్ఛక్తితో దీపములు వెలిగింపబడెను. కాకినాడ, బెజవాడ, మధురలలో ప్లానులు వదింపులు తయారగుచున్నవట. సైదాపేట, హిందూపురపు మ్యునిసిపలు సంఘములవా రీ విషయమై యోచించుచున్నారు. రెండుమ్యునిసిపాలిటీలు నిర్బంధవిద్యను ప్రవేశపెట్టెను. ఇంతకు పూర్వమే 13 మ్యునిసిపలు సంఘములలో నిర్బంధవిద్యగలదు. 17 సంఘములు ప్రారంభవిద్యనిమిత్తము పన్ను విధించెను. ప్రారంభవిద్య కొంతవర కభివృద్ధిజూపెను. నేలం మ్యునిసిపలు సంఘ మొక్కటియే కళాశాలను నిర్వహించుచున్నది. 48 మ్యునిసిపలు సంఘములలో సెకండరీ పాఠశాలలు పోషింపబడుచున్నవి. వీనిలో 36 సంపూర్ణమగు హైస్కూళ్లు. సెకండరీ విద్య స్వల్పాభివృద్ధి జూపెను. ఒకేషనల్ విద్యను కొన్ని పాఠశాలలలో నేర్పినటుల రిపోర్టు బెలుపుచున్నది గాని, విద్యావిధానము మారినగాని, విద్యార్థులకు నుపయోగింపదు. అనుకూలవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు విద్యాశాఖవారు ప్రయత్నింపకున్నారు. మ్యునిసిపలు సంఘము లిందుకు బూనినను, ప్రభుత్వము వారాక్షేపింతురు. మ్యునిసిపలుసంఘములు, పబ్లిక్ గ్రంథాలయములకొరకై 8940 రూపాయలను వెచ్చించెనట. వైద్యవ్యయము కొలదిగ తగ్గెను. మ్యునిసిపలు సంఘములకింద, 56 అల్ట్రాపాత్రిక్ ఆస్పత్రులును, 47 డిస్పెన్సరీలును గలవు. 13 ఆయుర్వేదడిస్పెన్సరీలుమాత్రము గలవు. వీనిసంఖ్య యత్యల్పము. ఈసంఖ్యను హెచ్చు జేసిన గాని, రోగులకు తగిన వైద్యసహాయము గలుగదు. నివేదనసంవత్సరమున కలరావ్యాధి హెచ్చుగ నుండెను. ప్లేగువలన మరణములు గూడ హెచ్చెను. 29 పట్టణములకు నీటిసప్లయి గలదు. కాని ఉదకమండలమునకు దప్ప మరొకపట్టణమునకు సంపూర్ణమగు డ్రైయినేజీ లేకుండుట శోచనీయము. డ్రైయినేజీ ఏర్పాటులు లేకుండ నీటి గొట్టములను పెట్టుటవలన అనారోగ్య మధిక మగుచున్నది. మ్యునిసిపలు సంఘముల కిట్టి ఏర్పాటులు జేసికొనుటకు, ధన ముండదు. ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయము జేయనియెడల, డ్రైయినేజీ ఏర్పాటులు దుస్సాధ్యము లగును. మ్యునిసిపలు పరిపాలనము నం దనేక లోపములు చూపబడెను గాని, డబ్బులేకుండ ఈ సంఘము లేమి చేయ గలవు? అధికస్వాతంత్ర్యము నొసగిన గాని, మ్యునిసిపలు సంఘము లభివృద్ధి జెందజాలవు. మ్యునిసిపలు సంఘములలో పన్నులవసూలు తిన్నగ జరుగుట లేదని, నివేదిక బెలుపుచున్నది. కాని రివిన్యూ ఆఫీసరును నియమించుట కిది యాధారము గానరదు. మ్యునిసిపలు సంఘముల సాధారణపుఖర్చు రాబడిని మించకుండుట అనుకూలచిహ్నము. మ్యునిసిపలు సంఘములపై అనవసర పరిశీలన మధికమగుచున్నది. స్వేచ్ఛ తగ్గిపోవుచున్నది. ప్రభుత్వవిమర్శనమునందు సానుభూతి గనుపింపదు. అధికారవర్గ పరిపాలనముకింద, సానికస్వపరిపాలన మెట్టిస్థితిలో నుండెవో, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖాపరిపాలనముకింద గూడ నట్టిస్థితియే గనుపించును. కలుగవలసిన మార్పు గనుపట్టదు.

సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వము

సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వమువారు జిల్లామేజిస్ట్రేటులకు బంపిన ప్రకటనము నేటి వార్తలలో గమనించుచు. లా, ఆర్డరులను రక్షించుటకు పేరు చేయుచున్న ప్రయత్నములు ప్రశంసార్హములే. బక్రీదు సందర్భమున హిందువులకు గాని మహమ్మదీయులకుగాని సప్తమ గలుగకుండుటకు, ప్రజలు వీరికి తోడ్పడుట యవసరమే. కాని పేరు తమ ప్రకటనముతో చెల్లిన కొన్ని సంగతులు నిరాధారము లని ఎంచవలసివచ్చును. హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య జరిగిన వైషమ్యమునకు పీఠేంతయు వగచుచున్నాడు. కాని ఇట్టివైషమ్యమును మాన్పి నఖ్యమును గుడుచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారింతకు పూర్వము తగినకృషి సలిపినట్లు దోచదు. సాంఘికకలహములు ప్రబలివచ్చుచు, చూడవలసిన నిష్పాక్షికభావమును జూపినట్లు దోచదు. కలహకారణముల నివారించు ప్రయత్నించినట్లు గనుపట్టును. సాంఘికవైషమ్యము ప్రబలునంతసరికి దేశము స్వపరిపాలనమువంకకు నడచుట యసంభవమని చెప్పి ట సులభమే. ప్రభుత్వమువారిటుల చెలుపుటవలన ప్రయోజనము లేదు. స్వపరిపాలనాసాధనమునకు ప్రజలకు తగినయనకాశ మిచ్చినచో, సాంఘిక వైషమ్యములు పెరిగివి గావు. సాంఘిక వైషమ్యములమధ్య ప్రజాప్రతినిధిసంస్థానలు అభివృద్ధి జెందవని ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. కాని, నిజమగుభాధ్యతను ప్రజల కొనగియున్నచో, కలహము లుదయించేవి గావు. ప్రజలకు ఏదని యు లేకబోవుటచే కలహించుచున్నారు. భాధ్యత వారిపై బడునెడల, కలహించుట కవకాశముండదు. ప్రస్తుత కలహములు స్వపరిపాలనమును నిరాకరించుట గాక, స్వపరిపాలనమును నెస్వేంటనే ప్రసాదించుట యవసరమని సూచించును. పాలకులు దూరదృష్టిగలవారగుటచో, విభజించి పాలించు సూత్రమును మానివైచి, ప్రజలకు స్వపరిపాలన మొనగుచో, నేడు గనుపించేవైషమ్య మునుగంటును. అందుకు మారుగ స్వపరిపాలన మిచ్చుటకు దీనినొక యాటంకముగ జెట్టుచో, పరిస్థితు లేమాత్రము చక్కబడనేరవు. శాంతిని నెలకొల్పుటయే తమవని యని యి, ఉభయసంఘముల తగాదాలను తాము పరిష్కరింప జాలమనియు, అల్లరు లుదయించుచోటుల తాము పూర్వనితీపు పోలీసును విధించెదమనియు ప్రభుత్వమువారు చెలుపుటవలన, ప్రజలలో నమ్మకము గుడురదు. సమాధానపద్ధతి నవస్థించి, మూలకారణమును నివారించిన గాని, శాశ్వతప్రయోజన ముండదు.

మార్పు

ఎండబాధచే పరితపించుచున్న చెన్నపురికి నిన్నటి సాయంత్రమునను, రాత్రికాలమునందును గురిసిన వర్షము, ఉపశాంతి గలిగించెను. దేశబంధుదాసు స్మరణచే, ప్రకృతి సహితము విలపించెనా యని దోచెను. చరాచరప్రపంచము గాఢసంతాపము జూపి యుండుట విశేషము. ఈ సంవత్సరపు వేసవి అసాధారణముగ గనుపట్టును. ఆ సేతుహిమాచలము, వేసవి గాఢుల చే ప్రజలు బాధల నొందినవార్తలే వినుపించుచున్నవి. ఖిన్నుడతీరములందు చల్లగాలి యొకానొక సమశీతోద్ధయనను వీచి వాడినదేహములకు

శాంతి గలుగజేయును. ఉత్తర హిందూస్థానము నందు రాత్రిబవలు వడగాలి వీచుటకును చలిగాలి సోకకుండుటకును సముద్రప్రాంత్యము లేకుండుటయే కారణము. కాని కష్టము లెల్లకాలముండబోవు. మంచువేసాగికి పిమ్మటగాని, మంచువర్షములు కురియవు. చల్లదనపు సౌఖ్యము వేసాగితాపము వలన నధికమగుచున్నది. ఇటులనే దేశమునందలి రాజకీయస్థితిగూడ కడుసంతాపకరముగ నున్నది. కులకక్షలు, మతకక్షలు, రాజకీయకక్షలు మున్నగు నవి చేరి, నత్వరస్వాతంత్ర్యసిద్ధి నడ్డగించుచున్నవి. పీనిబాధచే తాళజాలక ప్రజలు పరితపించుచున్నారు. ఏవంక జూచినను, కష్టములే ఎదుర్కొనుచున్నవి. కాని, యివి త్వరలో తొలగకమానవు. స్వాతంత్ర్య వర్ష పాతముచే, ప్రజల కుపశాంతిగలుగకమానదు. హిందూ దేశమున కగ్నిపరిక్ష జరుగుచున్నది. పరమేశ్వరు డనేకరీతుల పరీక్షించు చున్నాడు. నేడు దుస్సహముగ గనుపించే బాధలన్నియు తుడకు హిందూదేశవిముక్తికే తోడ్పడుట నిశ్చయము. అట్టి శుభదినమునకై దేశబంధుదాసు, లోకమాన్య తిలకు మున్నగువారి ఆశ్రయ పరలోకమున వేచి యున్నవి. దేశభక్తులెల్లర హృదయములు ఆనాడే సంతృప్తి జెందును. ప్రజలు నిరాశజెందక, గమ్యస్థానము జేరుటకై గాంధీ, దాసు, తిలకు మున్నగు మహనీయులు చూపిన త్యాగమార్గము ద్రొక్కుట యత్యవసరము.

రాటము : బాలికాపాఠశాలలు

బాలికాపాఠశాలలలో రాటమును విధిగ నేర్పవలయు నని, పంజాబు శాసనసభలో గంగారాం గారొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్ట బోవుచున్నారు. ఈ తీర్మానమును శాసనసభవారెంత వర కామోదించెదరో చూడవలయును. రాటమును ద్రిష్టటలో బాలికలు ప్రత్యేకనిపుణత్వమును జూపగలరు. సన్నని దారమును తీయుట కవకాశములు మెండుగ గలవు. విద్యాశాఖమంత్రులవరము గావింప బడెనను, ఏరాష్ట్రమునందును రాటముల విషయమై క్రద్ధ వహించినట్లు గనుపింపదు. ఆంగ్ల విద్యాధికులగు మంత్రులు అధికారవర్గసాంప్రదాయముల ననుసరించుట సహజము. మిగిలిన రాష్ట్రములలో రాటమునుగూర్చి మంత్రులేవగింపు జూపకున్నను, చెన్నరాష్ట్రమునందు జస్టిసు మంత్రవర్గమువారు రాటముపట్లను, కద్దరుపట్లను ప్రబలవిముఖత జూపుచుందురు. వారివొకేవనలో విద్యలో, రాటమునకు స్థానము లేదు. వారిపారిశ్రామికవిధానములలో రాటమునకు తావు లేదు. రాటము నిరుపయోగము. కద్దరు మోటు. గాంధీ సందేశము, అజ్ఞానజనితము. ఇత్యాది అభిప్రాయముల గలవారు రాటమునకు ప్రోత్సాహమొనగుట దుర్లభము. ఇటీవల నొక పరిశోధికారిణి బ్రాహ్మణబాలికలకు రాటము పనికిరాదుగాన, నిర్బాధముగ దీనిని నేర్పరాదని, ఉత్తరు విచ్చెనట. పంజాబు రాష్ట్రముయినను చెన్నరాజధానికి మార్గము జూపుట శ్రేయస్కరము.

నర్ చాస్తి

మ్యునిసిపలు ఫైర్మెన్ గారిపై గాని, కొన్నిలరులపై గాని, నర్ చార్జి ఆర్డరు నిచ్చినచో, ప్రభుత్వమువారి అనుమతి లేకుండ అప్పీలు జేయుటకు

మ్యునిసిపలు కొన్నిలువారు సాము ఖర్చు పెట్ట గూడదని, యీ వారపు ఖర్చు పెట్టుబాధిగెట్టులో నొకయుత్తరువు ప్రచురింపబడినది. ఇటులనే ఏ ప్రెసిడెంటుపై గాని బోర్డు నభ్యర్థిపై గాని సర్పార్జిని విధించుచో, లోకలు బోర్డు సాము పెచ్చింప గూడదట. సర్పార్జిలు బలమగుచున్నయిక్కాలమున అప్పీలు జేసికొను సౌకర్యములను గూడ స్థానికస్వపరిపాలనసంఘములకు దీసివైచుటవలన, వాని స్వాతంత్ర్యము మృగ్యమగును. ప్రభుత్వమువారి యనుమతి బడయుట దుర్లభము. స్థానికసంఘములు జాతీయవిద్యకు ప్రోత్సాహ మొనగగూడదు. ఖద్దరును అభిమానింప గూడదు. దేశనాయకులను గౌరవింపగూడదు. ఇట్టి పనులకు వెచ్చించి సాము సర్పార్జి యగుచున్నది. రానురాను స్థానికసంఘపు స్వేచ్ఛ యరికట్టబడుచున్నది. అప్పీలు జేసికొనుటకుగూడ స్వేచ్ఛ లేనిచో, స్థానికసంఘముల స్థితి ఎటు లుండునో యూహింపవచ్చును. రానురాను నూతననిర్బంధములను విధించుట, ప్రస్తుతపరిపాలనావైఖరిగ కనుపించుచున్నది.

ఆగ్రాటెనంసీబిల్లు

ఉపసంఘనివేదిక ప్రకటింపబడెను

తీవ్రముగ విభేదాభిప్రాయముల సభ్యులందుగలవు

అలహాబాదు, జూన్ 15:—రాబోవు సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభయందు తీవ్రముగ ప్రవేశపెట్టువన్న ఆగ్రాటెనంసీ చట్టముపై ఉపసంఘనివేదిక ప్రకటింపబడినది. సభ్యులు గాంధీ ప్రతినిధిప్రాయభేదముల గన్పరచుచున్నారు. ఈ సూఖరున వానిటాలునందు సమావేశము గానున్న శాసనసభయందు చట్టముపై తీవ్రముగ చర్చలు జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

రుమేఖుగారి హత్య

మద్దాయిపై నేరము ఉపసంహరింపగోరుట

రంగూను, జూన్ 16:—జిల్లా న్యాయాధికారి గారి కోర్టుయందు మే 13-న-తేదీన హత్యగారింపబడిన సంవత్సరమున మాంసనేమ గారిపై నేరము ఆరోపించబడి కేసు చేయబడెను. ఈ కేసులో పట్టికు ప్రాసిక్యూటరుగాడు మద్దాయిపై సాక్ష్యములేనందున కేసు నుపసంహరింపవలసినదని కోర్టువారికి తెలియపరచెను. ఇదివరలో కొంతసాక్ష్యములను తీసికొనియున్న న్యాయాధికారి కేసును 17-న తేదీకి వాయిదావేసి పోలీసుక విమనరుగారికి ఈ విషయమును, తెలియపరచవలసినదిగా పట్టికు ప్రాసిక్యూటరును కోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

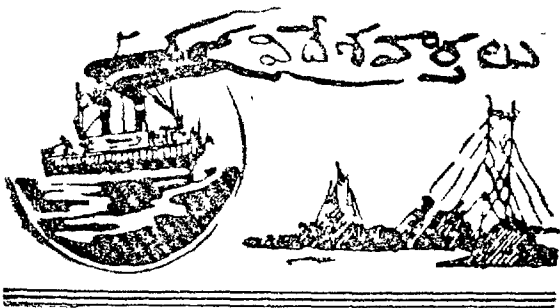
ధిల్లీలో బక్రీదు ప్రయత్నములు

పోలీసు కావలా నుంచుట

ధిల్లీ, జూన్ 16:—బక్రీదు సభాభవన్లపై 12 మంది కాన్స్టేబులుగల పారాలను పరమూడింటిని పట్టాములో వివిధభాగములందు నేడు పోలీసువారుంచిరి. ఇంకను కొంత మంది యెల్లుండిచేర్చి 48 పారాల నుంచెదరని తెలియుచున్నది. మిలిటరీని యెప్పుడు కావలెనన్న అప్పుడు వచ్చుటకు సిద్ధముగ నుంచిరి. జూన్ 21, 22, 23 తేదీలందు వారిని పిలిపించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

ప్రతికాసంపాదకుని అరెస్టు

కానుపూరు, జూన్ 16:—డెయిలీ వర్తమాను అను ప్రతికాసంపాదకుడు రామశంకర అనన్తిగారు 153 (౨) సెక్షను క్రింద పట్టుకొనబడి తెయిలుపై విడువబడిరి. జూన్ 23-న తేదీకి కేసు వాయిదా వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)
కానుపూరు, జూన్ 16:—14-న తేదీన ఆరెస్టైన 3 గురు మహమ్మదీయులలోను 5 గురు విడుదలచేయబడిరి. వాటిలో మువ్వలరు నుంచినదనడికి గాను బాండుల నివారి.

రస్సె జర్నలు బడంబడిక

చీనాను జేర్చుకొనుట

బెర్లిన్, జూన్ 11:— పెంగ్ హుసింగ్ గారు బెర్లిన్ నకు బోవుటకు కారణము చీనాను గూడ రస్సె జర్నలు తాట ప్లస్టు టూడంబడికలో జేర్చుకొనవలెనని యనియ మాస్కో కు గూడ బయలుదేరుటచే ఇది మరింత బలపడుచున్నదను చున్నారు.

జనీవాభిగ్నము

ఉన్నదవకరముగు పరిస్థితులు

రోము, జూన్ 18:— జెకోస్లావకియాలో ఇటలీ పట్ల విరోధభావమును జూపుటచే రెండుదేశములకును చాల ఉపద్రవకరముగు పరిస్థితు లేర్పడినవి. ఈ ప్రకటనలను మాటి మాటికి ప్రకటించుటచే ఇటలీ రాజకీయ పక్షములలో సంకట మేర్పడుచున్నది. మరల ఇట్టి విరోధభావాలు ప్రకటించబడ కుండుగాక యని ఇటలీ గోరుచున్నది.

ప్యాసిస్టుల దొమ్మి

జనీవా, జూన్ 18:— సీరు మ్యూటియోటీ వ్యవధిలో త్వర సంధ్యమున 40 ఇటలీ ప్యాసిస్టులు సభలో దొమ్మిదగ్గరి ఆంగ్లద్రోహములో స్త్రీలను కాల్చిరి. (తొక్కిలేసిరి). ప్యా సిస్టులను చేతుపాకులతో కాల్చిరి. ప్యాసిస్టులు కుర్చీలను ప్ర యోగించిరి. పోలీసువారు వచ్చిరి కాని ప్యాసిస్టులు తప్పించు కొని పారిపోయిరి. తుతగాత్రులను తమతో గొంబాయిరి 50 మందికి గాయములు తగిలెను. ఇద్దరు ఇటలీ వ్యక్తులు బాతి పదితి సిబ్బందిలోనివారు అరెస్టు చేయబడిరి. కాని వారు రాయ భూయ లనుటచే వారిని వదలిరి.

జనీవా కలకలము

జనీవా, జూన్ 11:— హంగరీ ప్రధానామాత్యుని ముఖ ముమీద గొట్టిన ద్రోహికి స్వీటు శిక్షాస్ఫూర్తికరము రెండు సంవత్సరములు శిక్షను 2000 ఫ్రాంకుల జరిమానాను వేయ వలసియిస్తున్నది.

జాతిసమితి కార్యాలయములో ఈశేరము జరుగుటచే ముద్రయ న్యాయవాది ముద్రయని ఢెడర్లో కవున్సుకు అధికారము లేదనిరి.

జాతిసమితిని రికమీద తమ కార్యాలయములో పల తమ పోలీసునే నియమించెద రనుచున్నారు.

భార్యను విడిచి పెట్టుట

చాల ఘోరము

హెలిక్ రాకుమార్తె

జ్నారెక్, జూన్ 11:— భార్యను విడిచిపెట్టుట చాల ఘోరము. అందులో పిల్లలు గగ్గినపుడు విడిచిపెట్టుట మరింత పాపము. దేవునికృపకు దూరమగును. పిల్ల జన్మించినవెంటనే దాని జీవితమును సౌఖ్యవంతముగ జేయుట తల్లివిధి. కష్టము లే కుండ ఆమె జేయవలెనని హేలీను రాచకుమార్తె డెలుపుచున్నది. ఆమె పోయి కరోలు రాకొవరుని జూడవట. రోములో రుమే నియా రాజవంశపుటకై వేచియుంచునట. అచట రాకొవరుడు కుటుంబమును కలిసికొనునట. కాని అతడు వచ్చునో లేదో తెలియదు.

కీ॥ శే॥ తురుష్క సుల్తాన్

ఆరవమహమ్మదు

హ్యోకరీమో, జూన్ 11:— సుల్తానును పరుండబెట్టిన రజితశవపేటికను బట్టుకు పోవుటకు సుల్తాను ఋదాతలు జేసియుండిరట. ఆతడున్న మందిరమును అమూల్యములగు సగలు దొరుకునేమో యని పోలీసువారు వెదకిరట. అతని భార్యలు తమవగ్గర దమ్మిడిగూడ లేదని ప్రమాణము జేసిరట.

బొగ్గు పరిస్థితులు

కామన్సుస్థలో చర్చ

బాల్టియంగారి ప్రకటనము

రోజు 9 కి ౮ గంటలు పనిచేయవలెనను సూచన ప్రేమ యూనియను కాంగ్రెస్ నాయకుల వైఖరి రుగ్మి, జూన్ 15:— నేటి మధ్యాహ్నము కామన్సుస్థలో బొగ్గు పరిస్థితులను గూర్చి బాల్టియంగారు ముఖ్యమగు ప్రకటనమును గావించిరి. బొగ్గుపల్లయ ఆగిపోవుటకు నిజముగ కారణము కన్పించదు. వ్యాయముగాదు. కొన్ని సంగతులు జరి గినకాని బొగ్గు పరిశ్రమకు ముప్పు రానున్నదని బొగ్గు కమిషను వారు ప్రకటించిరి. ఈ విషయమై నిండుమనసుతో సహకార ము సల్పుటకు బదులు ఉభయపక్షములవారను పోరాడుటకే సంకల్పించుకొనిరి. ఇంకొకపర్యాయము ఈ విషయమండి బయలుపడుటకును, లోకజ్ఞానముతో ప్రవర్తించుటకును గొన్ని హిత మగు వాక్యములను జెప్పెదనని బాల్టియంగారిని. లోకజ్ఞాన ముతో ప్రవర్తించినచే ఈ విషయ తొలగిపోవుననిరి. 1924 సం వత్సరము ముందు బొగ్గుపరిశ్రమభివృద్ధి కృత్రిమవిధానము మీద ఆధారపడియున్నది. అందుచే బొగ్గు పరిశ్రమకు ఇంత ముప్పుగల్గె ననిరి. ఈ కృత్రిమ ఆధారములు అంతరించిన పిదప ఖండము లన్నిటియందును పోటీ తీవ్రరూపము దాల్చినపుడును ధరలు ఆదేపనిగ పడిపోయినవి. నిరుడు గగ్గిన కష్టపరిస్థితులు ప్రాప్తించునవరకు ధరలు పడిపోవునునేయుండెను. ప్రభుత్వసహాయముండ, దానితో సంబంధములేకనే ధర తగ్గుచుండెను. ఒక్క జిల్లాలోతప్ప తక్కిన ప్రతిజిల్లాలోను అయినఖర్చుకంటె వెల ఎక్కువగ తగ్గిపోయెను. నూటికి 78 వంతున సరకు వడ్డము నకే తయారగుచున్నది. ఇకనుం దేమియు మరల ప్రభుత్వము బొగ్గునకు సహాయముజేయదని బొగ్గు కమిషనువారు ఖండితముగ చెలియజేసిరి పరిశ్రమనుండి వచ్చుసహాయ మేదియో తెలియదు. కార్మిక ఖర్చులు తగ్గట, బొగ్గు పరిశ్రమను మరల క్రొత్తగ ఏర్పాటుజేయుటయే జరుగు సహాయ మనిరి. బొగ్గు పరిశ్రమను మరింత చక్కగ ఏర్పాటుజేయనవని వారినందరిని ఒప్పకొన నిండు. తక్షణము కాని బొగ్గు కమిషనువా రెన్ని సిఫార్సులను జేసినను అతిశయోక్తితో బలకరాదని బొగ్గుకమిషనువారే పోగ్గిరి ఏమో కొండంతగ ఎక్కువగ క్రొత్త ఏర్పాటులను జేయగల్గుమని సభ్యు లనుకొనరాదనిరి బొగ్గుకమిషను సిఫార్సుల ప్రకారము వ్యవహారమును సాగింపుడనిరి. దీనినే బొగ్గు యజమానులు, పనివాండ్లుగూడ నిరాకరించిరి. వేతనముల నీయగగ్గి నట్టియు ఉత్పత్తి ఎక్కువజేయగగ్గినట్టియు పరిశ్రమకు ఎట్టి సహాయమునైన జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగ నున్నారనిరి.

బొగ్గు కమిషనువారి యభిప్రాయము

వేతనములను తగ్గించుటవసరమని బొగ్గు కమిషనువారు గూడ నుడివరిన బాల్టియంగారిని. ప్రస్తుతము పనిచేయుగంటల ప్రకారమే వేతనములను తగ్గించిన దేశములో చాలవోట్ల పరిశ్రమను సాగించవలెనన్న అట్టి విధానమునే ప్రవేశపెట్టవలెను. అట్టి తక్కువవేతనముల నీయకుండ జేయవలె ననిరి. రోజు 1 కి 7 గంటలు పనిజేసిన పరిశ్రమలను లాభ ముండదనిరి.

అందుచేత రోజు 1 కి ఎక్కువ గంటలు పనిచేయవలె నంటిమని బాల్టియంగారినిరి. కార్మికసభ్యులు పిలువేదనియు, కన్సర్వేటివులు సంతసమును చెలియజేసిరి.

వేతనములను తగ్గించుకొనుటకంటె ఎక్కువ గంటలు పని జేయుటనే ఎంచుకొనెదనని నమ్ముచున్నాను. గవల పనివాండ్ల ట్టునుమే తన ఆదర్శ మనిరి. వారి జీవిత ప్రమాణ మును నిలబెట్టుకొనవలెనని న్యక్తికరించిరి. 7 గంటలు పనిచేయు ఆదర్శముంచి అదనముగ ఒకగంట రోజు ఎక్కువ పనిచేయుటకు కాసనములను ప్రవేశపెట్టవలెనని దాని వలన ఎక్కువగంటలు పనిచేయనక్కరలేదు. కాని ఎక్కువవేత నములను సంపాదించుటకు రాయబారములను జరుపుటకు వీల గును. రోజు 1 కి 8 గంటల చొప్పున కొన్నిజిల్లాలలోనే దేశ మంతటను తయారగు బొగ్గులో సగముబొగ్గు తయారు గాగల దనిరి అందు పనివాండ్లకు దేశములో ఇతరనోట్లనువేతన ములను సాగించవచ్చును. ఆకాలము నందు ఒకవేళ వేతనములను తగ్గించవలెనని యడిగినను ఇదివర కెచ్చెదమన్న వేతనములలో నూటికి 10 చొలిననే తగ్గును. అంతకు ఎక్కువగాదు. రాయ బారములు సాధ్యమునవో ఈవిధముగనే జరుగుననిరి. జూలై

నుండి పెట్టెంబరువరకు బొగ్గుపరిశ్రమను క్రొత్తగ ఏర్పాటుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు కాసనములను జేసెదగు. యజమానులు గూడ తక్కినవంధనలేక కృషిపెట్టెదరు. పనివాండ్లకు ఎంత ముట్ట వలెనో అంత ముట్ట జేసిరను నటుల జేసెదరు. పెట్టెంబరుయిన పిదప జూలైనుండి పెట్టెంబరువరకు వచ్చిన లాభములనుబట్టి వేత నములను నిర్ణయించెదరు. పరిశ్రమలో చాలవరకు వేతనముల లేటును అటులనే యుంచవచ్చును. హెన్సింగునను ఆరేటునే యుంచవచ్చును.

కొద్దిరోజులలో ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు రొక బిల్లును తయారు చేయుచున్నారు. పరిశ్రమను మరల క్రొత్తగ ఏర్పాటు జేయవలెనని బొగ్గుకమిషను సిఫార్సుజేసెను. దానికి కాసనము లవసరము. ఈబిల్లులను ఆ కాసనములను జేయుటకు వీలగును. ఈ సమావేశమునందే ఆబిల్లు ఆమోదించబడు నను చున్నాను. ఒకవేళపరిష్కారము కుదిరినను లేకున్నను ప్రభుత్వ మువారి బిల్లును సాగించెద రనిరి.

తాత్కాలికసహాయము

అనుకొన్న పద్ధతులప్రకారము పరిష్కారము కుదిరినచో ఏజిల్టాయందును వేతనములను అంతకతినముగ తగ్గించరు. ప్రజలు ఆభారమును వహింప నవసరమండదు. చాన్సి గారన్న 8000000 పౌనలను గనులనుండి తొలగించబడిన గవలపనివాం డ్ర కుపయోగించెదరట.

విదేశపుబొగ్గు దిగుమతి

పనిలేని కార్మికులసంఖ్య ఎక్కువగుచున్నది. విపత్తు లేట స్థించుచున్నది. పరిశ్రమలు ట్టిణించుచున్నవి. విదేశపుబొగ్గు ఎంతయో ప్రజలనిమిత్తము దిగుమతియగుచున్నది. ముఖ్యమగు పనులు సాగుచుండుటకు ప్రభుత్వమువారు ట్టిప్పింపవలసివచ్చి నది. బొగ్గుపల్లయ నాపుజేయుట కడు రాక్షసకృత్యము. ఆగిపోవుటకు కారకు లెవరిని కార్మికసభ్యులు అడిగిరి. అన్యాయముగ ఆపుజేసిరిన బాల్టియంగారిని. ప్రభుత్వసభ్యుల హర్ష ధ్వనము లొకవంక కార్మికసభ్యుల పరిహాసము లొకవంక చెల రేగెను. ఈతగవులో ఇంతమొండగన అవివేకముగ ప్రవర్తించి రని ఎవరిని దూషింపను. బొగ్గుపరిశ్రమ నిర్వహణము చాల అధ్వాన్నముగ నున్నదని సాధారణముగ జెప్పుచున్నారు. ఒక పుడు (కార్మికసభ్యుల సంతసము) దానిని చాల యభివృద్ధిజేయ నగు. కాని ఏదో నూత్నముగ తలబెట్టిన జ్ఞానమని గాదు.

పరిస్థితులు మరింత ప్రమాదకరముగ సూచుట

బాల్టియంగారి యపన్యాసమునకు ముందు పరిస్థితులు భయంకరముగ నుండెడివి. ఉపన్యాసాంతమున అయ్యచి మ రింత ఎక్కువ భయంకరముగ మారినకని హర్షస్వరూప గా రనిరి. (ప్రతిపక్షులసంతసము) మీరే చేతమునంతకు గంగ్లద్రోహ ములో బెట్టితిరిని యజమానుల ఏజంటు లనిరి తక్కువవేతనము లను అంగీకరించునటులగాని, ఎక్కువగంటలు పనిచేయునటుల గాని గవల పని వాండ్లను ప్రేరేపించుటసాధ్యము. ఒకవేళ వారట్లు ఒడంబడినను, అసలు వ్యవహారము కుదురదు. పరిష్కారముగాదు. పరిస్థితులను తలబెట్టినంతమాత్రాగ నిరాశ జనించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు మరల వ్యవహారమును ఆలో చింపవలెననిరి. పాగ్ మెంటువా రీనమన్నవ పరిష్కారముజేయ వలెను. కామన్సుసభ్యులగు యజమానులు పనివాండ్లు ప్రభుత్వ సహాయముతో కలిసి పనిచేయవలె నిరి. ఇతరులు అంగీకరింప లేదని ప్రభుత్వమువారు ఊరకొనలేదని నైఋణ గా రనిరి.

గవల కగుసొమ్మును తగ్గించవలెనని

ఆడంసంగారి చర్చజరిగెను

ఈ తగవు ఇదివరకు సాగినకాల్ముకంటె ఎక్కువ కాలము సాగు ననిరి. ఆండంగారి తీర్మానము ఒడిప యెను.

ప్రేడ్యూనియను

కాంగ్రెస్ నాయకుల వైఖరి

లండన్, జూన్ 16:— ప్రేడ్యూనియను కాంగ్రెసునాయకుల వైఖరిని జూడ బాల్టియంగారి ఆశలు, ఉభయ పక్షములవారు పోత్తుతో మెలగెదరనునవి ఆడియాసలైనటులే తోచుచున్నయది. యూనియనిస్టు వ్యాఖ్యాతలుగూడ రోజు 1 కి 8 గంటల పనిచేయుట కష్టమునకు కారణముగ ననుచున్నారు. కాని నిగ్గుంధముగ అదనముగ ఒకగంట పనిచేయనక్కరలేదని తెలిసినపుడు స్థానిక ఒడంబడికల స్వరూపనే కుదుర్చుకొన వచ్చును. లాభకరముగ పనిచేయుచున్న గవలను 7 గం పని చేసినను ప్రాతవేతనముల నిచ్చుటకు సిద్ధముగనున్నారు. ఇంకను పెక్కుమంది 7 కి గంటల పని ప్రకారము ప్రాతవేతనముల నీయ

గలరు. అందుచే ఈ ఏర్పాటులను జూచి ప్రేమ యూనియను నాయకులు కుమిటులైరి. ఈనూచన గమలపనివాండ్ర సంగీ భావ మునకు కష్టము తెచ్చి పెట్టునని భయపడుచున్నారు. అనుకొన్న జాతీయ ఒడంబడికను తుడిచిపెట్టుకపోవు ననుకొనుచున్నారు. కాని ప్రస్తుత మెవరును ఈ తాపాముగ లేరు. ప్రధానామాత్యుడు త్వరలోనే సంధిపాసగుమాగ్ధముల సేర్పాటుజేయగొరని ఎవరికిని ఉత్సాహము లేదు.

జేగులో కమ్యూనిస్టుల సంరంభము

రాళ్ళు - తుపాకిగుండ్లు కురియుట
 ప్రేగ్, జూన్ 12:—ఇచట గొప్ప దొంగిల జరిగెను. పోలీసువారు సోషలిస్టు కమ్యూనిస్టులపై చోటాకట్టల నుపయోగించిరి. కమ్యూనిస్టులు సోషలిస్టులు నుంకములను హెచ్చించి రస అందోళనము జేయుచున్నారు. 18 గురు పోలీసువారు 60 మంది సోషలిస్టు కమ్యూనిస్టులు తుతగాత్రులైరి. ప్రజలు అక్వారోఫులైన పోలీసువారు రాకుండ అడ్డుగ చపటారాళ్లను సొక్కుగ కురిపించిరి. రివాల్యూరులను కాల్చిరి.

ఇరాకు బాధ్యత

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 16:—ప్రశ్న జేయందు కామన్సుస్థలో, ఆంగ్లో తురుష్క ఒడంబడికచే బ్రిటిషువారి బాధ్యత ఇరాకులో తగ్గునని కర్తులు అమెరికాదేశ దెలియజేసిరి. ఇరాకు రైలుమార్గము తెరిచినపి నాలుగుమాసములో నిశ్చయించబడుననిరి.

అబ్దులుకరీంగారి అధికారులను చంపుట

తెగల కావేషే.

న్యూఢిదు, జూన్ 12:—ఆక్స్ ఫోర్డువారు రిప్పలచే చాల బాధపడిరి. స్పెయిను నైపుములు తిరిగిపోయినపుడు ఆ కోపముచే కరీంగారిచే నియమింపబడిన అధికారుల నందరిని నరికివేసిరి. శవములను పేడనుప్పలమీద పారవేసిరి. మార్కెటులో వారితిలలను ప్రదర్శించిరి. జెబూజిల్లాలోనున్న రిపుల నందరిని, గోమారీనలను నిర్దాక్షిణ్యముగ చంపివేయుడని ఆక్స్ ఫోర్డు నాయకులు ప్రకటించిరి. అంతర్జాతీయ ప్రదేశములోనికి విశేష ద్రవ్యముతో పారిపోవుటకు ప్రయత్నించుచున్న రిప్ప అధికారిని అరెస్టుజేసినది. ఇతడు అబ్దులుకరీంగారిచే నియమించబడిన అధికారి. తాజాలో అల్లరులు జరిగెనట. విప్లవకారులు మేన్మండల్ దగ్గర చిన్న ప్రెంచిస్థానమును ముట్టడించి విఫలమైరి.

కింగ్ డెన్ట్రావెక్ ప్రభువు

దుస్సే, జూన్ 15:—85 వ ఏట డెన్ట్రావెక్ ప్రభువు చనిపోయెను. ఇతడు సైనికుడుగ పనిజేసెను. మంచివేటకాదు మంచిరాతూ నావికుడు రాజకీయవేత్త గ్రంథకర్త. అబిసినియాలో విశేషి. ప్రాంతో ప్రషియాయుద్ధములో ప్యారిసు ముట్టడిదర్శన సందేను.

షేకు మహమ్మదుపై దాడి

బగ్దాదు, జూన్ 15:—ఉత్తరఇరాకు సరిహద్దునందు షేకు మహమ్మదు గొప్ప విప్లవకారుడు. 1919 లో ప్రవాసమున కర్తబడి మరల స్వదేశమునకు బంపబడెను. ఈతని పోరు సమయమున విమానముకటి ఇంజను పాడగుటచే క్రిందకుదిగవలసి వచ్చెను. వీరు పట్టుపడిరి. కాని చక్కగనే ఆచరించబడుచున్నారు.

నైరుతిఆఫ్రికా పార్లమెంటు ప్రారంభము

లండన్, జూన్ 16:—నైరుతిఆఫ్రికా పార్లమెంటును క్రొత్తగ అతివైభవముతో ప్రారంభించిరి. ప్రవానిర్వచిత పార్లమెంటు ఇది. పార్లమెంటు సభ్యుల బాధ్యతను కర్తగారు వ్యక్తికరించిరి. దేశమును బాగుచేయుటగాని పాడుజేయుటగాని, వీరిమీదనే ఆధారపడియున్నది. వీరిపుడు దక్షిణఆఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వముతో భాగస్థులైన

వెంచి ప్రభుత్వము

బ్రియండుగా సేర్పాటుజేయుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

ప్యారిస్, జూన్ 16:—బ్రియండుగారు మంత్రివర్గము సేర్పాటుజేయుట కంగీకరించిరి.

బగ్దాదు పార్లమెంటు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 16:—బగ్దాదు పార్లమెంటు ఆల్టో బరువరకు ఆపుజేయబడెను. మసోలు ఒడంబడికను ద్రువపరిచి నందులకు దేశమంతయు సంతసించుచున్నది. వైద్యచికిత్సను పూర్తిజేసికొనుటకు ఫెయినులరాజు ఇంగ్లండుకు జూను ఆఖరున బయలుదేరు ననుకొనుచున్నారు. పదమూడుదైన ఆరీరాజు రిజెంటుగ నుండునేమో యనుకొనుచున్నారు. పెరిషియా చక్రవర్తి అధికారరీత్యా ఇరాకును గుర్తించునట. మంత్రులు, పార్లమెంటుసభ్యులు గలిసి పెరిషియాకు రాయబారమును గొంపొవుచున్నారు. రెండుదేశములను మైత్రిని ఎక్కువజేయుటకు వెడలుచున్నారు.

ప్రెంచి ప్రాంతం ధర కొంచెము పెరుగుట

లండన్, జూన్ 15:—లండనులో నేడు ప్రెంచి ప్రాంతం ధర 174. దీనికి కారణము ప్రెంచి ప్రభుత్వమునకు మే. బెర్లియనులు గూడ సానుభూతితో ప్రవర్తించిరి.

తురుష్క సైన్యము

ప్యారిస్:—తురుష్క రిపబ్లికు సైన్యము ఏసమయము నందైనను, ఎట్టిపరిస్థితులందును, అతిచతురతతో క్రమశిక్షా నుతో జయప్రదముగ ఎంతటికష్టములనైన ఎదుర్కొని పోరగలవని ఆంగ్లోరారుక్షకమంత్రి దెలియజేసెను.

తర్కి; ఇరాకు రాయల్

లండన్, జూన్ 16:—తురుష్క పెట్రోలియంకంపెనీ నుండి రావలసిన రాయల్టీకి ఒములు ఇరాకు ఇచ్చెద మన్న 500000 పానులను తర్కి అంగీకరించెను.

సర్ జగదీశ చంద్ర బోసు

“ఆర్డరు ఆఫ్ లియోపాల్డు” బిరుదమునిచ్చుట
 ప్యారిస్, మే 27:—సర్ జగదీశబోసు దంపతులు ప్యారిసుజేరిరి. గత ఆదివారము బెర్లియనునుండి వారిని సత్కరించుటకు అన్ని ఏర్పాటులను జేసిరిని అమృతబహద్ర పత్రికా విశేషిర దెలుపుచున్నాడు. 80 తేదీవరకు ప్యారిసులో బోసు గారు ఆగెదరట. చెల్లనరముల విషయమునుగూర్చి తాను జేసిన పనికి బాల్కన్ ప్రభువు అభినందించుచు బంపిన లేఖను జూపిరట. బెర్లియములో గొప్పగౌరవము జరిగెనట. బెర్లియమురాజు ఆర్డరు ఆఫ్ లియోపాల్డు బిరుదముకొసగిరి.

వెంట్ల ప్రదర్శనము

నలము, భవనము నమ్మివేయుట

లండన్, జూన్ 15:—వెంట్ల ప్రదర్శనసభలమును అందున్న భవనములను ండనులో నేడు వేలముజేసిరి. 182 ఎకరముల విస్తీర్ణముగలసభలము 815000 పానులు వచ్చినవిదప మానిరి. ప్రయివేటు ఒడంబడికజేసికొని విక్రయించి. కొన్నవారిపేరు, ఇచ్చిన మొత్తమును ఇంతవరకు దెలుపలేదు.

దేశబంధు స్మారకదిన మహోత్సవములు

రెండు బహిరంగసభలు
 బొంబాయి, జూన్ 16:—నేడిక్కుడ దేశబంధు స్మారక దినమహోత్సవము జయప్రముగ జరుపబడెను. రెండుబహిరంగ సభలు జరిగెను. దేశబంధు సేవాత్యాగముల గూర్చి వేనోళ్ల పాగడిరి. అ. ప్రె.

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ మే నెల 17-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	వర్షిత నెల 1-వ తేదీనుండి వర్షము	కురియిన సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము.
గోపాల్ పూర్	98.3	83.2	...	0.70	— 1.83
విశాఖపట్నం	97.8	82.6	...	0.16	— 2.78
కాకినాడ	106.0	86.8	...	0.16	— 2.07
మచిలీపట్నము	103.7	85.4	...	0.03	— 2.60
కర్నూలు	98.0	78.8	...	0.79	— 0.68
బళ్లారి	92.0	76.2	...	0.58	— 0.64
అనంతపురం	0.96	— 0.56
కడప	101.6	82.8	0.04	0.48	— 1.18
నెల్లూరు	105.0	86.0	...	0.08	— 0.68
మద్రాసు	103.6	77.4	0.39	0.40	— 0.78
కడపూరు	101.9	80.4	0.35	0.83	+ 0.26
నెలము	94.5	74.7	0.82	1.50	— 0.49
కోయంబూరు	86.7	72.2	...	0.04	— 0.98
తిరుచనాపల్లి	102.8	81.0	...	0.55	— 0.26
నాగపట్నము	99.8	88.0	...	0	— 0.65
మధుర	100.2	80.8	...	0.44	— 0.32
పాంబన్	89.8	81.4	...	0	— 0.10
తిరునల్వేలి	0	— 0.45
తిరువేంకటము	81.6	76.1	...	7.47	— 1.16
కొచ్చిన్	80.9	74.6	0.57	19.94	+ 2.89
కాలికట్టు	82.8	74.1	3.75	17.58	— 3.48
మంగళూరు	85.8	74.4	1.95	17.79	— 5.50
రెండుకూరు	83.2	69.1	0.01	0.03	— 2.12
మెర్కార	69.6	62.0	2.50	6.88	— 7.27
కొడైకనాల్	67.8	55.8	0.03	1.45	— 1.02

సర్కారులు:—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి, ఆర్ద్రత చాల తక్కువ. కాకినాడలో 11½ డిగ్రీలు, తక్కినవాల్ట 4½ నుండి 6½ డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. ఉత్తరమున, రిడక్షిణమున 5½ నుండి 6½ డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

డక్టర్:—కడపలో చినుములుపడెను. మేఘములు ఒకమాస్తరగనున్నవి. కడపలో పగటి రాత్రివేడిమి కర్నూలులో పగటివేడిమి 2½ నుండి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—మద్రాసులో 0.89 కడపూరులో 0.39 వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. పగటివేడిమి 8½ నుండి 9 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో రాత్రివేడిమి 4½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో 8½ డిగ్రీలు తక్కువ.

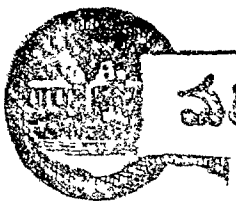
పడమటితీరముననే వర్షము కురియవచ్చును. అచటచట స్థానిక చినుములు పడును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణావ్రుజ్ఞుడు.

బొంబాయి పురపాలక సంఘము

లంచముల ఉపసంఘమువారి నివేదికపై వ్యాఖ్య
 బొంబాయి, జూన్ 16:—పురపాలక సంఘము వారి యుద్ధోగధర్మలో లంచము తీసికొని రను సేరము మోప బడిన వారిని విచారించుటకుగాను సంఘమువారు నిర్మించిన ఉపసంఘపు నివేదికపై సెలవులోనున్న కమిషనరుగారు ఆర్. బి. క్లేటను ఇట్లు వ్రాసిరి: నాకు వారివారి తీర్పులవలన ఆశ్చర్యము గలుగుచున్నది. సాక్ష్యము లేకుండుటయే గాక నిజమైనను నూచించబడు నట్లయినను లేదు. పురపాలకసంఘపు పెట్రోలు టైర్లలో కొంత గారడీ, జరుగుచున్నది. లంచములగూర్చి మాత్రమందులో ఏమాతమును రుజువుకాలేదు. లారీ ఆంబులెస్సు డ్రైవర్ల విషయములో కొంత అనుమానముగ నున్నది. వారు పేరుపెట్టిన ఇరువురు దుడ్డోగలును నాశీనామా పెట్టకకర్తలేదు. వారికి తాశీ నిచ్చుటకు అవకాశమిచ్చితిని గాని రాశీనిచ్చుటకు వారనుమరింపలేదు. వీలన తప్పు వారయం దున్నదను దురభిప్రాయము ప్రబలగలదు. వారిలోఒకరు 28 ఏడ్ల సార్వీసు చేసిరి. పూర్తియైన పెన్షను తీసికొనవద్దులయ్యు రాశీపెట్టు కియ్యకొనలేదు. (అ. ప్రె.)

మదరాసు వార్తలు

హైకోర్టు జడ్జిలు:—మదరాసులో యిద్దరు జడ్జిలను ఖాయపరచుటలను కొరకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు పేటు సెక్రటరీగారికి వ్రాసిరి.

విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రధానసభ:—మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రధానసభ ఆగస్టు 19 వ తేదీన సెషేటు మందిరమున 4-30 గ నిర్వహించి గణితులలో ప్రకటించబడెను.

శ్రీనందాశ్రమము బంధరు:—మచిలీపట్నంలో ప్రభుత్వ ఆదిత్య హోస్టల్ నందు 50 స్థానములు విడిచిపెట్టి వసయియు ఏ. రాంజీరావుగారు డిస్కనున్నారు.

రైలు ప్రమాదము:—కలకత్తా లైను గమ్మడిపూడి స్టేషనునకు 25 ఏడ్లవానిశవగుడెను. ఎవరినియు గుర్తించబడలేదు.

శ్రీనల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము:—పెంపుము యీశల 25 తేదీ సాయంకాలము గం 4 లకు వెంకటగిరియందు సమావేశమగును. కటికి నేని- వెంకటరామారావు, అభ్యక్షుడు.

సెంట్రలు స్టేషను:—ప్రభుత్వ టెంపు పద్ధతి నుకొన ముగ సెంట్రలు స్టేషను యాగ్డలో దీపములను పెట్టెదరు. స్టేషను ప్లాటు ఫార్మునుండి ఎలీఫింటు గేటువరకు మూడుపెద్ద 75 అడుగుల స్తంభములపై 21 విద్యుద్దీపములు, ప్రతిఒక్కటి 2 వేల కాండల పవరుగలవి యుండును. దీనివలన రాత్రి పూర్వము కదున పును ప్రమాదములేదు జరుగబోవు. (ఆ. ప్రె.)

రహస్యపు కల్లువిక్రయ దారులు:—ఎలీఫింటుగేటు-ద్వారక యింటిలో రహస్యముగ కల్లు విక్రయించుచున్నట్లు తెలిసి విన్న రాత్రి పోలీసువారు తిరిగి చేయగా ఆమ్మకము నెత్తువుతో గూడ 11 గురు దొరికిరి. వారిని ఆ రెండు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు:—ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం ప్రాచార్యులకు బోర్డింగు మహారాజాగారు పరివారముతో ఉడక వండలము మండి చేచు వచ్చిరి.

కె. టి. పాలుగూడ, రాబర్డు పీటరు సమగారు ఎస్, ఎ. కార్టర్ లెడ్జిగారు నేడుదయము వచ్చిరి, గాల్ వి రామదాసుగారు తెజవాదను, జె.పి. కామరానుగారు గోదావరికి, ఎ. డానుగారు అర్ధగ రాబర్డుగారు ఉడకమండలమునకు నిన్నరాత్రి బోయిరి (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర సెనెటు సభ్యత్వము:—ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు సెనెటునందు ఉన్నత పాఠశాలా పండితులకై యేర్పరచబడిన స్థానమునకు నేనొక యభ్యర్థిగ నిలుచుచున్నాను సోదర పండితవర్గము దయతో నాయుద్యమమున సభ్యులు చేయదురు గాక యని కోరుచున్నాను. గొల్లపూడి శ్రీరామశాస్త్రి. (సభాపాంశపండితుడు, బోర్డు హైస్కూల్-చిత్తూరు)

రాజంపేట తాలూకా ఎయిడెడ్ ఉపాధ్యాయ మేనేజర్లకు విజ్ఞాపన:—2-25 తేదీన కడపలో జరుగు యెద్యక్షేపనలో కాకాసిలేనకు మొంబర్లు, ఎన్నుకొను విషయమై ఉపాధ్యాయ మేనేజర్ల తరపున ఒక ప్రతినిధి తప్పక వుండును. ఇదిగాక జిల్లా యెద్యక్షేపనలో ఆసోసియేషన్ తరపున ఒక మొంబరును ఎన్నుకొని పంపవలయును గాన యావచ్చుంది రాజంపేట రెంజీ ఉపాధ్యాయ మేనేజర్లు రాజంపేట బోర్డు స్కూలులో ఈనెల 19 వ తేదీ శనివారము రోజున పగలు 11 గంటలకు తప్పక హాజరు కావలయును కొరకున్నాము.

గొట్టుముక్కల దక్షిణామూర్తి. కైకటి తీవర్ మేనేజర్స్ అసోసియేషన్

ప్రాథమిక పాఠశాలలు

వడక నేర్పుటకు డైరెక్టరు అనుమతి గావలెను

ప్రభుత్వమువారి సూచన

మదరాసు ఎలిమెంటరీ విద్యాచట్టము ప్రకారము 815) నెక్సులో 5 వ నోటుకు బదులుగా యీ దిగువ నిబంధనను చేర్చవలెనని మదరాసు విద్యామంత్రి ఇంగ్లండు నుండి సూచించుచున్నారు. దీని కేసుయిన ఆభ్యంతరము బున్నచో ఆగస్టు 1 వ తేదీలో పునః దెలుపవలెను.

సూత్రసూచన

“నాల్గవ సాండ్లరు దిగువ తరగతులకు ముందుగా విద్యా కాళి డైరెక్టరుగారి అనుమతిలేనిది ప్రాక్టీసు ఇన్స్ట్రక్షన్లు (అభ్యాసము చేయించుట) నేర్పరాదు.

“స్థానిక పరిశ్రమలకు అనుగుణ్యమున అభ్యాసములకే యిచ్చవలెను. నేతకు విజులేషన్ల వడుక నేర్పరాదు.” (గెజిటు)

స్థానిక సంఘములు

అభ్యర్థుల ఎన్నికవిధము

స్థానిక సంఘ అభ్యర్థులు ఉపాధ్యక్షుల ఎన్నిక గూర్చి నిబంధనల సవరణముచేసిన ప్రభుత్వమువారు మార్చి 28 గెజిటులో ప్రకటించిరి. దానికి ఎట్టి అభ్యంతరములు మూచించబడనందున ప్రభుత్వమువారు ఖాయపరచుచున్నారు.

సవరణ:—నాల్గవ నిబంధన చివరను యీదిగువవీటిని చేర్చవలెను. “ఇద్దరు అభ్యర్థులకు సరిపమానముగ ఓట్లువచ్చినప్పుడు అభ్యర్థులెవరిని సభ్యుడు యితరసభ్యులయెదుట లాటులు చేసి ఎవరికి ఓటుమంతువచ్చిన వారు ఎన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించవలెను.”

మునిసిపలు సంఘములు-సరుచార్చి కేసులు

మునిసిపలు సంఘములలో ఆడిటరు లా సంగుడచార్చి సర్టిఫికేటులపై కేసులు జేయుటకు వెచ్చించుటను గూర్చి యీదిగువ ప్రత్యేక ఉత్తరువును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు—“అభ్యర్థునిపై గాని కాన్సిలరులపై గాని ఆడిటరు సరుచార్చి సర్టిఫికేటు సోపానికపుడు దానిపై ఆపివేడు ప్రభుత్వమువారి అనుమతి లేనిది మునిసిపలు సంఘమువారు వెచ్చింపరాదు.

స్థానిక సంఘముల విషయమున గూడ ఇట్టి ప్రకటనయే గెజిటులో ప్రకటించబడెను.

ఉచిత ఆయుర్వేదపాఠశాల - రాజమండ్రి

ఆంధ్రజిల్లాలలోని ఆయుర్వేదాభ్యాసకులు ముచ్చే స్థాపించబడిన ఉచిత ఆయుర్వేద పాఠశాలలో ప్రవేశించి భిక్షావికారద ఆచార్యపరీక్షలనుగాని, ఆశీర్వాద విద్యాపరీక్షలను గాని చదువవచ్చును. ఆ రెండు విద్యాపరీక్షలను ఈ గ్రామము కేంద్రము అయియున్నది.

జూలై 1 తేదీనుండి కాన్వలక్షనును జరుగను. సవర్ధలను డాక్టర్లు పిడియాల్జీ, అనాటమిలను బోధింతురు. కర్మ పథముగూడ నేర్పబడును.

చాగంటి పేరయ్యలింగం,

నృకాపకడు

ఎన్నికల ప్రకటన

ఉడకమండలము, జూన్ 17—ప్రభుత్వోద్యోగులు కాని, స్థానిక, మునిసిపల్ బోర్డుల నొకరులుగాని లేనట్లు నియమములనుబట్టి ఎన్నికలకు తప్ప కానన సభ్యులొక్కరిందు ఎన్నిక నిష్పించుట మొదలగు ఏదోకొకటను కల్గిండు కొనరాదని 1926 సంవత్సరమున ప్రకటించినట్లు ఇప్పుడును ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నది. ఎన్నికల నవంబరు 8 తేదీ సోమవారమున జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

బరోడా సంస్థానము

ఇదివరకు బెంగాలు అకౌంట్లందు జనరల్ గా నుండి ప్రస్తుతము బరోడాలో వైస్రాయి తో అడ్వైజరుగానున్న ఎం. ఘట్టగాడు తన ప్రధమ నివేదికను, ఆదాయవ్యయములను చక్కగా ఎల్లబాంబులయినో తెలియజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

జన్మిమగో వాపరిజిల్లావార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

శాసనసభ యెన్నికలవిషయము

జన్మిమగో మనకు వ్యక్తుగానున్న కానుమిల్లి సర్వారాయుడుగారు (సిటింపు యం. యం. పి.) వరల కాసనసభకు అభ్యర్థిగా నెలకొనబడుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. సుమారు నెలరోజుల నుండి జిల్లాలో ఎన్నికవిషయమై ప్రచారము గావించుచున్నారు. శ్రీయంత నందు గారాయగారాజుగారు మాత్రము కాంగ్రెసు పార్టీ పున ఎన్నికల ప్రచారము ప్రారంభించుచున్నారు.

జిల్లా ముఖ్యస్థానము

ఈ వార్షికు ఉడకమండలమున జరిగిన కలెక్టర్ల కాన్ఫరెన్సులో నింకను కలెక్టరు ఆఫీసు బండరులోనే యుండునట్లుగ ఏర్పాట్లు జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. నిడదవోలే చేయుట ప్రశస్తతమని ఆ సభయందు అనుకొనినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

ఇరువురు దేశ సేవకులు ఆయుర్వేదమునకు

వెడలుట

ఈ జిల్లాలో ఆసహాయోద్యమ ఉద్యమంలో కళాశాలలకు వసతి యింతవరకు చేరవేయలేదు ఉత్సాహముతో చేసిన యిరువురు దేశ సేవకులకు ధీమవరం కొచ్చూరు తాలూకాబోర్డు వారు ప్రయత్నం చేసి యిచ్చి చెన్నపురికి ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన ఆయుర్వేదకళాశాలకు పంపియుండిరి.

తాలూకా బోర్డులు

నిడదవోలు తలెను తాలూకాబోర్డులకు రెండింటిని విశ్వము చేయుటలకు యీబోర్డుకు శ్రీయంత కానమిల్లి సర్వారాయుడుగారే అభ్యర్థులుగా (యిప్పుడు నిడదవోలు తాలూకాకు అభ్యర్థులుగా నున్న వారు) నందునట్లును ఏర్పాటులోకి తీసుకువచ్చి మెంతువారు ఏర్పాట్లు చేసినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఈజిల్లాలో నున్న సరసాపురంజలంకు ఏలూరు కొచ్చూరు తాలూకా బోర్డులకు 4 రు మొంబర్ల చొప్పున ప్రభుత్వమువారు నామినేషను చేసి యిప్పటికి సుమారు రెండుమాసములు దాటింది. యింకను ప్రభుత్వమువారు మొంబర్లందరిని నామినేషను చేయలేదు ఎప్పటికి సరియైన బోర్డులు ఏర్పడునో తెలియుట లేదు.

గంజాంజిల్లా పరిస్థితులు

స్వరాజ్యపార్టీ అభ్యర్థులు

(1) వరదా కామేశ్వరరావు నాయుడుగారు, వీరు పూర్వం మిల్ని ప్రాప్తయింతురు. మాంటుఫర్డు కాసనసభలకు పూర్వము మద్రాసు 2 సనసభలో వీరు సభ్యులు. దేశకాలపరిక్షితు లెరింగిన వి.హానీయుడు, వ.హాదార్.

(2) శేఖరమణిగారు: బడ్డెటు సరదర్శమున కాన్సిలునుండి పయికివచ్చినవారిలో ఒకరు. వీరిపై ఉత్తరాలకు అభిమానము మెండు. ఆశాపత్రికాసాహదకులు ఇద్దరువస్త్రధారులు.

(3) ఉన్నం రావలింగం పంతులుగారు: వీరు కల్లికోట రాజా కాలేజీలో ప్రాధికరణ నండేవారు. అసహాయోద్యమ దినములలో ఉద్యోగమునువిడిచి ఇద్దరును గట్టిబోగత్యాగయై బయలుదేరిన దేశభిక్తుడు. పండితులు వారురులు ఆహ్వాన్యధులు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులు. గంజాంజిల్లాలో పంతులుగారిపై ఈవ్యాభావము కలవారొకలైన లేరు. వీరికి తప్పక జయము కలుగును సూచనలు కలవు.

ఆంధ్రోత్కల సమస్య

శీలిపు డిప్ కమిషన్ ముగిసినపిదప గంజాంజిల్లా జమీందారులందరూ ఇంతవేగముగా ఈసవ స్యవగూర్చి కలెక్టరు వలదని నిష్పాప్రభుత్వమువారికి రెండు రెన్సిగ్రామలు పింపి నారు.

(2. కవిలేఖరి)

బొంబాయి పోర్టు ట్రస్టు

బొంబాయి, జూన్ 17—1924 సం. మార్చి 31 తేదీతో సంవత్సరము సంవత్సరపు బొంబాయి వార్డులు, లెక్కలు 4 1/2 లక్షల రూపాయల లాభమును చూపుచున్నది. ఆరంభమున జేసిన లెక్క ప్రకారము కొద్దిగా నష్టము నొందినది తెలుచుచుండిరి. వ్యయములను గూర్చి తగ్గించినందున గొప్పరమున ఫలితము లభించినది. (ఆ. ప్రె.)

అతి విచిత్రముగా బాలుర
నవహరించుట

చెన్నపురిలో జరుగుచున్న యొక క్రొత్త
దౌర్జన్యము

ఇటీవల చెన్నపురిలో 10-20 ఏండ్ల మధ్యవయసు గల బాలురు అమాంతముగా మాయమగుచున్నారు. చేతిలో దమ్మడి లేకుండ పట్టపగలు పరారయగుచున్నారు. పత్రికలలో తరుచుగా నీ వార్తలు ప్రకటింపబడుచునే యున్నది.

ఈనెల 11 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు ఉదయమున 9 గంటలకు తిరువనెల్లూరిలో సైబోగీషిలో 10 వ సంబరగృహమునందున్న అనంతకృష్ణశాస్త్రిగారి మూడుగుడు 14 ఏండ్ల కుర్రవాడు సుందరం అను నతడు అమాంతముగా మాయమయ్యెను. అతడపుడే స్నానముచేసెను. భోజన మింకను చెయ్యలేదు. భోజన సమయమైనది ఎందుకో వీధి గుమ్మము లోనికి పోయెను. అంతే మరి కనపడలేదు. ఏ మోటారు క్రిందనైన పడెనో ఏ చెరువులోనైన పడెనో అని పోలీసు స్టేషనులలో చు తెలియ జేసిరి. అన్ని చెరువులను వెలికించిరి. అన్ని చెరువు కాలలకును వెళ్లి కనుగొనిరి. ఆ సేకరణనది వాకును చేసిరి. ఏమియును తెలియలేదు. తలెండించు అరుద్రా చెప్పే జేమిటి. ఆ రాత్రిరాత్రులు. మరునాడు మధ్యమున రాత్రుగాని బంధు మిత్రులు వెదకుచునే యుండిరి. ఈనెల 12 వ తేదీ శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలపుడు కొంతమంది యెంకోరులో వెళ్ళుచుండగా ఆ పిల్లవాడు పిచ్చివానివలె ఆటలాని చడవి వచ్చుచుండెను. వారతనిని చూచి యింటికి తీసుకొని వచ్చిరి. కనులు ఎర్రబడి గాంకి యుండిన. ఆ తడు తలి వల్లడులను గూడ గుర్తింపజాలకపోయెను. తా నెవరో గూడ చెప్పజాలకపోయెను. కొంత నే పటికి పిచ్చివానివలె పిచ్చి శ్రోతగా మాటలాడ సాగెను. “ఒక గడ్డందాడు నమ్మముదగ్గి కడు వచ్చి నాకాళ్ళమీద ఏమోచేసెను. అంతటితో నాకు స్మృతి తప్పినది. అనగా అవశేష కలిగినది. వాని వెనుకనే చాలసేపు ఎక్కడికో వదలిపోతిని. ఎవరో నన్ను పరుండచెట్టిరి. నేను పరుం టిని. నేను కనులు విప్పిచూచునట్టి జనసమృద్ధులుగల యొకతావు ను మంచిని. ఆచటికి కలుల వచ్చితిని” తెలియదు. అలాగుంకి తేచి ఎటులకో యింటివైపు వడచి వచ్చుచుంటిని.” అని బాలుడు చెప్పెను. ఆ బాలుని కింకను నూములు ప్రజ్ఞలుగలేదు. దొంగ లింపవలెనను ఉద్దేశము కనపడెను. అపిల్లవాని చెవులను నువ్వురమ్మెట్లను దొంగలు తీసుకొనలేదు. మరెందు కిటుల తీసుకొనిపోయి కోర్టుగొంప పిలువకుండ నున్నది. మెప్పురగా చేసి పరలోక మందలి అత్తల నావేళింపజేసి మాటలాడించుటకు వారు తీసుకొని వెళ్ళియుందురను అమానము కలుగచున్నది. అతని కింకను సహజసిద్ధి కలుగకపోవుటయే యందులకు కారణము. ఈ విషయమున సి. ఐ. డి. వారు శ్రద్ధవహింపవలసి యున్నది. అని టి. వి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు వ్రాసిరి.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—జూన్ 12 వ తేదీతో “జంతుయ్యో వారమునందు సాలనకు వయ్యునుండి 88 3/4 వా. మరణించిరి. అంతకుముందువారము 89.1 వా. యుండెను. చైఫాయిదు జ్వరమునల 3 రు మరణించిన 24 రు, యితర వ్యవస్థలను 27 గురు చనిపోయిరి నిరు డి వారమున 44.1 వా. యుండెను.

ప్రభుత్వ ప్రకటన-పంచాయతీలు

లోకలు బోర్డుల విధులలో 254 వ విధికి ఈ క్రింది పని చేసేందుమూలముగా చేయుచున్నార:—

సవరణ

లోకలుబోర్డుల విధులలోని 254 వ విధికి ఈ క్రిందిదానిని వివరములు నిబంధనగా చేర్చవలెను:—

అయితే, (1920 వ సం॥పు 15 వ అక్టోబరు) 1920 వ సంవత్సరపు మదరాసు గ్రామ పంచాయతీల ఆక్టు క్రింది చేయవలసిన పంచాయతీలను నెరవేర్చుటకై యిచ్చిన పనుల విషయములో ఖర్చుయొక్క గరిష్ఠపు మొత్తపుపాద్య మా రె,000 లు గా నుండవలెను.

సి. వి. కాత్తెరల్,

గవర్న మెంటు సెక్రటరీ, ఫార్మలెంటు శాఖ.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

సువర్ణ శ్రీరామస్వనింహంగారు నే వ్రాసిన దానికి జవాబువ్రాసిన వ్యాసమును “ఒక ఆంధ్రుడు” అను పేరుతో వ్రాసిన వ్యాసములం జూచితిని. ఇందు వ్రాసిన సంగతులకంటె నందు నెక్కువ కనబడలేదు భావములు కొంతపూరితములగు నున్నవి. అనవసరముగ వాదోపవాదముల బెంచుట నాకు ఇష్టము లేదు గాని ఒకటి, రెండువిషయములను మాత్రము సూచించవలయునని తిరిగి వ్రాయడమైనది

శ్రీవారు వ్రాయునట్లు బెజవాడయందు నాకుగాని గుంటూరువారికిగాని ఆ నూ య లేదు. అనూయ ఉన్నదని సూచించి తమకార్యము గట్టికొందుకొనవలయు నని శ్రీవారు చేయువన్నగడ విద్యాపరిష్కల విషయములో నిష్పక్షపాతపు బుద్ధితో ఆలోచించి స్థలద్వైతము చేయవలయుననే ఉద్దేశ్యముతో విశ్వవిద్యాలయమున కనువు పశ్చిమగుంటూరు నందున్నవని సూచించి బెజవాడకు అట్టివిలేవని చెప్పినంత మాత్రమున అనూయ ఎట్లగును? బహుశా ఇతరవిధముగ సమర్థించ దలచక శ్రీవారు చెప్పయున్న యని నాతలంపు గుంటూరు పట్టణమునందు కాకపోయినను చివరకు బెజవాడకు ఆసుకొని కృష్ణవేణీనాలంకడదరిని విశాలప్రదేశమునందైన నుంచి ఆంధ్రదేశముయొక్కయు విశ్వవిద్యాలయముయొక్కయు గౌరవప్రతిఫలము కావాడవలయునని సూచించగ, అట్టి ప్రదేశముయొక్క అనర్హతను ఎక్కువ చెప్పలేక ఏవో కొన్ని సంకరాకారములు ముడిపెట్టి గుంటూరునందు కేంద్రము పెట్టుట కొరకు వారు జేసినయెట్లు అని ప్రోసివేయుట సమంజసము కాదు. బెజవాడవారు సంకుచితదృష్టిని మాని విశాలదృష్టయముతో న్యాయమును గమనించవలయునని నా కోరిక. బెజవాడ యాహ్నుత్యముకొరకు గుంటూరులోనున్న కాలేజిని తీసికేసి ఆ పురమునందు పెట్టవలయునట, రిలక్షుల రూపుములు ఇచ్చి విశ్వవిద్యాలయమును బెజవాడయందు నుంచెదరట, ఇట్లుచులన చెయ్యర మోసపోగు. అదియునుగాక బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీ వారు 2 లక్షలరూపాయల ఖరీదుచేయు 150 యకరములు ఇచ్చు నప్పుడు గుంటూరు మ్యునిసిపాలిటీవారు సహితము తక్కువ ఖరీదుకు అంతకంటె ప్రసిద్ధిలమును ఇచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. సామ్యుతో వికారము చేసికొనెదమని శ్రీస్వనింహంగారు గర్వపడుటవల్ల ఏమియు లాభములేదు. న్యాయమున ఆలోచించి ఆంగ్లరాష్ట్రముయొక్క భావాన్విత్యమునే ఆలోచించవలయును. శ్రీరామ స్వనింహంగారియొక్క పాండిత్యప్రకరము నాకు పండితుడను నెచ్చుటచేత ప్రజ్వలింపజేసి, భూగోళాదివాస్తవికారదులయి పట్టణనిర్మాణాస్త్ర రీతివిధులై పండితులగుటకు తగినవారైనను నాలోట్లు సామాన్య జనులకు పండితుడని నిందాపూర్వకముగనైన హెచ్చరించుట వారి విజ్ఞానప్రాధాన్యమునకు కొంతలోటు వాటిల్లు నేమో యని శంకకలదు. అయినను నాను నాయందు సయమృదయులైనందుకు చంద్రులు. బెజవాడపురము శ్రీరామస్వనింహంగారి ఆధిపత్యముక్రింద కొండలవలన కీతలప్రదేశమై ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కేంద్రరాజమై విలసిల్లును మేధుగర్భితములు చేయుచున్నప్పుడు గుంటూరునందు ఆస్పృహగ్ను విశ్వవిద్యాలయము కాకపోయినను ఆలాటిండ్ల నుండుటకు పిలుచునేమో. సంయుక్త రాష్ట్రములందు అయిదు విశ్వవిద్యాలయము లుండుటకు పిలువలిగినప్పుడు గుంటూరునందు ఇంకొకవిశ్వవిద్యాలయ ముండుట ఎక్కువకాదు. దానిని వారు నిరసించ నవసరములేదు. మధ్య జిల్లాలవారిని భీతాహుల జేయుటకు ఒక విద్యావాచకమును సూచించుచున్నారు. బెజవాడనుండి కార్యస్థానమును మార్చిన యెడల రాజమండ్రికి పోవునట! వా గది ఎటుల గ్రహించగలిగిరి? కాసనసభయందు ఆంధ్రదేశమునకు మధ్యప్రదేశమునందు కార్యస్థాన ముంచవలయునను సూత్రము ఆమోదింపబడినప్పుడు రాజమండ్రికి పోవునది విపరీతాభిప్రాయము నెవ్వలుట సత్య దూరమున పెప్పు నవసరములేదు ఒక వస్తువునకు వికృతనామ మిది నిర్మాణము చేసునెంచినట్లు వీరు లేనిపోని అపత్యము లు వాచముల కల్పించి వారు తమ ఉద్దేశ్యమును నిగ్గదీయుటకు పడుకట్టుట నీతికి దూరము. కార్యస్థానము రాజమండ్రికి పోవునది ధీయవదనపరములేదు. గుంటూరువారికి సంకుచితదృష్టి యో కానో ఆ లో చింతు తు గా క. కీ తా న గ ర ప్రాం తి ము లే జ వా డ లో న దే. దానిని వారి పట్టా మ్యునిసిపల్ పరిపాద్ధులలో మాడ్చుకొనవచ్చును. కొంత కాలమునకైన కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాబోర్డుల సహాయముతో గవర్న మెంటువారు నడిమిద ఎంతెనగట్టవచ్చును. ఆపుడు కీతా నగరము బెజవాడతో కలిసివుండును. దానికి వారు ఎందుకు వస్తున్నారోచూడదు. విజముగ బెజవాడయందు గుంటూరువారికి అనూయ ఉన్నప్పుడు రెండవవక్రముగ నైన వారు ఒప్పుకొని యుందురా? విశ్వవిద్యాలయమునకు గుంటూరుతర్రావు అను పనుల మదియని గ్రహించి గుంటూరువారు సూచించగ గుంటూరు సంపర్కముండునేమోయని భయముచేత దానికి ఇష్ట పడెడిరి. తెలిసినవారి నెటుల మెప్పింపగలము బెజవాడయందు స్థలంపొంద విషయమై శ్రీవారు వ్రాసిన జవాబునందు గల యంశము విడిచిరే విచారణ చేయవలసివచ్చునని తిరిగి వ్రాయబని

లేదు. సముబద్ధితో వెనకైన రెండుప్రదేశములు పీక్షించిన నెడల సత్యావస్థియులు లేబుడగలవు ఒకరు మంచి అని రెండవ వారు చెప్పి అని వాదోపవాదములతో లాభములేదు. బెజవాడ వారు గుంటూరువారికి బుద్ధి చెప్పట సుపక్రమించక వారి యొక్క సంకుచితభావముల సవరించుకొని ఉన్నతభావముల పెంపొందజేయుట న్యాయము. విశ్వవిద్యాలయ మెక్కడవును అర్థికసంపత్తి నెక్కువ కాదని బెజవాడవారికి తెలిసినప్పుడు దానినిద్వైతముందు పట్టెందులకు ఇతరులకు నీరులను జేప్పవచ్చు గాని వారని అనుకరించుటకు ఇష్టపడరు గనుక బెజవాడవారు మంచియుద్దేశ్యముతో ఆలోచించి ఆంధ్రగౌరవమునకు తగిన స్థలద్వైతము చేయుటవసరము

మంత్రులు ఏకత్వానను వారిని గౌరవింతుట ప్రజల విధి శ్రీస్వనింహంగారు చెప్పినట్లు కార్యకర్తరావుగారు వారి తో స్నేహితు ల నే భావ ము లో నే గా క మ న మం త్రు ల ని గౌ ర విం చు ట మా డ మంచిదే. దానికి నాకు ఆక్షేపంలేదు. స్వరాజ్యవాదులు వివిధవిధములగ చెప్పటచేతను శ్రీరామ స్వనింహంగారు విశ్వవిద్యాలయ జిల్లా సంపర్కమునైన గుంటూరు జన్మింపవచ్చు మని నిరసించి నందునను ఒకరి వొకరు నిందించు బనసరములేదని నేను వ్రాసి తిని నిజముగ కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యకర్తలయిన శ్రీరామ స్వనింహంగారికి గవర్న మెంటువారిచేత స్థాపింపబడిన విశ్వ విద్యాలయవిషయమై ఇంతకు పట్టెందులకు? మున్నందు స్వరాజ్యము వచ్చినతర్రావుకదా దేశమునకు తగిన విశ్వవిద్యాలయముల విషయమై ఆలోచించుటకు గుంటూరునందు కాంగ్రెసునాయకులు విశ్వవిద్యాలయపు గొడవలను చెవినిట్టెట్ల వాని విషయమై ఆలోచించుట కాంగ్రెసుమతముగాదని తలచి విన్నవన్నట్లు బెజవాడ కాంగ్రెసువారును నుండవచ్చునే. ఒక కత్తువారికి ఈ భేదము లేదుకో నాకును అర్థముకాలేదు బెజవాడ అనా రోగ్యప్రదేశము కాననియు, కూడలియగుటచేత రోగబీజము లంకురించుటకు పిలగుననియు నిదివరకే చెప్పియుంటిని. అందువలన విశ్వవిద్యాలయనిర్మాణమున కది యొక అంతరాయ మని నెల విచ్చితిని. నాన్నేహితలు ఇంకొకవార్తను చెప్పియున్నారు. ఒక న్యాయవాది గృహమునందు బావికల్పితమండగా గంధక వాయువులు బయలుదేసినవియు దామిలా ఆబావి వదలివేయబడినదనియు వారు నెలవిచ్చివారు. అది నిజమైనయెడల ఆ ప్రాంతమునందు ఆగ్నిపర్యవేషిన్ను లున్నవేమో. దానిని విమర్శించుటవసరము. ఈ విషయము అనూయతో వ్రాసి నది కాదు నిజమైనయెడల దానిసంగతి ఆలోచించి ఇదమిథ మని తెలిసికొనుటకు మాత్రమే వ్రాయబడినది. అది నిజమైన యెడల ఆ ప్రదేశము విశ్వవిద్యాలయమునకు పనికిరాదు. శ్రీ స్వనింహంగారు దీనిని అన్యధా తలపకుందురు గారే.

న్యాయవతి నారాయణరావు.

(ఈవర్ష ఇంతటితో విరమింపబడును. ఆం. ప. సం.)

దొంగలను పట్టుకొనుటలో పోలీసువారి చాకచక్యము

అలహాబాదు, జూన్ 16:—దొంగలనుపట్టుటలో పోలీసువారి చాకచక్యమును తెలుపుచు దురదృష్టముచే ఒకపార్శ్వ యు ఒకకానివేటియును ప్రాణములవిడిచినవారై విలేఖరి యొకరు పయ్యెరు పత్రికకు నీతావురమునుండి పంపియున్నారు. 25 గురు దొంగలు ఆముఠములతో ఎడ్లబండిలోదాగి బండిపాటునకు పోవుచున్నారని తెలిసి పోలీసు డిప్యూటీమజిస్ట్రేటు పోలీసుదళముతోను గ్రామస్థలలోను 4 వ జూన్ న మున్నరము జేరిరి. ఆ రాత్రమున విస్ఫురజభయకు దిగ్గరగా కొన్నిగజ ములదూరమున దొంగ లందరును సంపుగ నుండుట చూచిరి. తన దళమును వెలగా పన్ని వారిసందరిని పాయాధులగ పట్టుకొనిరి. వారివద్ద భూపాకులు కత్తులు విండ్లు పిప్పొళ్లున్నవి. ఈ లోపుగా గల్లంతువని పోలీసు లై సెన్సు తుపాకీగలయొక శిద్ధమనిషి దొంగలుగా సూహించి తుపాకీ ప్రెస్సువారంబింపచేసి ఒకకానివేటియు పార్శ్వయు వారి శాప ప్రయత్నింపగా ఇరువురకు గాయములు తగిలినవి. పోలీ తక్షణమే మృతివందెనని కాని కాస్త్రేలులు బ్రతుకవచ్చెను (ఆ. పం.)

వర్త పాతము

సిల్వా, జూన్ 16:—అరేబియాసముద్రమునందే మా నూనుసుమధ్యపరగతాలుచేరినది. దక్షిణబర్మా అన్నాముకొంకణ మలబారులలోను తీవ్రముగను ఉత్తరబర్మా మధ్య ఇండియా, మధ్యపరగతాలు, హంబాయి డక్కను మార్గ మద్రాసు లలో స్థానికముగను వెంగాలలో కొద్దిగను వర్షమువరిసినది. నూనన:—ఇండియాకు ఈశాన్యమున వ్యాపించును. (ఆ. పం.)

హైందవ నాగరికత

బౌద్ధ కాలమునాటి భారతీయ

ప్రాముఖ్యము

విద్యావ్యాప్తి - వలసల పాపము

ఇండియా - చీనా

కుమారశీవుని ప్రచార ప్రారంభమునకును (క్రీ. వె. 344-418) భారతీయవిజ్ఞానము మధ్య ఆసియా ధర్మాన్ని ద్వారా చీనాదేశము కేరళుండెడిది (వాచినసింధు బౌద్ధగ్రంథములలో చాలవరకు వాదములను స్వీకరించి, చీనా నాథులతో సేకమై లాయన్ సిద్ధాంతము ననుసరించి యూనీ, పాథియన్, సోడ్డయన్ యిన్నగువారిచే వ్రాయబడినవి గలనన్ని. మహాయాన సిద్ధాంతాధారగ్రంథములగు 'చంద్రగర్భ', 'మార్కగర్భ' సూత్రములు, 'విహావయ్యా' యీ గ్రంథములు వ్రాయబడినవియందు భౌతిక, ఆరేణియము, చీనా దేశభాషల లిపులు మూడును కలపివేయబడియున్నవి. తర్జుమా చేయబడిన గ్రంథములయందు పొందుపరుపబడిన పదముల వాగుగ పరిశీలించి చూచినచో గ్రంథములలో చాల భాగము సంస్కృతము, పాళీ భాషలలో వ్రాయబడిన వాటినుండి తర్జుమా చేయబడిన, నానాప్రాంతములయందు వాడబడుచుండిన ప్రాకృతభాషలయందు వ్రాయబడిన గ్రంథముల ననుసరించి వ్రాయబడినవి స్పష్టముగ తెలిసికొనవచ్చును

ప్రథమమున హిందూ దేశమునకు యాత్రికుడుగ వచ్చిన చీనా బౌద్ధ గాత్రికులలో నొకడగు ఫాహియాన్ (383-414) మూలమున భారతదేశమందలి నిజముగ బౌద్ధగ్రంథములయందలి సారాంశములు చీనా దేశమున జేర్చబడినవి. ధర్మ పాద మున్నగు బౌద్ధముగ మందలి యుద్ధగ్రంథములు నాటినుండి భారత మౌఖికములయే తర్జుమా గావించబడినవి. సిలోను దేశమున బౌద్ధమును వ్యాపింపజేసిన బుద్ధగోష, ఋషుని చేతికప్పబడి పుశ్చిమ ఫాహియాన్ సంస్కృతాది భాషల నేర్పికొనియే నాటినుండియు సిలోను, భారతదేశమును అన్వేషించుచుండుచు ఒకటిగానన్నవి. దానివలన మన మీరెండు దేశముల మధ్యయు వేరువేరుగా మాటలాడరాదు. ఫాహియానువెంటి జ్ఞానులను నాటి భారతదేశ మెంతగనో ఆర్జించినది. అంతయు నీయాత్రికులు దారియందుగల కొండలు, నదులు, వలసలను గు యెడారులు మున్నగువాటివలన గలగు కష్టములను, అపాయములను పాటిండుకుండి భారతదేశమునకు వచ్చుచుండెడివారు బుద్ధ నాగరికులు తక్షశిలా, పురుషపుర నగరముల దర్శించి అలీపురమున మూడేండ్లును, తామ్రవిప్రియము రెండు వత్సరములును విద్యల నేర్చి, సిలోను జావా ద్వీపముల ద్వారా చీనా దేశమును జేరుటకు ఫాహియాన్ బయలుదేరినాడు.

బౌద్ధ మత వ్యాప్తి

కారాహర్ లేక కూచాయందు నివాస మేర్పరచుకొని యున్న కుమారశీవునకు భారతీయబౌద్ధసన్న్యాసి కైదీగా చీనాదేశమునను చీనాయోధునివలన గొంపొబడినాడు. కుమారశీవుడు చీనానుండి పంపింపబడునకు ప్రబోధము గావించెను నాని తెలివితేటలు నాలించిన చాలమంది చీనాదేశముల లాతనికి శిష్యులుగ నుండిరి. ఈతనిచే చీనాభాషలోనికి తర్జుమా గావించబడిన సద్భక్త్యుండెడికాది గ్రంథములు నేటికొకటియై యెంతగనో కొంతగావలయునన్నవన అంత యాశ్చర్యము గాదు. నాటికాలము చీనాయందు బౌద్ధమతము రెండు చీలి కలై యుండెడిది కీటి రెంటిని యెంతగనో ప్రయత్నించి కుమారశీవుడు కలిపికెను.

ఈ సమయముననే సముద్రమార్గమున బుద్ధభద్రుడను సన్న్యాసి చీనాదేశము నచ్చిచేరినాడు. అతని పవిత్రతనమును, తెలివితేటలను, సోపానశీలమును ప్రజల నెంతగనో ఆర్జించినవి. చీనాదేశములగుల వైదికమతమును విశ్వాసమును ఆధారముగా జేరి కొని బుద్ధభద్రుడు సానో శేక ధ్యానసిద్ధాంతమును ప్రబోధము గావించి చీనాదేశముల వేదాంతము కవిత్వమును నూతనగాని క్రీస్తునకు హ్యూయన్ త్సాంగ్ ముగ్ధముగ లూషన్ పర్వతమున స్థాపించబడియున్న ఆశ్రమమును తన యండగా జేసికొనెను. మతప్రచారములన ముక్తియని నమ్మి

శ్రీరామలింగహను గ్రామమునందలి ప్రాతిదేవాలయమునకు సంబంధించిన దనియు కలెక్టరుగారు నెలవిచ్చినందులకు మా కెంతయు సంతోషము

ఇదివరకు జరిగిన పని న్యాయము చందాలకంటె మించియున్నందున పనిసంతయు అపివేసి రాష్ట్రాధీశులు పనినిమాత్రము అప్పగిసిన ధనముతో జరిపవలసి వచ్చింది ఇదివరకే సహాయముచేతు మని వాదనమిచ్చినవారును, ఈ పవిత్రకార్యమునందలిలాపగలవారును వారి చందాలను శ్రీరామలింగ లెక్కలో జేర్చుటకు ఇండియన్ బ్యాంకునకు పంపుచో గ్రామస్థులు వారి కెంతయు కృతజ్ఞు లగుదురు

ది ఆంధ్ర కర్తాగారము లిమిటెడ్, గుంటూరు

ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్క్రీము స్థాపించుచున్నాము

50000 షేర్లు

ఇప్పటికి కొన్ని షేర్లు అమ్మితిమి, షేర్లుగావలసినవారు త్వరలో దీనికొనవలెను. ఎలక్ట్రిక్కు లయిటింగు స్క్రీము స్థాపించుటలన షేర్లదారులకు, ఎక్కువ లాభము గలుగును.

క్రాస్తేర్లు వేయించుటకు, అన్నిజిల్లాలలోను, స్వతంత్ర సంస్థానములలోను, రంగూను, సింగపూరు వగయిరాల్లోను ఏజంట్లుగావలయును. ఏంట్లకు మంచికమీషను యివ్వబడును.

షేర్లకుగాని, ఏజంటుపదవికిగాని, మాకంపెనీ యింజనీయరు, యమ్. జి. రాజుగారికి వ్రాయవలయును, షాడ్ అఫీసు గంటూరు,

నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు,

M. A. (Hons), L. L. B, Edin Bar-at-Law. మేనేజింగు డైరెక్టరు.

కార్యక రాజ్యము నేలవలసినదని మంతచెప్పినను వినక సింహాసనమును పరిత్యజించి బుద్ధభద్ర, కుమారశీవులను సమయమునకే చీనాదేశమును జేరినయువకుడును రాజసన్న్యాసియునగు గూవర్జను పేరొక్క న మరువరాదు. క్రీస్తు వెనుక 400 లలో న తరునిలో ను జేరెను. అచ్చటినుండి జానాకేగి జానారాజుసంపత్తుల బౌద్ధుల గావించి ప్రథమబౌద్ధాశ్రమము నొకదాని నచ్చల స్థాపించెను. తన తర్జుమా యొసరించిన గ్రంథములములమునను బోధనలవలనను మతమును వ్యాపింపజేయుచు, కొంటను, నాంటన్ పట్టణముల నీతడు ప్రచారము సలిపెను. కాంకినునం దీతడు రెండు బౌద్ధ విహారముల స్థాపించి కేవల భారతబౌద్ధధర్మముల యాధారముపై వినయసిద్ధాంతమును నడిపును ప్రప్రథమమున చీనా సన్న్యాసినుల కొంతమందిని తయారుగావించెను. ఈతడు క్రీ. వె 431 లో మరణించెను. తరువాత తిస్సారా (2) యాజమాన్యముక్రింద రెండుపట్టణముల సన్న్యాసినులు సింహళమునుండి వచ్చి వారి పద్ధతులపై నీ యాశ్రమముల నడుప నారంభించిరి. కాని దీనిబట్టి సింహళము జానాలమీదుగా చీనాదేశమునకును భారతదేశమునకు సముద్రమార్గమున రాకపోక లెక్కుడుగ నుండెననువిషయము స్పష్టపడుచున్నది. బుద్ధగోషయను ప్రఖ్యాతినిందిన బౌద్ధప్రచారకుడు సింహళమును పనిముగిసిన యనంతరము చీనాదేశము వచ్చినట్లుగ డాక్టరు తక్కా శుగారు చెప్పుచున్నారు. భారతదేశమందలి మహామహుల చరిత్రగల యొకమాపు గ్రంథము సేగు హిందూదేశమున కానరావచ్చును, చీనాదేశమున దుమాత్రమీ గ్రంథముయొక్క తర్జుమా యింపబడియుండుటలన మనమెంతయు కృతజ్ఞత జూపవలసి యున్నది. ఇందు, కాశ్యప మారంగ, అశ్వఘోష, నాగార్జున, వాసుబంధు మున్నగు

హిందూదేశ కళత్తురు శ్రీరామధర్మనిధి

చందాల్పకై పాఠుల కొక విన్నపము
ఈ క్రిందివిన్నపము ప్రయత్నకార్యము పంపబడినది:—
1925 సం॥ ఆగస్టు 8 తేది శనివారమున హిందూపత్రిక 10 వ పుట యందు ప్రకటించినట్లు, కళత్తురు నాలాచించుట కొకసంఘ మేర్పడి పాఠులందఱుండి చందాల్పను కోరుచున్నది. చందాల్ప దేవాలయపు మత విధులను నిర్వహించుటకును, ప్రస్తుతముండు దేవాలయము చాలచిన్నదిగను శిశిలముగను ఉండుటవలన, కొంతదేవాలయమును గట్టుటకును, ప్రతిదినము పూజయ్యుచుండుతొలికోల్పించుచు జరుగుటకు కావలసిన ఐదుబడికి తగినంత భూమినికొనుటకును, వివిధ్యాగ్రంథాలకన్నమునది విద్యగరపుట కొకపాఠశాలను, స్థాపించుటకును, వీనియొక్కలకు భోజనమిడుటకును ఉపయోగింపబడును.
చందాల్పను స్వీకరించుటకై “హిందూదేశ కళత్తురు శ్రీరామధర్మనిధి” అనుపేర నొక లెక్కను ఇండియన్ బ్యాంకువారు పెట్టియున్నారు. పైనిధి లెక్కలో చేర్చుటకై చందాల్పను సరాసరి ఇండియన్ బ్యాంకుకేవలపి, కోశాధిపతియొ, నిర్వాహకుడును, నగు నేలము, ఆరామమందుండుసి. విజయ రాఘవాచార్యులవారి కావిషయమును తెలుపవచ్చును. దేవాలయమును కట్టు ఏర్పాట్లజరిగి ఇదివరకే వచ్చియుండిన చందాల్ప సహాయమున సంఘసభ్యుడుగు అప్పాస్వామి నాట్టూరుగారి స్వంత యాజమాన్యముక్రింద పని మొదలు పెట్టబడినది.

ఇండియన్ ట్రెజరరీ ట్రోపు ఆస్తుక్రింద చెంగల్పట్టు కలెక్టరు వారివద్ద జరిగిన చర్చలో ఈవిషయము ఆ ఆస్తుక్రింద రాదనియు పైజెప్పిన

సంబంధించిన దనియు కలెక్టరుగారు నెలవిచ్చినందులకు మా కెంతయు సంతోషము

యరువదియైదుమంది బౌద్ధమహామహులచరిత్రలు పొందుపరుపబడియున్నవి. అట్టిమహామహులయొక్క యొకొద్ది నామములలో గ్రంథస్థము గావించబడియున్నవి. కాని మనకు తెలియని యెంతయోమంది సన్న్యాసులు చాలపనిజేసి మరణించియున్నారు. ఎడ్వర్డుచెనెన్ను, నైర్వియన్ లెవెలకృషిచలన అట్టిపవిత్రనామములు మనకెన్నియో నేడు తెలియుచున్నవి. వీరిలో చీనాకు జేరిన ఫాహియానుకాలమునాటి ఛిమంగు, ఫామాంగును, భారతీయులైన సంఘసేన, గుణవృద్ధియు ప్రత్యేక ప్రసాంస పాత్రులు.
ఆరవశతాబ్దముందు హిందూదేశమునుండి చీనాదేశమున కొక క్రొత్తమార్గము కనిపెట్టబడినది ఓడలన్నియు మలయా ర్షిపిలిగో మీదుగా పో నారంభించినవి. ఈమార్గముగుండా ప్రథమమున క్రీస్తువెనుక 520 లో బోధిధర్మప్రయాణముజేసి దక్షిణచీనాదేశమును జేరెను. ఈయనయు బుద్ధభద్రునివలెనే చీనాదేశములకు పాదమతమును బోధించెను. చీనాదేశముజేరి, బోధిధర్మ తొమ్మిది సంవత్సరములు ప్రకాంతముగ కాలము గడిపియుండెనని చెప్పుబడియున్నది. ఐనప్పటికిని అతనిమూలమున చీనా జపానుదేశములయందొక విధముగ చలనము గలిగినది. తరువాత సముద్రయానము గావించి చీనాదేశునిది ప్రఖ్యాతిపొందిన బౌద్ధవేదాంతియొక్క జీవితచరిత్రను వ్రాసినపరమార్థుడు. ఈతడు క్రీ. వె. 548 లో చీనాదేశము చేరెను. 548 వ సంవత్సరములో నీతడు నాన్ కినుకు రప్పింపబడినాడు. బౌద్ధమతాదర్శములకు ఆధారభూతులగు అసంగ, వసుబంధు విజ్ఞానులయొక్క గ్రంథముల తర్జుమాగావించుటయే గాక నీపరమార్థుడు మలయానానుకు ముందుగా యోగాచారసిద్ధాంతమును వ్యాప్తము గావించెను.

617 మొదలు 910 వరకును పరిపాలించుచుండిన టాం గువంశపు రాజులక్రింద ఉత్తరదక్షిణ రాజ్యము లొక్కటిగ గావింపబడినవి. దానివలన నీ చీనారాజులకు మధ్య ఆసియాపై కొంతయధికారము గలిగెను. ఇందులకు ప్రతిఫలముగ ఆసియా దేశపుకళయు, వేదాంతను స్థిరమగుపునాదులపై లేచినది. హు యాన్ సాక్, ఇటోసింగు అను చీనాపదములవలన, నాపయమున భారతదేశము మతమును వ్యాపించుటలో సంతయు శక్తి గలిగియుండెడిదని తెలియుచున్నది. చీనాదేశమునందలి టోయి, కన్ ఫూ పి య ను మతములు బౌద్ధమతమును అణచివేయువలయునని యెన్నియో ప్రయత్నములు గావించుచున్నట్లు కూడ తెలియవచ్చుచున్నది. మతవిషయము లన్నింటియందు నీ చీనాదేశము హిందూదేశముపై సంతకనో ఆధారపడియుండెడిది. ఇందులకు తార్కాణముగ చీనావేద భాష లందుకూడను చాలవఱకు భారతదేశముయొక్క అనుకరణములే యున్నవని మనము గ్రహింపవచ్చును. సర్ ఆర్థోస్టీను, పాల్ పెలియట్టుగారు టెన్ హంగునందు గావించిన పరిశోధనల వలన—నాడు కొంతవరకు ప్రాకియున్న శ్రైస్తవ, మౌనీషయా మతముల—రెండును బౌద్ధమతముయొక్క కట్టుదిట్టములకు సరి రాక అంతరించినట్లు తెలియుచున్నది.

“భారతదేశమునుండి వ్యాపింపబడిన దేదియైననుసరే, యెంతయో గౌరవింపబడుచుండెడిది. భారతీయ సాంప్రదాయముగ బౌద్ధకళ చీనాయందు పూర్తిగ అనుకరింపబడెను. భారత బౌద్ధకళలను పరిపూర్ణముగ దత్తత గావించుకొనిన చీనాదేశపుల భారతీయతలముల వన్నింటిని బాగుగ గమనించిరి. అందువలననే నేటికినూడ చీనాయందుబౌద్ధవిగ్రహములయొక్కయు చిత్రముల యొక్కయు కళకును చీనాదేశమందలి సహజాతీయ చిత్రములయందలి కళకును చాలవ్యత్యాసము కానుమించుచుండును. భారతసింధుకళను టెన్ హంగు కళావేత్త లనుసరించిరి. దీనినే జపానుదేశములకూడ ప్రథమమున అవలంబించిరి. ప్రైవియము లన్నియు తలవనితలంపుగ అద్భుతవశమున దొరికిన బహుభాషా గ్రంథ భాండగారములన తెలిసికొన వీలుగలిగినది. ఈ టెన్ హంగు చీనా, మంగోలియులకు వర్ణనగా మంచి ప్రాముఖ్యమగు స్థానమున నున్నది. ఇచ్చటనే బౌద్ధచిత్రకారులచే చిత్రంపబడిన చిత్రము లనేకములున్నవి. వీటినిగాంచిన చిత్రకళాకోవిదులు, రాష్ట్రాలు, పెట్రూసీ, లారెన్సు బినియను మున్నగువారి చిత్రములద్వారా మతాభివృద్ధి కట్టు తోడ్పడుదున్నారో నాటి కాలమున నా చిత్రకారులుకూడను అట్టి యాశయములతోడనే యీ చిత్రముల వ్రాసియుండురని నుడివియున్నారు. సృష్టి కళకుపునాదివేయబడిన కాలములలో నీ టెన్ హంగు చిత్రముల వ్రాయబడిన కాల మొకటియని చెప్పక తప్పదు.”

జమేటి ఆలియా సమావేశము

నెడ్డు ప్రజలచర్య ఖండించుట

హైదరాబాదు నైజాము జైదార్యము
మరాదాబాదు, జూను 15:—నెడ్డుప్రజలు హైదరాబాదు చంద్ర గోరీల, మరీదుల, పవిత్రస్థానముల నాశనముజేసినందులకు మూలమి ఆహుతుడు ముక్తూరు సాహెబు అధ్యక్షతవహించి జమేటి ఆలియా సమావేశముజేసి నిరసన తీర్మానముల గావించిరి. మొక్కాయందు జరుగు కాన్ఫరెన్సునకు వెడలిన మహమ్మదీయులు యిండియా మహమ్మదీయుల ప్రతినిధులు గావనియు, వారి తరపున వీరు ప్రతినిధులుగ ప్రవర్తించరాదనియు తీర్మానింపబడినది.

నాశనముజేసిన మరీదుల, గోరీల మరమ్మత్తు జేయుటకు యింజనీరును బంపుటకు హైదరాబాదు నిజాముగారు పూనుకొనినందులకు సభవారు కృతజ్ఞతను వెలిబుచ్చుచు తీర్మానమును గావించిరి. (అ.ప్రె.)

మక్కామీదినా గోరీల ధ్వంసము

బాంబాయి మహమ్మదీయుల ఆక్షేపణలు

నాయనచేసిన గోరీల మరమ్మత్తు జేయుటకు ప్రయత్నములు
బాంబాయి, జూను 15:—బాంబాయియందు సమావేశమైన మహమ్మదీయ సభయందు మక్కామీదినాలయందు గోరీల ధ్వంసము గావించినందులకు నిరసించుచు తీర్మానములు గావించబడెను. ధ్వంసముజేయబడిన గోరీల మరమ్మత్తు జేయుటకు సామ్య ప్రాసచేయుటకు ప్రయత్నములు సల్పుటకు నిశ్చయింపబడినది. అందుకొరకు మహమ్మదీయరాజులు ధారాళముగ విరాళము లిచ్చెదరని తలంపవచ్చును. (అ.ప్రె.)

శ్రీరామ పట్టాభిషేకము

శ్రీవాల్మీకి మహా రివల్వన్ కనుగుణ్యముగా ఎం. ఎస్. శర్మగారిచే చిత్రంపబడిన యాచిత్రమును కృతజ్ఞతతో నంగుకొంటిమి. శ్రీరామచంద్రుడును సీతామహాదేవియును సింహాసనాసీనులైయుండిరి. శ్రీరామచంద్రుడు కోదండము నొకచేతను గదాదండమును వేరొకచేతను గరించియుండిన శ్రీరామచంద్రుడు నీలమేఘవర్ణుడుగా చిత్రంపబడినది. నీలమేఘచ్ఛాయయందు సర్వవశీకరశక్తి కలదు. ఆకాశమునందును సముద్రమునందును దూరపుకొండలందును నడులందును గూడనీలమేఘచ్ఛాయయే గోచరించుచుండును. శిల్పకాస్త్రమునందు వివరింపబడిన విశ్వరూప, రూప, స్వరూప, చంద్రరూప, తద్రూప, ఆనందరూప, పురుషరూపము లనబడు సప్తరూపములనుగూడని చిత్రరూపు నూచించునని చిత్రకారులు విశిష్టమునూర్చురు. దీనిపైజా 14" X 20". ఒకపలుము వెల ఒకరూపాయి. ఎలయువారిటుల వ్రాయవలెను.

ఎం. ఎస్. శర్మ ఆంధ్రసప్త, అర్బు పబ్లిషర్సు, 20 అలం గాతాపిల్లవీధి, ట్రెస్టి కేసు మదరాసు.

బాలికా పాఠశాలలందు నూలు వదుకుట నిర్బంధము జేయవలెను

సంజాబు శాసనసభయందు తీర్మానము

(ప్రైబ్యూరు) సమ్యక్తించుట

సంజాబురాష్ట్రముననున్న భారత బాలికాపాఠశాల లన్నిటియందు రాటమును ద్రిప్పి నూలువదుకుటను నిర్బంధవిధాన శాఖగ జేయుటకు ప్రయత్నముల జేయవలెనని రానున్న పంజాబు శాసనసభాసమావేశమున శాసనసభ్యులను ఆర్. యస్. గంగారాం గారు (అంబాల) ఒకతీర్మానము సవపాదించుచున్నారు. నూలుచందాను కాలగెనుపభ్యక్తమునకు అర్హతగ జేయుట మాకేమాత్రము నిష్పములేకపోయినను బాలికాపాఠశాలలందు రాటముద్రిప్పటను నిర్బంధముజేసి పునగదరించు విషయమై చాల చెప్పవలసియున్నది. పంజాబులో స్త్రీలందరును ఇండ్లలో రాటమును వదుకుట యింకను ఆచారముగనే యున్నది. అనేకకారణములచేత నిష్పృహదీ అంత సర్వసాధారణముగ లేకున్నను, దానిని ఉపయోగమును లాభకరమునగు గృహపరిశ్రమయని చెప్పవలయును. ఈతీర్మానమును శాసనసభ యంగీకరించునని మేము నమ్మెచుము. (ప్రైబ్యూరు)

ఫార్వరుసంపాదకుని రాజీనామా ఉదంతము

డైరెక్టరుల ప్రకటనము

కలఃత్రా, జూన్ 16:—14-న తేదీన 199 గంటలకు ఫార్వర్డు కంపెనీ డైరెక్టరులు సమావేశమై, క్రితియు దినియిన జర్జిని బొంగాలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటి సమావేశముయొక్క కాన్వెన్షన్ మునుగురించి వ్యాఖ్యజేయుట నిలుపుజేయుట నివచనియు నిశ్చయించెను. ఆప్రకారముగ ఫార్వర్డు ప్రతికాసంపాదకునకు ఉత్తరువు లంపబడినది. చెప్పవలసినసంగతు లన్నియుండి టెలేగ్రామున సంపాదకుడు మాట్లాడవలసినదిని తెల్పబడినది. అధికారికముగ చివ్రవ ర్తి గారినిపైనుండియు యేమాటయు రాలేదు. రాత్రి ప్రార్థనయైనవిషయ ఉత్తరువు అంపబడుటచే మేనేజింగు డైరెక్టరు ఫార్వర్డు కాన్వెన్షన్ మునుగురించి బోయి సంపాదకుని యుట సరిగ వ్రాస్తే గావింపవలసినదని కోరిరి. నిన్నను బోర్డు తిరిగి సమావేశమై చక్రవర్తి గారి రాజీనామా సంగీకరించెను. (అ.ప్రె.)

బాంబాయి నేత పరిశ్రమ

జూలై మొదటి తేదీనుండి బాంబాయిలో

ప్రారంభ మగును

సిల్వా, జూను 15:—బాంబాయి నేతపరిశ్రమ పరిస్థితులగురించి జూలై మొదటి తేదీనుండి బాంబాయిలో రెండవసారి పుబ్లిక్ చివరణచేయ ప్రారంభింప నున్నది. ఆ తేదీలోపున పోర్టు అధ్యక్షులకు సోయసుగారి కంపబడు ఉత్తరములు వాణిజ్యశాఖ కే రావునకు సిల్వా బంపవలయును. (అ.ప్రె.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ జూన్ నెల 17-వ తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు 60 0 0 మొదలు 70 0 0 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు		
మసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	12 8 0	18 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	14 0 0	15 0 0
డిబ్బి ,, డిటా ,,	15 0 0	16 0 0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
నువ్వులు ,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,,	11 8 0	12 8 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	12 8 0	18 8 0
సెసలు ,, డిటా ,,	14 0 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	16 8 0	18 0 0
ఉలవలు ,, ర 164 ,,	8 8 0	9 0 0

3. నూనెపప్పులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి ,,	150 0 0	152 0 0
నెయ్యము 1-కి ,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా1కి ,,	59 0 0	62 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	56 0 0	58 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 185 మునుకొనూనె	130 0 0	
ఆముచము బా 1-కి ,,	90-0-0	92 0 0

4. చిల్లరపప్పులు.

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	70 0 0	75 0 0
కూరపసుపు ,,	80 0 0	85 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1 కి	105 0 0	140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి రు	40,45	
కాళవాస్త్రపాయకట్టు ,,	50,55	
బెల్లము బా 1-కి రు	40 0 0	60 0 0
చింతిపండు బా 1-కి ,,	28 0 0	54 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి ,,	81 0 0	88 0 0
చదరం ,,	82 0 0	86 0 0
రవుండు ,,	80 0 0	81 0 0

6. లోహములు.

వెండి 100 తులంకు ,,	69 8 0	70 0 0
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి ,,	18 7 9	
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	272 0 0	270 0 0
రాగి డిటా ,,	258 0 0	264 0 0

7. దూది.

బోండావెట్టు బాదన 1-కి రు	300 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	145 0 0	

8. నూలు.

పుష్కూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	5 0 0	
మాళయేనుగ నెం 20 ,,	7 4 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీపె ,,	7 12 0	
నెం 22 ,, ,,	7 14 0	
నెం 12½ బెన్ని సర్కసు ,,	6 6 0	
నెం 14½ ,, ,,	6 12 0	
నెం 12½ అలెన్సు ,,	5 8 0	
నెం 12½ పాండిచేరి ,,	6 2 0	
నెం 14½ ,, ,,	6 6 0	
నెం 12½ న్యూకాటన్ ,,	5 10 0	
నెం 14½ ,, న్యూకాటన్ ,,	6 0 0	
నెం 10½ కోయంబుత్తూరు ,,	5 4 0	
నెం 12½ ,, ,,	6 4 0	
నెం 14½ ,, ,,	6 10 0	
నెం 12½ గోక ,,	6 0 0	
నెం 20 గోక ,,	7 4 0	
నెం 12½ న్యూచెయిను ,,	5 8 0	
నెం 12½ మాళ ,,	5 12 0	
నెం 10½ ,, ,,	5 5 0	

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము 'సవా' 1-కి రూ 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, హిందూ

నూతనమైనది!

నవీనపక్కి!

క్రొత్తకల్పనలు!

చక్కని చలనచిత్రో మతాభిమానులకు సారస్వతాభిమానులకు గూడ నింపైన కావ్యము.

శ్రీమతోద్ధారకుడు (బసవేశ్వరచరిత)

నలయువారు కృతికర్త విద్యాకర్త తోగి సోమయాజి బి. వీ. ఎల్. టి. మైయోలు, ఆదోని, అనిగాని లేక, మేనేజరు ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసునకుగాని వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.

వెల 0-12-0. పెద్ద ఆర్డరులకు మంచి కమిషను ఇయ్యబడును.

అనేక ములలో నొకటి

అయ్యా,

పంపు చాలా బాగుగా పనిచేయుచున్నదని సంతసముతో తెలుపుచున్నాను. ఒకరిని ఇక్కడనుండి నేటిదినుము పంపియున్నాము. అతనికి పంపు కావలెను. అతనికి సరియైన దానిని యివ్వగోరెదను. నేను యికను కొందరు కాలాదోయలను పంపుచున్నాను.

ఇట్లు

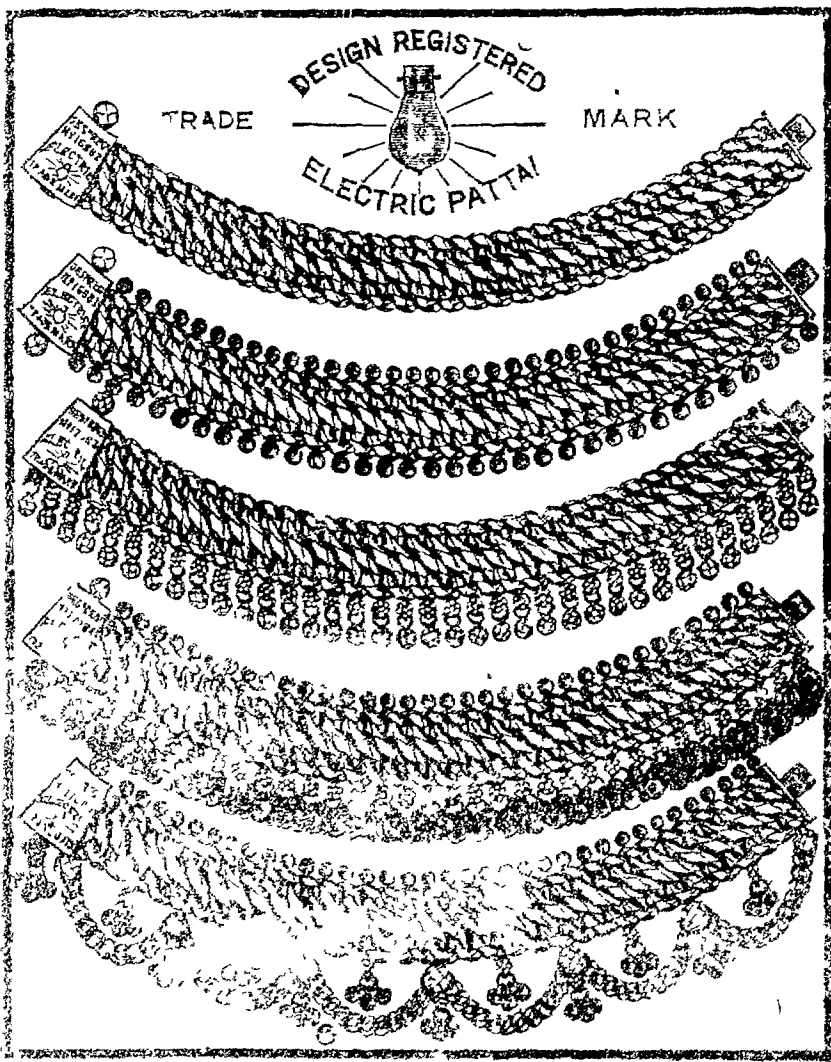
జి. నరసింగారావు
ప్రజకు, ఆదోని.

మెయరు పంపులు అన్ని పనులకు ఉపయోగపడును.

హాల్ పజంటు:—

The Limaye Brothers Ltd.,

117, Broadway, P. B. 202, MADRAS.

నూతనముగా ప్రదర్శింపబడిన
"ఎలక్ట్రిక్"
పట్టెగొలుసులు

మొదటితరము

వెండికి గ్యారంటీ

కే. పెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రతి దు మార్పు రిజిస్టరు అయినది. ఆర్డరులపై ని నోటునులు వి. పి. వ్యారా ఫ్లవేంపు గలము. కాళ్ళకొల్లయు ఎంత తూనిక వేర్వేరు గొలుసు చేయవలసి నదియై వ్రాయించు కొరెదము. వెండికి వా వా ట్టి ఛరల చార్జీ చేయుదుము.

జత 1-కి ఘజాజీ:—

కేంద్రపైజా	చిన్నపైజా
నెం. 1 రూ 6 రూ 4	
నెం. 2 " 7 " 5	
నెం. 3 " 8 " 6	
నెం. 4 " 8 " 6	
నెం. 5 " 9 " 7	

సోల్డ్ ప్లెటెటు:—

వారాయణదాస్ పీట్టి,

191, చాందూరు, రోడ్.

మదరాసు.

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (హతీయ) భాషను తెలుగు ప్రజలకు తెలియజేయుట కొనుటకు వీలయి కులభి శైలిని వ్రాయబడినవి:—

1. హిందీ స్వభాషిని 0-12-0. 2. హిందీ నిర్మలము 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిర్మలము 1-0-0.

హిందీ తెలుగు వ్యాకరణము

(తెలుగులుగల శిష్యులకై వ్రాసినది)

క్రొత్తగ వ్రాసినది. స్వయంప్రభుత్వమున కొలది లో నాలలో కుద్రమును హిందీ భాషను అభ్యసించుటకు వీలవలయును ఈ పుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది సర్వ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము వెల 0-14-0. హిందీ ప్రచారక:— మద్రాసు పత్రిక సం॥ చలీ 1-8-0 ఈ పుస్తకము క్యాటలాగు ఉచితము.

హిందీ ప్రచారకార్యాలయం,

2805

(టిప్టికేట్, మద్రాసు.

ప్రకృతి వైద్యశాల

రాజమహేంద్రవరం

ఇచ్చట లూయీకా నేగారి తోటి స్నానములు, జన్మ, నీవ్. మాక్ వైద్యుడు మొదలగువారి ప్రకృతి సాధనములు, రంగుల వైద్యము మొదలగు వైద్యములద్వారా సమస్త వ్యాధులును కులభిముగా మరల్చబడును. గోదావరి తీరమున రోగుల కనున నోడి యేర్పాటుచేయబడినది. రోగులకు కావలసిన సమస్త పనులములును చేసె బడును. రాజమహేంద్రవరమున పండ్లు మొదలగు ఆహార పదార్థములు విరివిగా దొరకగలవు సలహా సహాయము నపేక్షించువారు యీ దిగువవారికి వ్రాసికొనిన జవాబు బడయుగలరు. ఈ త్రైతముతో ఒక ఆటాచిట్ల పంపవలెను. Xరి మెల్ల కోదండరామయ్య

2756

ఆనందనికేతనం రాజమహేంద్రవరం

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:— బసవరాజీయము పంజీ వైద్యగ్రంథము. శరభరాజు వ్రాసినది. కులభి శైలిని మంచి యొగములుకల్గువు. సగముధరకు అమ్ముచున్నాము. వెల 0-12-0

కూటముద్దరము:— మాధవపండిత రచిత మైన వైద్యగ్రంథము. తెలుగుటో వెల 0-4-0

చారుచర్య:— భోజిరాజుకృతచారుచర్యకు తెలుగు సంగ్రహము. తిక్కనకాలమునాటిది. ఆంగ్లవిధులను తెలుపును. మేనేజరు, ఆర్డరుగాయక 7 ల. ముక్కైల, కృష్ణాజిల్లా.

గోంధి దైవజ్ఞుడు

బాతకనలు లేక ప్రశ్న ప్రశ్నయి కాలము తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును నేరించిన ప్రశ్నలకు రూ 10-0 పై ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. భక్త నంపత్తుగ నున, వార్తలము వ్రాయు. రూ. 2-0-0 వి. పి. చార్జీ ప్రత్యేకము.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, 2589

(దిల్లీబుక్ షా)